

1904y_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları**Fənn : 1904Y İqtisadiyyat**

1 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edilə bilər?

- ☐ istehsal amilləri
- ☐ iqtisadi resurslar
- ☐ ölkənin sərvəti
- ☐ istehsal münasibətləri və iqtisadi qanunlar
- ☒ məhsuldar qüvvələr

2 Ümumi iqtisadi qanunlar:

- ☐ xüsusi mülkiyyətin hakim olduğu quruluşda fəaliyyət göstərən qanunlar
- ☐ mülkiyyət formasından asılı olmayaraq müəyyən dövrlərdə fəaliyyət göstərən qanunlardır
- ☐ təbiətdə fəaliyyət göstərən qanunlardır
- ☒ bütün tarixi dövrlərdə fəaliyyət göstərirlər
- ☐ bir neçə iqtisadi sistemlərdə fəaliyyət göstərirlər

3 İqtisadi nəzəriyyənin müasir istiqamətlərinə hansılar daxil deyil?

- ☐ keynsçilik
- ☐ institusionalizm
- ☐ neoklassik-sosioloji
- ☐ neoliberalizm
- ☒ klassik

4 Elmin metodu anlayışına aiddir:

- ☒ dərketmə vasitələrinin optimal tətbiqi üsulları
- ☐ nemətin bölgüsünün meyarları
- ☐ alimin dünyagörüşü
- ☐ faktiki materialların toplanması
- ☐ predmetin quruluşu

5 Müxtəlif iqtisadi proseslərə xas olan:

- ☐ iqtisad elminin obyektı
- ☐ qeyri-iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- ☐ cavablardan heç biri düz deyil
- ☐ institusional iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- ☒ iqtisadi nəzəriyyənin obyektı

6 İqtisadi siyasət:

- ☐ dövlətin maddi və mənəvi sahədə yeritdiyi siyasətdir
- ☐ insanların hərtərəfli inkişafı ilə əlaqədar dövlətin yeritdiyi siyasətdir
- ☒ nemətlərin ictimai istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehlakı sahəsində dövlətin məqsədyönlü tədbirlər sistemidir
- ☐ dövlətin yeritdiyi siyasətdir
- ☐ bütün ictimai münasibətləri əhatə edən siyasətdir

7 İqtisadi məktəblər içərisində ilk dəfə olaraq öz təhlilini tədavi dairəsindən istehsal dairəsinə keçirən:

- ☐ keynsçilik
- ☒ fiziokratlar
- ☐ marjinalizm
- ☐ merkantilizm

☐ marksizm

8 əmək predmetləri bunlardır:

- ☐ binalar, yollar, kanallar
- ☒ emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal
- ☐ əmək haqqı, alətlər
- ☐ insanın işçi qüvvəsi
- ☐ alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar

9 F.Kenenin fikrincə Xalis məhsul harada yaranır?

- ☐ ticarətdə
- ☐ tədaviyə
- ☐ sənayedə
- ☒ kənd təsərrüfatında
- ☐ sənətkarlıqda

10 Marksizm əmtəənin dəyərini necə müəyyən edir?

- ☐ pulun miqdarı ilə
- ☒ ictimai zəruri əməklə
- ☐ əmtəənin faydalılığı ilə
- ☐ istehsal xərcləri ilə
- ☐ tələb və təkliflə

11 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?-

- ☒ A.Smit
- ☐ K.Menger
- ☐ F.Vizer
- ☐ K.Marks
- ☐ D.Rikardo

12 Kim sərvətin yaradılmasında əməklə yanaşı, torpağın da iştirak etdiyini göstərmişdir?

- ☐ F.Kene
- ☐ P.Buagilber
- ☒ U.Petti
- ☐ J.Tyürqo
- ☐ D.Rikardo

13 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- ☐ daimi xarakter daşıyır
- ☐ insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edir
- ☐ tarixən keçici xarakter daşıyır
- ☒ obyektiv xarakter daşıyırlar
- ☐ insanların fəaliyyətindən asılı deyillər

14 Müasir iqtisad elminin çoxlu məktəb və istiqamətləri tərəfindən metodoloji əsas kimi istifadə olunmuşdur:

- ☒ faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- ☐ iqtisadi rifah nəzəriyyəsi
- ☐ keynsçi nəzəriyyə
- ☐ neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- ☐ iqtisadi artım nəzəriyyəsi

15 Marksist yanaşmaya görə: qtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab etmək olarmı?

- ☒ istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- ☐ millətin sərvəti
- ☐ tələbatların sonsuzluğu
- ☐ ehtiyatların məhdudluğu
- ☐ təsərrüfat subyektlərinin davranışı

16 İqtisadi nəzəriyyənin predmetini daha dolğun səciyyələndirən tərif:

- ☐ sərvət yaradan, istehsal sferasını öyrənən elmdir
- ☐ insanların maddi və mənəvi tələbatlarının dinamikası haqqında elmdir
- ☐ istehsal olunmuş nemətlərin istehsalı və bölgüsünün meyarları haqqında elmdir
- ☐ natural sərvətlər haqqında elmdir
- ☒ məhdud iqtisadi ehtiyatlar şəraitində insan cəmiyyətinin inkişafının ən ümumi qanunları haqqında elmdir

17 Ekonomiksin inkişaf mərhələlərinə aid deyil:

- ☐ ekonomiksin tənqidi-institusionalizm və neoinstitusionalizm
- ☐ neoklassik istiqamət
- ☐ keynisçilik və onun təkamülü
- ☐ monetarizm, təklif iqtisadiyyatı
- ☒ merkantilizm

18 Müəyyən dərkətmə məqsədinə nail olmağı təmin edən, real gerçəkliyi araşdıran onun mahiyyət və qanunlarını aşkara çıxaran:

- ☒ metod
- ☐ qanun
- ☐ hamısı düzdür
- ☐ metodologiya
- ☐ təhlil

19 İqtisadi faktların tədqiqi əsasında nəzəri ümumiləşdirmələrin aparılması-iqtisadi nəzəriyyənin hansı tədqiqat metodudur:

- ☐ deduksiya
- ☒ induksiya
- ☐ sintez
- ☐ təhlil
- ☐ elmi abstraksiya

20 Tələbatın artması istehlak üçün zəruri olan həyat sərvətlərinin həcmi daim üstələyir-bu:

- ☐ tələb qanunu
- ☒ iqtisadi resursların məhdudluğu qanunu
- ☐ hamısı düzdür
- ☐ əmək bölgüsü qanunu
- ☐ təklif qanunu

21 İnsan üçün zəruri olan sərvətin yaradılması və istifadəsi insan fəaliyyətinin bütün sferası:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ iqtisad elminin institusional nəzəriyyəsi
- ☒ iqtisad elminin obyektı
- ☐ iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- ☐ qeyri-iqtisad elminin nəzəriyyəsi

22 Merkantilistlər sərvətin hansı yolla artırılmasını əsas götürürdülər?

- ☐ xərclərin azaldılması
- ☐ istehsalın üstünlüyü
- ☐ xarici investisiyaların artımı
- ☒ ixracın idxaldan üstünlüyü
- ☐ idxalın ixracdan üstünlüyü

23 D.Rikardonun iqtisad elminin metodologiyasına gətirdiyi yenilik:

- ☐ eksperiment metodu
- ☐ elmi abstraksiya
- ☒ müqayisəli təhlil metodu
- ☐ iqtisadi təhlil metodu
- ☐ statistik-iqtisad metodu

24 A.Smit və D.Rikardonun iqtisadi insan anlayışı nəyi ifadə edir?

- ☐ şəxsin səriştəliliyi
- ☒ şəxsin maraqları
- ☐ gəlirin maksimumlaşdırılması
- ☐ əmək bölgüsü
- ☐ hamısı doğrudur

25 Neoliberalizmi ABŞ-da təmsil edən nəzəriyyə hansıdır?

- ☐ marjinalist nəzəriyyə
- ☐ neoklassik sintez
- ☒ monetar nəzəriyyə
- ☐ klassik nəzəriyyə
- ☐ keynsçi nəzəriyyə

26 Tədqiqat obyektindən təsadüfi, keçici olanların sərf-nəzər edilməsi və tədqiqatın daimi, sabit, tipik olan, onun mahiyyətini əks etdirən hadisə və proseslər üzərində cəmləşdirilməsi-iqtisadi nəzəriyyənin hansı tədqiqat metodudur:

- ☐ normativ təhlil
- ☐ induksiya
- ☐ deduksiya
- ☐ pozitiv təhlil
- ☒ elmi abstraksiya

27 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir:

- ☐ C.M.Keyns, K.Marks, A.Marşal
- ☐ A.Smit, D.Rikardo, K.Marks
- ☒ A.Smit, K.Marks, C.M.Keyns
- ☐ K.Marks, C.M.Keyns, A.Marşal
- ☐ C.Mill, D.Rikardo, A.Marşal

28 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir
- ☐ alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır
- ☒ insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir
- ☐ insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir

29 İnstitusionalizm nəyi öyrənir:

- ☐ millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını

- ☐ təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- ☐ iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- ☐ empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını
- ☒ dövlətin, iri korporasiyaların, həmkarlar təşkilatının, inhisarların fəaliyyətini

30 Aşağıdakılardan hansı mülkiyyətin obyektini hesab olunmur?

- ☒ əmək kollektivləri
- ☐ istehlak şeyləri
- ☐ qiymətli kağızlar
- ☐ informasiya
- ☐ pul vasitələri

31 İstehsal səmərəlidir-əgər:

- ☐ təbii resurslardan tam istifadə olunması təmin olunub
- ☐ istehsal resurslarından tam istifadə olunub
- ☒ bütün resurslardan tam istifadə edilib
- ☐ əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunub
- ☐ istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalması qanunu istehsalda fəaliyyət göstərir

32 Bütün istehsal amillərinin səmərəliliyini özündə əks etdirən, istehsal amillərinin kompleks göstəricisi:

- ☐ əmək haqqı
- ☒ mənfəət
- ☐ renta
- ☐ gəlir
- ☐ faiz

33 İqtisadi nemətlərin yaradılması prosesi:

- ☐ təklif
- ☒ istehsal
- ☐ tələbat
- ☐ istehlak
- ☐ tələb

34 Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir:

- ☐ texnologiya
- ☐ əmək
- ☒ torpaq
- ☐ kapital
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti

35 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- ☐ qoyun əti və balıq əti
- ☐ pivə və kvas
- ☒ fotoaparət və pilyonka
- ☐ çörək və paltar
- ☐ kabab və qoyun əti

36 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- ☐ maşın
- ☐ bilik
- ☒ küləyin enerjisi
- ☐ sualti qayıq

☐ paltar

37 İki bir-birini əvəz edən əmtəənin məsələn, kərə yağı ilə bitki yağı, əgər kərə yağının qiymət artarsa nə olar:

- ☐ bütün cavablar doğru deyil
- ☐ kərə yağına tələb həcmnin artması
- ☒ bitki yağına tələbin artması
- ☐ bitki yağına tələb aşağı düşəcək
- ☐ bitki yağına tələbin miqdarının azalması

38 Maddi, mənəvi və sosial tələbatları ayırd edin:

- ☐ yaşayış binaları
- ☐ şəhər iməliyində iştirak etmək
- ☐ avtomobilin təmiri
- ☒ geyimlər
- ☐ hüquqşünasın məsləhətləri

39 İstehsal effektivli olar, əgər:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ istehsal resurslarından tam istifadə olunub
- ☒ mövcud olan resurslardan hamısından tam istifadə olunub
- ☐ əmək resurslarından tam istifadə edilib
- ☐ istehsalda məhsuldarlıq amillərinin azalma qanunu fəaliyyət göstərmir

40 Aşağıda adları çəkilən amillərin hansılarını istehsal amillərinə aid etmək olar:

- ☒ bütün göstərilən amillər
- ☐ səmərəli qərar, risk qəbul etməyi bacaran insan
- ☐ insanın fiziki və əqli qabiliyyəti. Hansı ki, bunlar əmtəə və xidmətlərin istehsalında işlənilir
- ☐ torpaq, faydalı qazıntılar, su resursları
- ☐ əmtəə və xidmətlər istehsalı üçün texnologiya

41 Resursların məhdudluğu o deməkdir ki:

- ☐ bütün cavablar doğru deyil
- ☐ ancaq istehlak predmetlərinin istehsalına çatır
- ☒ onların köməyi ilə eyni vaxtda bütün tələbatların tam ödənilməsi mümkün deyil
- ☐ cəmiyyətdə onlar o qədərdir ki, hansı ki, onların miqdarı zəruri əmtəə və xidmətlərin istehsalı üçün kifayət deyil
- ☐ bütün cavablar doğrudur

42 Mülkiyyətin əsas tipləri hesab edilir:

- ☐ xüsusi
- ☒ dövlət və xüsusi
- ☐ əmək və qeyri-əmək cəmiyyətləri
- ☐ kooperativ və səhmdar cəmiyyətləri
- ☐ dövlət

43 Mülkiyyətin obyektlərinə aid deyil:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ istehlak predmetləri
- ☐ istehsal vasitələri
- ☒ kollektivlər
- ☐ düzgün cavab yoxdur

44 Mülkiyyətin subyektlərinə aid deyil:

- ☐ istehlakçıların maraqları
- ☒ resurslar
- ☐ hüquqi və fiziki şəxslər
- ☐ dövlət
- ☐ iqtisadi subyektlər

45 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- ☒ özəlləşdirmə
- ☐ müsadirə
- ☐ dövlətsizləşdirmə
- ☐ milliləşdirmə
- ☐ invertəlaşma

46 Səhmdar cəmiyyəti idarəsinin ali orqanı hansıdır:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ direktorlar şurası
- ☐ vəkalətçilərin iclası
- ☒ səhmçilərin ümumi iclası
- ☐ samballı səhmdarların iclası

47 Mülkiyyətin iqtisadi cəhətdən reallaşması:

- ☐ sahibi onu bağışlayır
- ☒ sahibinə gəlir gətirir
- ☐ sahibi sərəncam verir
- ☐ sahibi istifadə edir
- ☐ sahibi mənimsəyir

48 Mülkiyyət iqtisadi kateqoriya olmaqla yanaşı, həm də:

- ☐ fəlsəfi kateqoriyadır
- ☒ hüquqi kateqoriyadır
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ ictimai kateqoriyadır
- ☐ qanuni kateqoriyadır

49 Bu mülkiyyət formaları xüsusi mülkiyyətin bir qolu kimi təzahür edirlər:

- ☐ xüsusi və şəxsi
- ☒ şəxsi və fərdi
- ☐ xüsusi və birgə
- ☐ xüsusi və kooperativ
- ☐ fərdi və xüsusi

50 Aşağıda sadalananlardan hansı biznesin tərkib hissəsinə daxildir:

- ☐ fiziki şəxsin şəxsi istehlakı üçün xərclənən bankdakı cari hesabı
- ☒ səhm sahibi
- ☐ dövlət təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti
- ☐ Həsənovlar ailəsinin büdcəsi
- ☐ nazirlik qulluqçusu

51 Engel qanununa əsasən insanların həyat səviyyəsi yüksək olduqca:

- ☐ bunların hamısı doğrudur

- ☐ onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən artır
- ☐ geniş istehlak olunan sənaye məmulatlarına tələb nisbətən azalır
- ☐ yüksək keyfiyyətli əmtəələrin alınması əhəmiyyətli dərəcədə azalır
- ☒ onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən azalır

52 Kooperativ mülkiyyət nəyin hesabına yaranır:

- ☐ səhmlərin satılması
- ☐ əmək alətləri
- ☐ dövlət əmlakının alınması
- ☒ əməyin və vasitələrin birləşməsi
- ☐ istehsal vasitələri

53 İstehsal ayrıca fərdin maraqlarında həyata keçirilərsə, bu:

- ☐ səhmdar mülkiyyətidir
- ☐ kollektiv mülkiyyət və kollektiv mənimsəmədir
- ☐ kooperativ mülkiyyətidir
- ☐ ictimai mülkiyyət və ictimai mənimsəmədir
- ☒ xüsusi mülkiyyət və xüsusi mənimsəmədir

54 Azərbaycanda iri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- ☐ həmin müəssisələrdə inventarlaşmanın həyata keçirilməsi
- ☒ onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- ☐ onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənəşdirilməsi
- ☐ onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
- ☐ həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyənin müəyyənəşdirilməsi

55 Mülkiyyət hüququ:

- ☐ nemətin məhv edilməsi hüququ
- ☐ nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur
- ☐ nemətlərin istifadə olunmasında əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur
- ☐ nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur
- ☒ bütün cavablar doğrudur

56 Mülkiyyət:

- ☐ əşyanın özüdür
- ☐ insanların əşyaya münasibətidir
- ☐ muzzdlu əməkdir
- ☐ əşyanın icarəyə verilməsidir
- ☒ əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir

57 İqtisadi model səciyyəliyə bilər, bu hesabla ki:

- ☐ dövlətin iqtisadi rolu ilə
- ☐ təsərrüfat forması ilə
- ☒ hökumətin iqtisadi üsulların tətbiqi ilə
- ☐ iqtisadi sistemdə bazarların rolu və yolu ilə
- ☐ mülkiyyət formasının olması ilə

58 əgər hər binanı bir mülkü icarəyə götürürsə, onda icarəçi:

- ☒ mülkün bütün dəyərlərinin sərəncamçısıdır (onu sata bilər, yaxud bağışlaya bilər)
- ☐ mülkün istehlak dəyərinə sərəncamçı olur
- ☐ bütün cavablar düz deyil
- ☐ potensial mülkiyyətçi hesab olunur

- ☐ mülkün sahibi hesab olunur

59 Özəlləşdirmə – bu:

- ☒ dövlət mülkiyyətinin xüsusi mülkiyyətə verilməsidir
☐ dövlətsizləşdirmə ilə üst-üstə düşən prosesdir
☐ xarici kapitalın ölkəyə axınıdır
☐ investisiya qoyuluşunu sürətləndirməkdir
☐ müxtəlif təsərrüfat formalarının yaranmasıdır

60 Dövlətsizləşdirmə – bu:

- ☐ bütün mülkiyyət formalarından eyni dərəcədə istifadə olunmasıdır
☐ dövlətin iqtisadi sahədən tam təcrid olunmasıdır
☒ inzibati idarəetmə funksiyasını tamamilə müəssisə və birliklərə verməkdir
☐ sosial-iqtisadi problemlərin həll edilməsinin əsasıdır
☐ dövlət mülkiyyətini saxlayaraq mərkəzi idarəetmə sistemindən demokratik idarəetmə modelinə keçiddir

61 Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının hansı maddələrində mülkiyyət hüququ təsbit edilib?

- ☐ 26 və 30-cu bəndlərində
☒ 29 və 30-cu bəndlərində
☐ 27 və 31-ci bəndlərində
☐ 26 və 32-ci bəndlərində
☐ 25 və 31-ci bəndlərində

62 İnstitusional istiqamətin iqtisadi təhlilinin predmetini nə təşkil edirdi?

- ☒ iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillər
☐ istehsal dairəsi
☐ istehsal və tədavül dairəsi
☐ tədavül dairəsi
☐ mikroiqtisadiyyat

63 Nemətlərin dairəvi hərəkəti necə baş verir?

- ☐ istehsal, mənimsəmə, bölgü, istifadə
☒ istehsal, bölgü, mübadilə, istehlak
☐ istehsal, istehlak, sərəncam, mənimsəmə
☐ istehsal, mübadilə, bölgü, ehtiyac
☐ mübadilə, istehlak, nemət, istehsal

64 Aşağıdakılardan istehsal funksiyasının elementi olmayanı göstərin:

- ☐ kapital
☐ əmək
☐ ETT
☐ texnologiya
☒ maliyyə

65 Alternativ xərclərin artması qanunun fəaliyyət göstərməsi üçün istehsal imkanları əyrisinin forması necə olmalıdır?

- ☒ qabarıq
☐ düz
☐ batıq
☐ hər hansı
☐ heç biri doğru deyil

66 İstehsal imkanları əyrisinin iki məhsulun müxtəlif kombinasiyalarını göstərən hala uyğundur:

- ☐ ehtiyatların qismən istifadə olunması
- ☐ əmək resurslarından tam istifadə olunmaması
- ☒ dəyişməz texnologiya və mövcud ehtiyatların tam istifadə edilməsi
- ☐ tətbiq olunan ehtiyatların kəmiyyətinin dəyişməsi
- ☐ tətbiq olunan ehtiyatların kəmiyyətinin dəyişməməsi

67 İqtisadi fəaliyyət dedikdə nə başa düşülür:

- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ iqtisadiyyatda sərbəst fəaliyyət göstərən müxtəlif vahidlərin təcəssümü
- ☒ mövcud iqtisadi subyektin qəbul etdiyi müəyyən qərarların həyata keçirilməsi
- ☐ insanların təhsilə, mədəniyyətə, dincəlməyə, yaradıcılığa və s. cəhdinin təmin edilməsi
- ☐ insanların yeməyə, geyimə, mənzilə və s. fiziki tələbatlarının ödənilməsi

68 Nemətlərin məhdudluğunun səbəbi nədir?

- ☐ ictimai şərait
- ☐ təbii qüvvələrin nəticəsi (nadir qiymətli metallar)
- ☐ bütün cavablar səhvdir
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ fərdlərin tələbatlarının nisbi sonsuzluğu

69 Tələbatların dinamikasını öyrənmək üçün istehlak predmetləri hansı qrupa bölünür:

- ☐ ərzaq əmtələri
- ☐ sənaye məmulatları
- ☐ bütün cavablar səhvdir
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ uzunmüddətli istifadə olunan nemətlər

70 Universitetdə tələbələrin təhsil almasının qiymətliliyi əks olunur:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
- ☒ təhsili ataraq, işləyərək əldə edəcək maksimum əmək haqqı
- ☐ təqaüdün miqdarı
- ☐ tələbənin saxlanılmasına valideynlərin çəkdiyi xərclər

71 İcarədarın hüquqlarına aid deyil:

- ☐ icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə etmə
- ☐ icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma
- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ icarəyə götürülmüş əmlakda sərəncam vermə
- ☒ icarəyə götürülmüş əmlakın özəlləşdirilməsi

72 Qiymətli kağızların buraxılması və satılması yolu ilə formalaşan mülkiyyət:

- ☐ çek
- ☐ kredit kartı
- ☐ order
- ☒ səhmdar cəmiyyəti
- ☐ elektron pullar

73 Azərbaycanda özəlləşdirmənin başlıca məqsədləri hansılardır:

- ☐ bütün cavablar doğru deyil

- ☐ milli iqtisadiyyata investisiyaların, o cümlədən xarici investisiyaların cəlb edilməsi
- ☐ xalq təsərrüfatı strukturunun bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq yenidən qurulması
- ☐ təsərrüfat subyektləri üçün xüsusi mülkiyyət və sərbəst rəqabət prinsipləri əsasında özü-özünü tənzimləyən bazar iqtisadiyyatı mühitinin yaradılması
- ☒ bütün cavablar doğrudur

74 Xüsusi mülkiyyət-aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- ☐ hamısı doğrudur
- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
- ☐ hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək
- ☐ hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək
- ☒ hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncam vermə

75 İqtisadi agentlər arasında iqtisadi nemətlərin, hər şeydən əvvəl iqtisadi resursların mənimsənilməsi üzrə münasibətlər:

- ☐ sahibkar mənfiyyəti
- ☐ istifadə etmə
- ☒ mülkiyyət hüququ
- ☐ mənimsəmə
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti

76 İnstitusional baxımından formal qanunlar və qeyri-formal qaydalar hansılardır?

- ☒ konstitutsiya qanunvericilik, mülkiyyət hüququ, ənənələr, adətlər, əxlaqi qaydalar
- ☐ itgiləri minimumlaşdırmaq
- ☐ mübadilənin şəxsləndirilməsi
- ☐ transaksion xərclər konsepsiyası
- ☐ ictimai rifah uyğunsuzluğu

77 İnstitusional iqtisadiyyat nədir?

- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☒ formal və qeyri-formal qaydaların məcmusudur
- ☐ global problemdir
- ☐ sosial cərəyandır
- ☐ standart məhdudiyyətdir

78 əmək predmetləri bunlardır:

- ☐ əmək haqqı, alətlər
- ☐ binalar, yollar, kanallar
- ☐ təbiətin verdiyi faydalı qazıntılar
- ☐ alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar
- ☒ emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal

79 İqtisadi maraq:

- ☐ cavablar doğru deyil
- ☐ tələbatların ödənilməsi ilə bağlıdır
- ☒ mənimsəmə ilə əlaqədardır
- ☐ iqtisadi münasibətlər formasıdır
- ☐ bütün cavablar düzgündür

80 İstehsal səmərəlidir-əgər:

- ☐ təbii resurslardan tam istifadə olunması təmin olunub

- ☐ istehsal resurslarından tam istifadə olunub
- ☒ bütün resurslardan tam istifadə edilib
- ☐ əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunub
- ☐ istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalması qanunu istehsalda fəaliyyət göstərir

81 İstehsal imkanları əyrisində ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən:

- ☐ bütün cavablar doğru deyil
- ☒ istehsal imkanları əyrisinin üzərində yerləşən nöqtədir
- ☐ istehsal imkanları daxilində yerləşən nöqtədir
- ☐ istehsal imkanlarından kənarda yerləşən nöqtədir
- ☐ bütün cavablar doğrudur

82 İstehsal amillərindən birinin qiyməti dəyişərsə nə dəyişər?

- ☐ dəyişən xərclər
- ☐ xarici xərclər
- ☐ daxili xərclər
- ☐ istehsal xərcləri
- ☒ orta xərclər

83 Bütün istehsal amillərinin səmərəliliyini özündə əks etdirən, istehsal amillərinin kompleks göstəricisi:

- ☐ əmək haqqı
- ☒ mənfəət
- ☐ renta
- ☐ gəlir
- ☐ faiz

84 əvəzetmə effekti göstərir ki, qiymətlərin dəyişməsi ilə alıcının istehlakının quruluşunda dəyişiklik baş verir?

- ☐ əvəzetmə effekti istehsalın strukturundakı dəyişikliyi göstərir
- ☐ əvəzetmə effekti bazara daxil olan istehsalçıların sayının çoxluğunu göstərir
- ☐ əvəzetmə effekti bazara daxil olan istehlakçıların sayının çoxluğunu göstərir
- ☐ əvəzetmə effekti bazara daxil olan həm istehsalçıların, həm də istehlakçıların sayının artmasını göstərir
- ☒ əvəzetmə effekti qiymətlərin dəyişməsi ilə istehlakın quruluşunda dəyişiklik baş verir

85 Resurs məhfumunun hansı tərifı daha dəqiqdir:

- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ insan kapitalı, torpaq, texnologiyadır
- ☐ torpaq, əmək və kapitaldır (insan və pul)
- ☐ istehsal prosesində iştirak etməyə hazır olan insanlardır
- ☒ nemətlərin yaradılmasında istifadə olunan bilən istehsal amilləridir

86 İqtisadi tələbatlar bunlardır:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ insanın bütün tələbatları
- ☒ maddi nemətlər və xidmətlərin alınması yolu ilə ödənilə bilən tələbatlar
- ☐ insan üçün zəruri olan nemətlər
- ☐ təbii resurslar, kapital və əmək

87 əgər ölkə özünün bütün maddi və əmək ehtiyatlarını istifadə edərsə, hər hansı məhsuldan çoxlu miqdarda:

- ☐ mümkün ehtiyatları artırmaqla istehsal oluna bilər
- ☐ istehsal oluna bilməz
- ☐ yalnız başqa ölkələrlə ticarətin artırılması əldə oluna bilər
- ☒ ehtiyatların yenidən bölgüsü ilə istehsal oluna bilər

- ☐ mümkün ehtiyatları artırmaqla istehsal oluna bilməz

88 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- ☐ hamısı düzdür
☒ o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür
☐ o biri məhsulun istehsalı artır
☐ o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır
☐ heç biri düz deyil

89 Cəmiyyətin tələbatı sonsuzdur, əmtəə və xidmətlərin istehsalı üçün zəruri resurslar məhduddur. Bu ziddiyyət necə həll olunur:

- ☐ iqtisadiyyatın açıqlıq dərəcəsi ilə
☐ tələbatın artması qanunu ilə
☒ iqtisadi seçim yolu ilə
☐ qənaət yolu ilə
☐ iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsi yolu ilə

90 Nemətin resurstutumluğu dedikdə nə başa düşülür:

- ☒ istehsal amillərindən istifadə və onların yaradılması prosesi
☐ nisbətən məhdud miqdarda istehsal olunan nadir nemətlər
☐ bunların hamısı doğrudur
☐ faydalılıq vasitəsilə insanların tələbatının ödənilməsi prosesi
☐ insan əməyi ilə yaradılan məhsullar

91 Nemət nədir?

- ☐ yeni predmetlər yaratmır, lakin insanlara fayda verir, onların tələbatını ödəyir
☐ istehsal prosesində istifadə olunan bütün təbii resurslardır
☐ bunların hamısı doğrudur
☒ insanların bilavasitə və yaxud dolayı yolla tələbatını ödəyən, fayda və rahatlıq gətirən məhsuldur
☐ həyatın obyektiv zəruri şərtidir

92 İstehsal imkanları nədir?

- ☒ resurslardan tam istifadə şəraitində məhsul buraxılışının ən yüksək həcmidir
☐ məhduddur və təkrar istehsal olunmayan resursdur
☐ bunların hamısı doğrudur
☐ istehsal proseslərinin yerinə yetirilməsinin üsul və vasitələri haqqında biliklərin məcmusudur
☐ idarəetmədə iqtisadi qərarların müəyyən edilməsi və təhlili prosesində istifadə olunan məlumatlardır

93 Müasir insan tələbatının piramidasının başında nə durur:

- ☒ özünü reallaşdırmağa tələbat- insanın qabiliyyətlərinin və imkanlarının təkmilləşdirilməsi
☐ sosial tələbat- insanlarla ünsiyyət, dostluq, sevgi və s. tələbat
☐ fizioloji tələbat- yeməyə, suya, paltara, mənzilə və s. tələbat
☐ təhlükəsizliyə tələbat- xarici düşmənlərdən, cinayətkarlardan, yoxsulluqdan müdafiə, xəstəlik zamanı köməyə tələbat
☐ hörmətə və nəvazişə olan tələbat-digər insanlar tərəfindən hörmət

94 Aşağıdakı təriflərdən hansı mütləq maksimum tələbatə aiddir:

- ☐ hər bir insanın zəruri həyat səviyyəsini təmin edən tələbatdır
☐ insanların təhsilə, mədəniyyətə, dincəlməyə, yaradıcılığa cəhdinin təmin edilməsidir
☐ istehsalın və elmi-texniki tərəqqinin nail olunmuş səviyyəsində tələbatın ödənilməsidir
☒ istehsalın son imkanlarına istiqamətlənən tələbatdır
☐ ümumi mənafeələr prinsipi üzrə birləşən insanların tələbatıdır

95 Aşağıdakı təriflərdən hansı tələbatı xarakterizə etmir:

- ☐ sərvərin müxtəlif elementlərinin sərfinə arzu yaxud zərurətdir
- ☐ həyat fəaliyyətini saxlamaq, bütünlükdə şəxsiyyətin və cəmiyyətin inkişafı üçün zəruri şeylərə ehtiyacdır
- ☐ həyatın obyektiv zəruri şərtidir
- ☐ insanların şeylər dünyasına münasibətidir
- ☒ insan əməyi ilə yaradılan istehsal vasitələri və istehsal şeyləridir

96 əmtəələrin satışından əldə edilən pul vəsaiti ilə həmin əmtəələrin satın alınma qiymətlərinin cəmi arasındakı fərq:

- ☐ ümumi xərc]
- ☒ ümumi gəlir
- ☐ ümumi tələbat
- ☐ ümumi satış həcmi
- ☐ ümumi məhsul

97 İqtisadi sistemdə seçim problemi necə müəyyənləşir?

- ☐ nə, harada, kimin üçün
- ☒ nə, necə, kimin üçün
- ☐ nə vaxt, niyə, harada və kim
- ☐ işsizliyin və inflyasiyanın səbəsi nədən ibarətdir
- ☐ niyə, harada, nə vaxt

98 Rəqabətin, istehsalçıların həvəsləndirilməsi sisteminin motivlərinin olmadığı, istehsal vasitələri üzərində dövlət mülkiyyətinin olduğu iqtisadiyyat necə adlanır?

- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ qərb inkişaf yolu
- ☐ bazar iqtisadiyyatı
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☒ inzibati -amirlik iqtisadiyyatı

99 Məhdudluq bunlardır:

- ☐ ancaq sənayeləşməyə qədərki sistemin səciyyəsi
- ☐ ancaq sənayeləşmə sistemin səciyyəsi
- ☒ insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya
- ☐ bazar sisteminin səciyyəsi
- ☐ inzibati amirlik sisteminin səciyyəsi

100 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- ☐ nə, harada, kim üçün
- ☐ niyə, harada, nə vaxt
- ☐ işsizliyin və inflyasiyanın səbəsi nədən ibarətdir
- ☒ nə, necə, kimin üçün
- ☐ nə vaxt, niyə, harada və kim

101 İqtisadi sistem nədir?

- ☐ iqtisadi münasibətlərdir
- ☐ hamısı düzdür
- ☒ maddi və qeyri-maddi nemət və xidmətlər istehsalının və istehlakının xüsusi əlaqəsidir
- ☐ istehsal imkanlarıdır
- ☐ məhsuldar qüvvələrdir

102 Aşağıdakılardan nə iqtisadi sistemin vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ cəmiyyət üzvlərinin rifah halını yüksəltmə
- ☒ məhsul və xidmətlərin istehsalının harada təşkil olunmasını müəyyənləşdirmə
- ☐ iqtisadiyyatda tam məhsulluğu təmin etmə
- ☐ iqtisadi artımı təmin etmə
- ☐ istehsalın nəticələrinin insanlar arasında bölgüsünü müəyyənləşdirmə

103 İqtisadi sistem nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənib?

- ☐ U.Rostou
- ☐ A.Marşal
- ☐ E.Sluçkim
- ☐ P.Samuelson
- ☒ K.Marks

104 əmək predmetləri bunlardır:

- ☐ alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar
- ☐ əmək haqqı, alətlər
- ☒ emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal
- ☐ binalar, yollar, kanallar
- ☐ insanın işçi qüvvəsi

105 İqtisadi sistem anlayışı altında:

- ☐ hamısı doğrudur
- ☒ bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqə və təsirdə olan istehsalçıların vəhdəti başa düşülür
- ☐ istehlak prosesində insanların qarşılıqlı əlaqə və münasibətləri başa düşülür
- ☐ bütün ictimai iqtisadi formasialardakı əlaqə və münasibətlər başa düşülür
- ☐ bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqə və təsirdə olan insanların istehsal prosesində iştirakı başa düşülür

106 İqtisadi sistem nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənib?

- ☐ A.Marşal
- ☐ E.Sluçkim
- ☐ U.Rostou
- ☒ K.Marks
- ☐ P.Samuelson

107 Sosial yönümlü bazar modeli digərlərindən hansı əlamətinə (xüsusiyyətinə) görə fərqlənir?

- ☐ sosial xərclərin qalıq xarakterində olmasına
- ☐ xüsusi mülkiyyətin çox olmasına
- ☐ dövlət mülkiyyətinin payının çoxluğuna
- ☐ ümumi milli məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olmasına
- ☒ güclü sosial siyasət sisteminə malik olmasına

108 Qarışıq iqtisadi sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☒ dövlət planlarının yerinə yetirilməsi üçün müəssisələrin resurslarının mərkəzləşdirilmiş fondlaşdırılması
- ☐ azad sahibkarlıq sisteminin onun əsasını təşkil etməsi
- ☐ rəqabət münasibətinin yaradılması
- ☐ ictimai təsərrüfat sistemi
- ☐ xüsusi mülkiyyət

109 İqtisadi sistemin fərqləndirici meyarları hesab etmək olar:

- ☒ A+B
- ☐ koordinasiya mexanizminin növü
- ☐ iqtisadi artımın tempi

- ☐ işsizliyin səviyyəsi
- ☐ resurslar üzərində mülkiyyətin forması

110 İqtisadi şəraitdən asılı olaraq istehsalın həcmnin dəyərcə fərqli templərlə təkrarlanması:

- ☐ ictimai təkrar istehsal
- ☐ tənəzzüllü təkrar istehsal
- ☐ geniş təkrar istehsal
- ☐ sadə təkrar istehsal
- ☒ konyukturlu təkrar istehsal

111 İstehsal funksiyası nə deməkdir?

- ☐ xalis milli məhsulun istehsalı amilləri
- ☒ əmək və kapital məsrəflərinin məhsulun həcminə təsiri
- ☐ inflyasiya və işsizliyin qarşılıqlı əlaqəsi
- ☐ ÜMM-un nominal həcmi
- ☐ ÜDM və milli gəlirin nominal həcmi

112 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- ☐ hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur
- ☐ elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymətə almaq olur
- ☐ elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymətə almaq olmur
- ☐ məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur
- ☒ bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal, ehtiyacları ödəmək üçün heç vaxt kifayət qədər olmur

113 İnzibati-mərkəzləşdirilmiş sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☐ istehsalçının istehlakçı üzərində hökmranlığı
- ☒ istehlakçıların istehsalçıları üzərində suverenliyi
- ☐ istehlak predmetlərinin bölgüsünün mərkəzləşdirilməsi
- ☐ nemətlərin istehsalının ictimai tələbatdan geri qalması
- ☐ istehsal vasitələri üzərində ictimai mülkiyyət

114 İqtisadi sistem üçün aşağıdakı məsələlərdən əsas olanını göstərin:

- ☐ məşğulluğun təmin edilməsi
- ☒ ayrı-ayrı iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin koordinasişdırılması
- ☐ istehsalın texniki şərtlərinin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ inflyasiya və işsizliyin ləğv edilməsi
- ☐ ədalətli ictimai quruluşun yaradılması

115 Güman edək ki, iqtisadi sistemin bütün resursları elə istifadə olunur ki, bir məhsulun istehsalının artması digərinin istehsalının ancaq azalması hesabına ola bilər:

- ☐ qeyri-rasional
- ☒ səmərəli
- ☐ səmərəli olmayan
- ☐ iqtisadi böhran
- ☐ rasional

116 Bazar iqtisadi sisteminin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☐ azad sahibkarlıq və seçim prinsiplərinə əməl edilməsi
- ☐ istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
- ☐ hər bir təsərrüfat subyektinin maksimal mənfəət götürməyə can atması
- ☒ iqtisadiyyatın çox ukladlığı
- ☐ nə alınarsa, onu istehsal etmək prinsipinin hökm sürməsi

117 ənənəvi iqtisadi sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☒ nemətlərin istehsalının ictimai tələbatdan geri qalması
- ☐ sosial-iqtisadi inkişaf səviyyəsinin aşağı olması və onun asılılıq xarakteri
- ☐ bazis münasibətlərinə nisbətən üstqurum münasibətlərinin sürətli inkişafı
- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ iqtisadiyyatın çox ukladlılığı

118 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi sistemin məqsədlərinə aiddir:

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ tam məşğulluq
- ☐ iqtisadi artım
- ☐ iqtisadi azadlıq
- ☐ iqtisadi səmərəlilik

119 Ekonomiks termininin elmi ictimaiyyət tərəfindən qəbul olunması bu ifadənin kimin əsərinin adından istifadə olunması ilə baş vermişdir?

- ☐ Jan Batist Sey
- ☐ Bem-Baverk
- ☐ Con Meynard Keyns
- ☒ Alfred Marşal
- ☐ Con Stuart Mill

120 Müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsinin tiplərinə aid deyil:

- ☐ inzibati tip
- ☐ hamısı düzdür
- ☒ ənənəvi tip
- ☐ qarışıq tip
- ☐ bazar tipi

121 Müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsinin təsərrüfat daxili mexanizminə aid deyil:

- ☐ marketing
- ☐ firmanın strategiyası
- ☒ dotasiyalar
- ☐ iqtisadi həvəsləndirmə
- ☐ menecment

122 Mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- ☐ kiçik həcmli iqtisadiyyatı
- ☐ yüksək göstəricisi olan iqtisadiyyatı
- ☐ iri həcmli iqtisadiyyatı
- ☒ təsərrüfat vahidi səviyyəsində iqtisadiyyatı
- ☐ dövlət səviyyəsində təşkil olunan iqtisadiyyatı

123 Aşağıdakılardan hansı mikroiqtisadiyyatın predmetinə aid deyil:

- ☐ iqtisadi davranış
- ☐ iqtisadi nemətlər
- ☒ iqtisadi məqsədlər
- ☐ iqtisadi anlayış
- ☐ iqtisadi subyektlər

124 Mikroiqtisadiyyatın subyektləri:

- ☐ hamısı doğrudur
- ☒ ev təsərrüfatı, firma, bank, dövlət
- ☐ müxtəlif təşkilatlar, dövlət orqanları
- ☐ ayrı-ayrı insanlar, insan qrupları, təşkilatlar
- ☐ heç biri doğru deyil

125 Mikroiqtisadiyyat – iqtisad elminin (iqtisadi nəzəriyyənin) tədqiqat obyektinə çevrilmək üçün hansı səviyyədə (çərçivədə) fəaliyyət göstərməlidir?

- ☐ ölkə
- ☐ regional
- ☒ müəssisə və firma
- ☐ dünya
- ☐ milli

126 Aşağıdakılardan hansı kollektiv mülkiyyət hesab olunur?

- ☐ səhmdar cəmiyyətin mülkiyyəti
- ☐ ictimai birliklərin mülkiyyəti
- ☒ ailə mülkiyyəti
- ☐ paylı mülkiyyət
- ☐ icarə mülkiyyəti

127 Mikroiqtisadi tənzimləmə mexanizmi:

- ☐ qanunvericilikdə müəyyən edilmiş vergiləri, dövlət sığorta, sosial müdafiə və digər fondlara ayırımları ödəməkdir
- ☐ işçinin əmək haqqını ölkə qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş minimum məbləğdən az olmayan səviyyədə ödəməkdir
- ☐ öz imkanlarını, cəlb edilmiş resursları və maliyyə vəsaitlərini düzgün qiymətləndirə bilməkdir
- ☐ işgüzar fəaliyyətin həyata keçirilməsinə təsir göstərən şəraitin və hüquqi, iqtisadi, təşkilati və sosial amillərin məcmusudur
- ☒ müəssisədə istehsalın təşkilinin və idarəedilməsinin forma və metodlarının məcmusudur

128 Mikroiqtisadiyyatın predmeti:

- ☐ iqtisadi inkişafın xüsusiyyətləri
- ☐ istehsalın sahə və ərazi quruluşu
- ☐ istehsalın təşkili forması
- ☒ bazarda iqtisadi subyektlərin davranış qaydaları
- ☐ tələbatın ödənilməsi prosesi

129 Mikroiqtisadiyyat:

- ☐ dövlətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasəti öyrənir
- ☐ insanların iqtisadi mənafeyini öyrənir
- ☒ ev təsərrüfatı, firmaların, bankların, dövlətin iqtisadi fəaliyyətinin mövcudluğu şərtində baş verən iqtisadi davranış qaydalarını öyrənir
- ☐ bəşər tarixində maddi nemətlərin istehsalı prosesində insanlar arasındakı münasibətləri öyrənir
- ☐ bazar iqtisadiyyatı şəraitində iqtisadi münasibətləri öyrənir

130 Mikroiqtisadiyyatın tədqiqat istiqamətləri:

- ☐ iqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsi
- ☒ xərc və məsrəflərin, qazanc və gəlirlərin son hədd şəklində öyrənilməsi
- ☐ məhsuldar qüvvələrin quruluşu və inkişafı
- ☐ iqtisadi münasibətlər və məhsuldar qüvvələr
- ☐ iqtisadi proseslərin sosial nəticəsi

131 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- ☒ ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
- ☐ iqtisadi artımı
- ☐ milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri
- ☐ dünya birliyində iqtisadi münasibətləri
- ☐ təsərrüfat subyektlərinin mənfəətini

132 Mikroiqtisadiyyatın yaranmasının tarixi dövrü:

- ☐ ictimai bölgü
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ manufaktura
- ☐ maşınli iri sənaye
- ☒ kooperasiya

133 Bütövlükdə mikroiqtisadiyyat iqtisad elminin (iqtisadi nəzəriyyənin) mühüm bölməsi kimi iqtisadi hadisə və prosesləri hansı səviyyədə öyrənir?

- ☐ region
- ☐ dünya
- ☐ qrup ölkələri (birliklər)
- ☒ müəssisə və firma
- ☐ ölkə

134 Mikroiqtisadiyyat anlayış (kateqoriya) kimi nəyi öyrənir?

- ☒ firma (müəssisə) çərçivəsində münasibətlərin öyrənilməsi
- ☐ regional əlaqələri
- ☐ dünya ölkələri ilə iqtisadi əlaqələri
- ☐ milli iqtisadiyyatla əlaqədar hadisə və prosesləri
- ☐ ictimai təkrar istehsalı

135 Mikroiqtisadiyyatda qısamüddətli dövr dedikdə hansı zaman kəsiyi nəzərdə tutulur?

- ☐ firmanın fəaliyyətdə olduğu dövr
- ☐ firma nə tikililəri, nə də maşın və avadanlıqları dəyişə bilmədiyi
- ☐ bütün amillərin dəyişkən olduğu
- ☐ bütün amillərin sabit olduğu
- ☒ firma tikililərin dəyişdirilmədiyi halda, maşın və avadanlıqların dəyişə bildiyi

136 Mikroiqtisadiyyatın predmetinə daxildir:

- ☐ maddi və qeyri-maddi istehsal
- ☐ iqtisadi kateqoriyalar
- ☐ iqtisadi qanunlar
- ☐ iqtisadi anlayışlar
- ☒ iqtisadi fəaliyyət və iqtisadi nemətlər

137 Mikroiqtisadi özəklərin qarşılıqlı fəaliyyətinin nəticəsi:

- ☐ dinamiklik
- ☐ səmərəlilik
- ☒ mənfəət
- ☐ faydalılıq
- ☐ qiymət

138 Mikroiqtisadiyyatın predmeti tam şəkildə bu fəaliyyətlərdən hansıdır?

- ☐ istehlak prosesi
- ☐ tələb

- ☐ təklif
- ☐ mübadilə
- ☒ təkrar istehsal

139 Mikroiqtisadiyyatı iqtisadi münasibət kimi niyə öyrənirik?

- ☒ ictimai istehsalın bütün fazalarını əhatə etdiyinə görə
- ☐ yalnız istehsal fəaliyyətinə görə
- ☐ yalnız əmək haqqı ödədiyinə görə
- ☐ mübadilə (hazır əmtəələri) etdiyinə görə
- ☐ istehlak etdiyinə görə

140 Sosial-demokratik bazar iqtisadiyyatı modeli üçün aşağıdakı amillərdən hansı xarakterikdir:

- ☐ sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi
- ☐ dövlət büdcəsində sosial yönümlü vəsaitlərin xüsusi çəkisi
- ☐ dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- ☒ milli gəlirin böyük bir hissəsinin dövlət tərəfindən bölüşdürülməsi
- ☐ dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi

141 Bazar iqtisadiyyatının liberal modelinə əsaslanan ölkələrdə ümumi milli məhsulun (ÜMM) neçə faizi və yaxud da neçədə bir hissəsi dövlət büdcəsindən sosial xərclər üçün nəzərdə tutulur?

- ☐ 10 faiz
- ☐ 50 faiz
- ☐ 40 faiz
- ☐ 30 faiz
- ☒ 20 faiz

142 Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatına keçid dövrünə başlanmışdır:

- ☐ 1992
- ☐ 1988
- ☐ 1990
- ☐ 1989
- ☒ 1991

143 A.Smitin bazar haqqında təliminin əsas müddəası:

- ☐ yeniliklərin tətbiqi
- ☒ görünməz əl nəzəriyyəsi
- ☐ əmək bölgüsü
- ☐ iqtisadi ehtiyatların məhdudluğu
- ☐ əmək dəyər nəzəriyyəsi

144 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxil deyil?

- ☐ məhsulun faydalılığı
- ☐ istehsal xərcləri
- ☐ istehsalın həcmi
- ☒ insanların zövqü
- ☐ tələb və təklif

145 Bazar iqtisadiyyatının genetik əsaslarına bunlardan hansıları aid etmək olar?

- ☐ xüsusi mülkiyyət
- ☒ inkişaf etmiş əmək bölgüsü və xüsusi mülkiyyət
- ☐ dövlət mülkiyyəti
- ☐ kolxoz-kooperativ təsərrüfat

- ☐ ümumi xalq mülkiyyəti

146 əmtəə və xidmətlərin istifadə təyinatına görə bazarı hansına aid etmək olar?

- ☐ kapital
☐ əmək
☐ oliqapolik bazar
☒ istehlak şeyləri və xidmət əşyaları
☐ mənzil

147 Bazar:

- ☐ mülkiyyət münasibətləridir
☐ satış proseslərinin məcmusu
☐ təklifin məcmusudur
☒ əmtəə və xidmətlərin alqı və satqısı proseslərinin baş verdiyi məkan
☐ alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər

148 Bazar mexanizminin əsas ünsürləri hansılardır?

- ☐ subsidiyalar, kreditlər, stimullar
☐ sərbəstlik, bərabərlik, mülkiyyət azadlığı
☒ qiymət, tələb, təklif, rəqabət
☐ tarazlıq, elastiklik, çeviklik
☐ planlaşdırma, tənzimləmə, təşkilatlanma

149 Bunlardan hansını milli bazara aid hesab etmək olar?

- ☐ xarici bazar
☒ daxili bazar
☐ rəqabətli bazar
☐ beynəlxalq bazar
☐ dünya bazarı

150 Hansı inkişaf etmiş bazar ölkəsi liberal modelə əsasən iqtisadiyyatını inkişaf etdirir?

- ☒ ABŞ
☐ Çin
☐ Almaniya
☐ İsveç
☐ Yaponiya

151 Sosial-demokratik bazar iqtisadiyyatı modeli üçün aşağıdakı amillərdən hansı xarakterikdir:

- ☐ dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
☒ sosial xidmətlərin pulsuz ödənilməsi
☐ dövlət büdcəsində sosial yönümlü vəsaitlərin xüsusi çəkisi
☐ dövlətin aktiv sosial siyasəti
☐ dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi

152 Azərbaycanda hansı bazar modelini tətbiq etmək daha əlverişlidir?

- ☒ Almaniyanın
☐ ÇXR-nın
☐ Yaponiyanın
☐ ABŞ-ın
☐ Rusiyanın

153 Bazar iqtisadiyyatının sosial yönümlüyünü əks etdirən model:

- ☐ İsveç modeli
- ☐ Amerika modeli
- ☐ Yapon modeli
- ☐ heç biri doğru deyil
- ☒ Alman modeli

154 Sosial yönümlü bazar modeli digərlərindən hansı əlamətinə (xüsusiyyətinə) görə fərqlənir?

- ☐ dövlət mülkiyyətinin payının çoxluğuna
- ☒ güclü sosial siyasət sisteminə malik olmasına
- ☐ sosial xərclərin qalığı xarakterində olmasına
- ☐ xüsusi mülkiyyətin çox olmasına
- ☐ ümumi milli məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olmasına

155 A. Marşall tarazlıq probleminə hansı səviyyədə baxırdı?

- ☐ meqoiqtisadiyyat
- ☐ mikro və makro
- ☐ makrosəviyyədə, yəni milli təsərrüfat
- ☒ mikrosəviyyədə, yəni təsərrüfat və sahə
- ☐ mezoiktisadiyyat

156 J.B.Seyin xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- ☒ bazar iqtisadiyyatında məcmu məhsulun reallaşması kimi mühüm problemi irəli sürən ilk iqtisadçı olmuşdur
- ☐ satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- ☐ D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul etmirdi
- ☐ D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi
- ☐ əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur

157 Liberal bazar iqtisadiyyatı modeli ölkələrdən biri yanlışdır

- ☐ hamısı
- ☐ Yeni Zelandiya
- ☐ Böyük Britaniya
- ☐ ABŞ
- ☒ Kanada

158 Hansı bazar iqtisadiyyatı modelində xüsusi mülkiyyətin çəkisi daha çoxdur?

- ☐ sosial-demokrat və sosial
- ☐ sosial
- ☒ liberal
- ☐ sosial-demokrat
- ☐ sosial və liberal

159 Bazar iqtisadiyyatı modellərini formalaşdıran ümumi cəhətlərdən biri yanlışdır:

- ☐ azad bazar qiymətləri
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti
- ☐ rəqabət mühiti
- ☐ mülkiyyətin çoxnövçlüyü
- ☒ coğrafi mövqe

160 Liberal bazar modelinin xarakterini hansı amil müəyyən edir?

- ☐ xüsusi mülkiyyətin mövcud olması
- ☐ kredit-pul sistemi
- ☒ iqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin apancı mövqeyi

- ☐ dövlət tənzimlənməsi
- ☐ dövlət sektorunun xüsusi çəkisi

161 Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin formalaşmasının başlıca vasitəsi kimi hansı amil çıxış edir?

- ☐ xüsusi mülkiyyətin mövcud olması
- ☐ mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- ☐ dövlət mülkiyyətinin xüsusi çəkisi
- ☒ gəlirlərin və məşğulluğun dövlət tənzimlənməsi
- ☐ mülkiyyətin milliləşdirilməsi

162 Aşağıdakılardan hansı yalnız bazar modelini səciyyələndirir?

- ☐ qiymət son hədd xərclərindən artıqdır
- ☐ sabit xərclər çox olduqda
- ☒ məhsulların çox çeşidliliyi
- ☐ bir satıcı və bir alıcı
- ☐ qiymət son hədd xərclərinə bərabərdir

163 Liberal bazar modeli üçün hansı cəhət xas deyil?

- ☐ sosial siyasətin qalıq prinsipinə əsaslanması
- ☒ dövlətin iqtisadiyyata hədsiz müdaxiləsi
- ☐ xüsusi mülkiyyətin üstün çəkisi
- ☐ dövlət tənzimlənməsinin məhdud xarakteri
- ☐ ümumi daxili məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olması

164 Bazar iqtisadiyyatının funksiyasına aid olmayanı müəyyənəldir:

- ☒ sosial bərabərlik yaradır
- ☐ əmtəə istehsalını tənzimləyir
- ☐ alıcı ilə satıcıyı bir-biri ilə rastlaşdırır
- ☐ istehsalla istehlak arasında uzlaşma yaradır
- ☐ əmtəə istehsalçıları diferensiallaşdırır

165 Bazar subyektlərinin aktivliyini artıran katalizator hansıdır?

- ☐ təşəbbüskarlıq
- ☐ inkişaf etmiş infrastruktura
- ☐ seçim azadlığı
- ☐ risk
- ☒ azad rəqabət

166 Bazar iqtisadiyyatının subyektləri hansılardır?

- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ ayrı-ayrı insanlar, insan qrupları, təşkilatlar
- ☐ ev təsərrüfatları, ictimai təsərrüfatlar
- ☐ dövlət orqanları, müxtəlif təşkilatlar, firmalar
- ☒ ev təsərrüfatları, dövlət, firmalar və müəssisələr

167 əmtəə qruplarına görə bazarın obyektinə uyğun gəlməyənini seçin:

- ☒ «qara» bazar
- ☐ ərzaq məhsulları bazarı
- ☐ istehlak təyinatlı əmtəə bazarları
- ☐ istehsal təyinatlı əmtəə bazarları
- ☐ istehsal amilləri bazarı

168 İqtisadi təyinatına görə bazarın obyektinə uyğun gəlməyənini seçin:

- ☒ oliqopolik bazar
- ☐ iş qüvvəsi bazarı
- ☐ istehsal vasitələri bazarı
- ☐ əmtəə və xidmətlər (istehlak) bazarı
- ☐ qiymətli kağızlar bazarı

169 İnkişaf etmiş bazar iqtisadiyyatı şəraitində son söz kimə aiddir?

- ☐ istehsalçıya
- ☒ istehlakçıya
- ☐ bazar şəraitinə
- ☐ təklifə
- ☐ qiymətə

170 J.B.Seyin Bazarlar qanunu nun əsas mahiyyəti nədir?

- ☐ əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
- ☐ alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ☒ daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
- ☐ "bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb"
- ☐ əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

171 Bazar iqtisadi münasibətlərin bütün tərəflərini özündə birləşdirən kateqoriya kimi nəyə görə o iqtisadi nəzəriyyə elminin tədqiqat obyektinə və predmetinə çevrilir?

- ☒ iqtisadi münasibətə çevrilərək bütünlükdə iqtisadi hadisə və prosesləri məcmu halında əhatə etdiyinə görə
- ☐ istehsal prosesilə məşğul olduğuna görə
- ☐ bölgü ilə məşğul olduğuna görə
- ☐ əmtəənin alqı-satqısını yerinə yetirdiyinə görə
- ☐ istehlaka görə

172 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə əsas cəhət:

- ☐ əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- ☒ bazar qiyməti son xərclərə bərabərdir
- ☐ istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- ☐ əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- ☐ əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir

173 Sosial-demokratik bazar iqtisadiyyatı modeli üçün aşağıdakı amillərdən hansı xarakterikdir:

- ☐ dövlətin aktiv sosial siyasəti
- ☐ dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- ☒ sosial xidmətlərin pulsuz ödənilməsi
- ☐ dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- ☐ dövlət büdcəsində sosial yönümlü vəsaitlərin xüsusi çəkisi

174 İqtisadi modelləri formalaşdıran prinsiplər hansılardır:

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ iqtisadi
- ☐ siyasi
- ☐ sosial
- ☐ ideoloji

175 İsveç modeli üçün xarakterik hal hansıdır:

- ☐ ölkədə azad iqtisadi zonaların geniş yayılması
- ☒ müəssisələrdə güclü həmkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti
- ☐ kasıblar və dövlətliklər arasında kəskin sosial təbəqələşmə
- ☐ iqtisadiyyatda plan və bazar mexanizmlərinin vəhdəti
- ☐ sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi

176 Amerika modeli üçün xarakterik olmayan hal hansıdır:

- ☐ bazar mexanizminin sərbəst və səmərəli fəaliyyəti
- ☐ firmaların rəhbərlərinin və işçilərinin gəlirləri arasında ciddi fərqlərin olması
- ☐ aztəminatlı əhali qrupları üçün minimum yaşayış şəraitinin təmin edilməsi
- ☒ dövlətin birbaşa investisiyalarından iqtisadiyyatda geniş istifadə olunması
- ☐ sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi

177 Bazar konsepsiyasında inhisar və rəqabət problemini tədqiq etməmişdir:

- ☐ Robinson və Çeniberlin
- ☐ E. Çemberlin
- ☐ C. Robinson
- ☒ C. Keyns
- ☐ Şumpeter

178 Bazar hansı çətin problemi asanlıqla həll edir?

- ☐ optimal ərazi proporsiyalarının müəyyən edilməsi
- ☐ müxtəlif məhsul növlərinin istehsalını
- ☐ müxtəlif dövlətlər arasında ticarətin həyata keçirilməsi
- ☐ insanların maddi tələblərinin ödənilməsi
- ☒ nələrin, necə və kim üçün istehsal edilməsi

179 Azad bazar təsərrüfatının səciyyəsi hesab olunur:

- ☐ bazar informasiyasının azad əldə olunması
- ☐ rəqabət iştirakçılarının qeyri-məhdud sayı
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ sərbəst daxil olma
- ☐ iqtisadiyyatda hökumətin məhdud rolu

180 Qeyri-təkmil bazar rəqabəti nəzəriyyəsi nə vaxt meydana gəlmişdir?

- ☐ 1929-33-cü illərdə baş verən dünya iqtisadi böhranından sonra
- ☐ XIX əsrin əvvəlləri
- ☐ XIX əsrin ortalarında
- ☒ XIX əsrin sonlarında
- ☐ XX əsrin əvvəllərində

181 A. Marşall əmtəənin dəyərini nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- ☐ tədavül xərcləri
- ☐ xərclər nəzəriyyəsi
- ☐ əmək nəzəriyyəsi
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi
- ☒ son xərclər və son faydalılıq əsasında müəyyən olunan müvazinətli qiymətlər

182 Yapon modeli üçün xarakterik olmayan hal hansıdır:

- ☐ investisiya və yığımın yüksək səviyyəsi
- ☐ beynəlxalq ticarətdə fəal iştirak
- ☐ milli mənafehlərin şəxsi mənafehlərdən üstün tutulması

- ☒ kənd təsərrüfatı torpaqlarının ailələrin uzunmüddətli icarəsinə verilməsi
- ☐ firmaların ömürlük muzd sisteminin tətbiqi

183 Tənzimlənən bazar iqtisadiyyatı ölkələrindən biri yanlışıdır:

- ☐ İsrail
- ☐ Yaponiya
- ☒ Yeni Zelandiya
- ☐ Portuqaliya
- ☐ Almaniya

184 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini praktiki olaraq həyata keçirən kim olmuşdur?

- ☐ V.Oyken
- ☐ L.Mizes
- ☒ L.Erxard
- ☐ F.Xayek
- ☐ A.Ryustov

185 Sosial bazar təsərrüfatı ifadəsi ilk dəfə kim tərəfindən istifadə olunub?

- ☐ K.Marks
- ☐ C.Keyns
- ☒ A.Myüller-Armak
- ☐ M.Fridmen
- ☐ P.Samuelson

186 Cənub-Şərqi Asiya ölkələrin modellərində ümumi cəhət hansıdır:

- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ xüsusi mülkiyyətin, azad rəqabətin üstün mövqeyi
- ☐ iqtisadiyyatda sosial problemlərin həllinin prioritetliyi
- ☒ dövlət və bazar tənzimlənməsinin milli xüsusiyyətlərlə vəhdəti
- ☐ mövcud modellər sistemində öz yerinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı iqtisadi islahatlar aparılması

187 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərini kim işləyib hazırlamışdır?

- ☐ C. Keyns
- ☒ V. Oyken
- ☐ Y. Şumpeter
- ☐ C. Robinson
- ☐ F. Xayek

188 Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin nəzəri konsepsiyası kimlər tərəfindən işlənib hazırlanmışdır?

- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ M.Fridmen, P.Samuelson
- ☐ A.Marşal, K.Menger
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☒ A.Müller-Armak, L.Erxard

189 Birjanın aşağıdakı növlərindən biri yanlışıdır:

- ☐ əmək birjası
- ☒ istehlak birjası
- ☐ fond birjası
- ☐ əmtəə birjası
- ☐ valyuta birjası

190 Hərrac- bu:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ könüllü və eləcə də məcburi olaraq əmtəələrin açıq satış forması
- ☐ ticarət sazişlərinin baş tutması məqsədi ilə satıcıların və alıcıların birləşdirmə forması
- ☐ əmtəələrin topdansatış ticarəti forması
- ☒ əmtəələrin əvvəlcədən müəyyən edilmiş yerdə və dövrdə satılmasını həyata keçirilməsi

191 Infrastruktur fəaliyyəti digərlərindən ayıran (fərqləndirən) cəhət:

- ☐ istehsal etməsi
- ☐ bölüşdürməsi
- ☐ mübadilə etməsi
- ☒ xidmət göstərməsi
- ☐ istehlak etməsi

192 Bazar infrastrukturunun hansı elementi əmtəə bazarında vasitəçi funksiyasını yerinə yetirir?

- ☐ auksionlar
- ☐ xidmətlər
- ☒ birjalar
- ☐ yarmarkalar
- ☐ banklar

193 Birja latın sözü bursa olub:

- ☐ idarəetmə mənasını daşıyır
- ☐ kiçik mənasını daşıyır
- ☒ "dəri çanta" deməkdir
- ☐ pul kütləsi deməkdir
- ☐ mənası imza deməkdir

194 Birja nədir?

- ☐ istehsalın təşkilidir
- ☒ bazar strukturunun elementidir
- ☐ istehlakın təşkilidir
- ☐ qiymətlərin təyini
- ☐ informasiya fəaliyyətidir

195 Aşağıdakı amillərin hansı tələbi daha çox stimullaşdırılır?

- ☐ insanların tələbatı
- ☒ qiymətin aşağı olması
- ☐ əmtəələrin bolluğu
- ☐ əmtəələrin çatışmazlığı
- ☐ dövlətin sosial yardımı

196 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- ☐ istehsalçıların gəlirləri
- ☐ istehlakçıların gəlirləri
- ☐ qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
- ☒ ehtiyatların qiyməti
- ☐ alıcıların sayı

197 Bazar infrastrukturunun tərkib hissəsinə aid olmayanı müəyyən edin:

- ☐ fond birjası

- ☐ əmtəə birjası
- ☒ müəssisələr
- ☐ kommersiya bankları
- ☐ valyuta birjası

198 Bazar infrastrukturunun əsas elementləri hansılardır?

- ☐ əmtəələr, xidmətlər, qarşılıqlı əlaqələr
- ☐ nəqliyyat vasitələri, rabitə vasitələri, bazar meydanları
- ☐ satış bazarları, mağazalar
- ☒ banklar, birjalar, yarmarkalar, lizinq kompaniyaları
- ☐ müəssisələr, fabriklər, zavodlar

199 əmtəə:

- ☐ insan əməyinin nəticəsi olmayan məhsullar
- ☐ insan əməyinin nəticəsi olan məhsullar
- ☐ faydalılıq olan nemətlər
- ☐ istehlak dəyəri olan nemətlər
- ☒ mübadilə üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu

200 əmtəə təsərrüfatının təşkili formaları hansılardır?

- ☐ xüsusi və dövlət
- ☐ müəssisələr, zavodlar, digər təsərrüfatlar
- ☒ sadə, kapitalist, planlı
- ☐ firmalar, kompaniyalar, inhisarlar
- ☐ səhmdar cəmiyyətləri, kooperativlər, fermer təsərrüfatları

201 əməyin intensivləşməsi dəyəri artırmaqla ona hansı proporsiyada (nisbətdə) təsir edir?

- ☐ ümumi
- ☐ ekvivalent
- ☐ tərs
- ☒ düz
- ☐ nisbi

202 əmtəənin mübadilə dəyərini aşkarlamaq üçün əmtəə hansı prosesdə olmalıdır (keçməlidir)?

- ☐ təkrar istehsal
- ☐ istehsal
- ☐ bölgü
- ☒ mübadilə
- ☐ istehlak

203 əmtəə istehlak dəyəri olmaq etibarı ilə hansı əməyin məhsuludur?

- ☐ abstrakt (mücərrəd)
- ☐ fərdi
- ☐ xüsusi
- ☐ ümumi
- ☒ konkret

204 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin yaradıcıları hansı məktəbin nümayəndələridir?

- ☐ merkantilistlər
- ☐ fiziokratlar
- ☐ klassiklər
- ☒ avstriya məktəbi

- ☐ neoklassiklər

205 əmtəədə təcəssüm edən əməyin ikili xarakterini kim aşkarladı:

- ☐ D.Rikardo
☐ U.Petti
☐ J.B.Sey
☒ K.Marks
☐ A.Smit

206 Bazar:

- ☐ məhsul əmtəə şəklində olan zaman mübadilənin iqtisadi forması
☐ alqı-satqı əməliyyatlarının məcmuu
☐ tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
☐ satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
☒ istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak proseslərini əhatə edən insanlar arasında iqtisadi münasibətlər sistemi

207 Aşağıdakılardan biri bazarın obyektlərinə daxil deyil:

- ☐ informasiya məhsulları bazarı
☐ istehsal vasitələri bazarı
☒ qiymət bazarı
☐ iş qüvvəsi bazarı
☐ mənzil bazarı

208 Bazar nədir:

- ☐ ictimai əmək bölgüsüdür
☐ əmtəə istehsalıdır
☐ hamısı doğrudur
☐ natural təsərrüfatdır
☒ əmtəə mübadiləsinin təzahür formasıdır

209 Bazar iqtisadiyyatı üçün göstərilən elementlərdən hansı daha mühüm hesab edilir?

- ☒ bazarda fəal rəqabət
☐ dövlət tənzimlənməsi
☐ səmərəli həmkarlar
☐ sahibkarların ölçülüb-biçilmiş fəaliyyətləri
☐ ictimai əmək bölgüsü

210 Sosial-iqtisadi mahiyyətinə görə bazarı funksiyasına görə necə başa düşmək olar?

- ☐ resursların (əmək vasitələrinin və predmetinin) daşınması
☒ istehsalçıların və istehlakçıların görüşdüğü yer, məkan
☐ əmtəələrin növ və çeşidlənməsi
☐ əmtəələrin bölüşdürülməsi
☐ əmtəə və xidmət nemətlərinin saxlanması

211 Bazarın neçə tipi mövcuddur?

- ☐ altı
☐ iki
☐ üç
☒ dörd
☐ beş

212 Bazar iqtisadi münasibət kimi sistem halında iqtisadi fəaliyyət baxımından ictimai təkrar istehsalı özündə necə əks etdirir (ifadə edir)?

- ☒ təkrar istehsalın bütün mərhələlərini özündə ehtiva etmək kimi
- ☐ istehsal dairəsi]
- ☐ tədavül sferası
- ☐ mübadilə prosesi
- ☐ istehlak prosesi kimi

213 Bazarın meydana gəlməsi cəmiyyətin inkişafının tarixən hansı dövrünə təsadüf edir?

- ☐ qədim dövrə
- ☒ eramızdan əvvələ
- ☐ azad rəqabət
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ orta əsrlərə

214 Investor – bu:

- ☐ qeyd edilən cavablar səhvdir
- ☒ qiymətli investisiya kağızları əldə edən şəxsdir
- ☐ qiymətli kağızların buraxılışını qeydiyyat edən şəxs
- ☐ qiymətli kağız buraxan şəxs
- ☐ qiymətli kağızların depozitinin mülkiyyətçisi

215 Aşağıdakılardan biri dünyanın ən iri və məşhur fond birjasıdır:

- ☐ Paris
- ☐ Berlin
- ☒ Tokio
- ☐ Ankara
- ☐ Pekin

216 Qiymətli kağızlar bazarı bazarların hansı təsnifatına aiddir?

- ☒ obyektinə görə
- ☐ mövcud qanunları uyğunluğa görə
- ☐ subyektinə görə
- ☐ coğrafi vəziyyətə görə
- ☐ satış xarakterinə görə

217 Tələb azalarsa, tələb əyrisinin yerdəyişməsi:

- ☐ aşağı sağa
- ☐ yuxarı və sağa
- ☐ saat əqrəbi istiqamətində dövr edir
- ☒ aşağı və sola
- ☐ saat əqrəbinin əksi istiqamətində dövr edir

218 Tələb qanunu aşağıdakı hallarda fəaliyyət göstərmir:

- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ inflyasiya gözləmələri ilə əlaqədar
- ☐ əgər əmtəələrin əvəzedicisi olmazsa
- ☐ əmtəələrin qıtlığı şəraitində
- ☐ tələbin az keyfiyyətli məhsullardan daha yüksək keyfiyyətli məhsullara keçdiyi zaman

219 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ valyuta birjalari
- ☐ yarmarkalar
- ☐ banklar
- ☐ fond birjalari

220 Lizing – bu:

- ☒ maşın və avadanlıqların satışıdır
- ☐ beynəlxalq uzunmüddətli kreditdir
- ☐ beynəlxalq kreditdir
- ☐ dövlətlərarası istiqraz və rəqəsidir
- ☐ veksəl kreditidir

221 Qiymətli kağızların alqı-satqısı ilə məşğul olan birja:

- ☐ auksionlar
- ☐ əmək birjası
- ☐ əmtəə birjası
- ☒ fond birjası
- ☐ iş qüvvəsi birjası

222 Fond birjalarını digərlərindən fərqləndirən əsas cəhət nədir?

- ☐ qloballığı
- ☐ ildə bir və ya bir neçə dəfə keçirilməsi
- ☒ daimi iş yeri və iş saatının mövcudluğu
- ☐ müvəqqəti fəaliyyətdə olması
- ☐ milli olması

223 Bütün müəssisələrin və təsərrüfatların alqı-satqısı ilə hansı birjalar məşğuldur?

- ☐ sığorta kompaniyaları
- ☐ lizing kompaniyaları
- ☐ valyuta birjalari
- ☐ yarmarkalar
- ☒ əmtəə birjalari

224 Auksionlar nə ilə məşğuldur?

- ☐ müasir texnologiyaların satışı ilə
- ☐ daşınmaz əmlakın satışı ilə
- ☒ xüsusi nadir əmtəə növlərinin satışı ilə
- ☐ xidmətlərin satışı ilə
- ☐ xammalın satışı ilə

225 Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirdiyi bazar adlanır:

- ☐ yarmarka
- ☒ fond birjası
- ☐ lizing
- ☐ hərrac
- ☐ əmtəə birjası

226 əmtəə birjasının dünya təcrübəsində rolu nədən ibarətdir?

- ☐ satış auksionlarını formalaşdırır
- ☐ dünya bazarının daha effektiv sektoruna pul axınını təmin edir
- ☐ dünya bazarında əmtəələrin qiymət tarazlığını təmin edir

- ☐ dünya dövriyyəsinə əsas mallarla təmin edir
- ☒ dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında informasiya verir

227 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır:

- ☐ kapitalist təsərrüfatı, sosial təsərrüfatı, kommunist təsərrüfatı
- ☒ natural, əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
- ☐ natural, əmtəə (bazar), kapitalist təsərrüfatı
- ☐ natural, planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı
- ☐ əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı

228 Hansı təsərrüfatlar sadə əmtəə istehsalına aid edilir?

- ☐ bütün xüsusi təsərrüfatlar
- ☒ xırda əmtəə istehsalının təsərrüfatları
- ☐ dövlət müəssisələri
- ☐ iri zavodlar və fabriklər
- ☐ səhmdar cəmiyyətinin təsərrüfatları

229 əmtəə istehsalının meydana gəlməsi üçün hansı əmək bölgüsü zəruridir:

- ☐ ərazi əmək bölgüsü
- ☐ daxili əmək bölgüsü
- ☒ ictimai əmək bölgüsü
- ☐ təbii əmək bölgüsü
- ☐ milli əmək bölgüsü

230 əmtəənin bazar dəyəri hansı əmək məsrəflərinə əsasən müəyyən olunur?

- ☐ mürəkkəb
- ☐ xüsusi
- ☒ ictimai-zəruri əmək məsrəfinə
- ☐ fərdi
- ☐ sadə

231 Pulun hansı funksiyasında həqiqi, real olaraq puldan deyil – fikrən, xəyalən puldan istifadə edilir?

- ☐ dünya pulu funksiyasını yerinə yetirir
- ☐ tədiyə vasitəsidir
- ☐ tədavül vasitəsidir
- ☒ pul dəyər ölçüsüdür
- ☐ dəfinə və yaxud da yığım vasitəsidir

232 əmək məhsuldarlığının artması dəyərin kəmiyyətinə hansı nisbətə dəyişir?

- ☐ dəyişmir
- ☐ azaldır
- ☒ tərs (əks)
- ☐ düz
- ☐ çoxaldır

233 Pul da əmtəədir, onun dəyəri və istehlak dəyəri var və bütün əmtəələr üçün vahid ümumi ekvivalent rolunu oynayan əmtəə rolunu oynamaq üçün nə cür istehlak dəyəri olmalıdır?

- ☐ konkret
- ☐ fərdi
- ☒ xüsusi
- ☐ ümumi
- ☐ ictimai

234 Dəyəri hansı əmək yaradır?

- ☐ fərdi
- ☐ ümumi
- ☒ abstrak (yəni mücərrəd)
- ☐ konkret
- ☐ xüsusi

235 Azad bazar münasibətləri şəraitində istehsal olunmuş əmtəələrin hansı miqdarda və hara daxil olmasını kim təyin edir:

- ☐ istehlakçılar
- ☐ alıcılar
- ☒ satıcılar
- ☐ dövlət
- ☐ istehsalçılar

236 Bazarın və əmtəə təsərrüfatının yaranmasının ümumi şərti hesab etmək olar:

- ☐ nəqliyyatın inkişafını
- ☐ sənayenin inkişafını
- ☒ əmək bölgüsünü
- ☐ pulun yaranmasını
- ☐ kənd təsərrüfatının inkişafını

237 Subyektlərə görə hansı bazar daha çox üstünlük təşkil edir?

- ☐ satıcı bazarı
- ☐ region bazarı
- ☐ milli bazarı
- ☒ alıcı bazarı
- ☐ qıtlıq bazarı

238 Dünya bazarı nədir?

- ☐ inkişaf etməkdə olan bazar
- ☐ inkişaf etmiş bazar
- ☒ milli bazarın beynəlxalq səviyyədə məcmusu
- ☐ müvazinətli bazar
- ☐ formalaşmış bazar

239 Bazar deyərkən biz ümumi halda əmtəələrin alqı-satqısı ilə fəaliyyəti, yəni əmtəələrin tədavülü və mübadiləsi prosesini başa düşürük ki, bu baxımdan da o hansı kapitalın fəaliyyətinə əsaslanır?

- ☐ səhm qoyuluşuna
- ☐ sənaye
- ☒ ticarət
- ☐ borc
- ☐ maliyyə

240 Bazar anlayışı əmtəə-pul münasibətlərinin tarixi inkişafı nəticəsində müasir inkişaf səviyyəsinə, pilləsinə çatmışdır ki, bu gün biz bazarda hansı struktura malik sistem kimi baxmalıyıq?

- ☐ oliqopolik
- ☐ kortəbii
- ☒ mürəkkəb və çoxtərəfli struktura malik olan
- ☐ sadə
- ☐ tənzimlənən

241 əmtəə birjasının dünya təcrübəsində rolu nədən ibarətdir?

- ☐ satış auksionlarını formalaşdırır
- ☐ dünya bazarının daha effektiv sektoruna pul axınını təmin edir
- ☐ dünya bazarında əmtəələrin qiymət tarazlığını təmin edir
- ☐ dünya dövriyyəsinə əsas mallarla təmin edir
- ☒ dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında informasiya verir

242 Seyin fikrinə görə:

- ☐ doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- ☐ pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- ☐ tələb müfəviq təklif yaradır
- ☐ dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir
- ☒ təklif müvafiq tələb yaradır

243 İlk rəsmi birja harada və neçənci ildə fəaliyyətə başlamışdır?

- ☐ 1796-cı ildə Odessada
- ☐ 1703-cü ildə Sankt-Peterburqda
- ☒ 1531-ci ildə Antverpendə
- ☐ 1566-cı ildə Londonda
- ☐ 1792-ci ildə Nyu-Yorkda

244 Diskaunt-mağazalar:

- ☐ əsasən şəhərdən kənarda yerləşən tez xarab olan malların ticarəti üçün perspektivli mağazalar
- ☐ əsasən ərzaq çeşidli özünəxidmət mağazaları
- ☒ orta keyfiyyətli malları nisbətən aşağı qiymətlərə satan və s. ucuzlaşdırılmış qiymətlər mağazaları
- ☐ yaxşılaşdırılmış keyfiyyətli əmtəə satışı zonası iri mağazaların yeni modeli
- ☐ məhdud çeşidli yüksək hazırlıq dərəcəli məhsulların kiçik mağazaları

245 Aşağıdakılardan hansı bazar iqtisadiyyatının xarakterik cəhətlərinə aid deyil:

- ☒ iqtisadi asılılıq
- ☐ bərabərlik
- ☐ çoxmülkiyyətçilik
- ☐ azadlıq
- ☐ ictimai əmək bölgüsü

246 Bazar anlayışı (kateqoriyası) ümumiyyətlə götürdükdə təkrar istehsalın hansı fazasına aiddir?

- ☐ ictimai istehsal
- ☐ bölgü
- ☒ mübadilə
- ☐ istehlak
- ☐ istehsal

247 Bazar anlayışının məzmununa uyğun gəlməyən tərfi müəyyənləşdir:

- ☒ bazar – sosial ədalət yaradan fəaliyyətdir
- ☐ bazar – əmtəə-pul mübadiləsidir
- ☐ bazar – iqtisadi münasibətlərdə tələblə təklifin məcmusudur
- ☐ bazar – ayrı-ayrı əmtəələr və xidmətlər üzrə bir qrup adamların sövdələşməsi ilə baş verən sıx fəaliyyət münasibətləridir
- ☐ bazar – ticarət aparmaq üçün adamların bir-birilə hər hansı qarşılıqlı fəaliyyətidir

248 Bazar iqtisadiyyatının əsas xarakterik cəhətləri hansılardır?

- ☐ ticarət, mübadilə, gəlir bölgüsü

- ☐ xüsusi sahibkarlıq, əmtəə istehsalı, mübadilə
- ☐ azadlıq, bərabərlik, iqtisadi ədalət
- ☐ pulun istifadəsi və alqı-satqısı
- ☒ xüsusi sahibkarlıq, iqtisadi azadlıq, azad rəqabət, təşəbbüskarlıq

249 İctimai əmək bölgüsünə əsasən sələm və faiz kapitalları meydana gəlib özləri də hakim və müstəqil kapital formaları kimi fəaliyyət göstərmişlər, kapitalizmin meydana gəlməsi ilə kapitalın bu formaları öz müstəqilliklərini itirib asılı kapitalla çevrildilər. Bu halda onlar hansı kapitaldan asılı oldular?

- ☐ borc
- ☐ ticarət
- ☒ sənaye
- ☐ maliyyə
- ☐ əmtəə

250 Bazarın yaranma şərtlərinə nə aiddir:

- ☒ ictimai əmək bölgüsü, pulun yaranması
- ☐ pulun yaranması
- ☐ xüsusi mülkiyyətə əsaslanan əmtəə istehsalçılarının iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
- ☐ mərkəzləşdirilmiş dövlətlərin yaranması
- ☐ ictimai əmək bölgüsü

251 Azad bazar təsərrüfatının səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur:

- ☐ bütün cavablar doğru deyil
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ rəqabət iştirakçılarının qeyri-məhdud sayı
- ☐ bazar informasiyasının azad əldə olunması
- ☐ iqtisadiyyatda hökumətin məhdud rolu

252 əmtəə istehsalını zəruri edən şərtlər:

- ☐ istehsalçıların iqtisadi cəhətdən tədris olunması
- ☐ ictimai əmək bölgüsü
- ☐ satıcılar arasında iqtisadi əlaqələr
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ istehsalçıların müstəqilliyi

253 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- ☐ pulun sistemlərini
- ☐ pul aqreqlərinin cəmini
- ☐ pulun funksiyalarını
- ☒ tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
- ☐ tədavüldən çıxan pul kütləsini

254 Hansı halda əmtəə tələblərə cavab verir və normal hesab olunur:

- ☐ bütün cavablar doğru deyil
- ☒ gəlirin artması ilə istehlakçının istehlakı artır
- ☐ əmtəə istehlakçısının sağlamlığına ziyan deyil
- ☐ qiymətin aşağı düşməsi ilə həmin əmtəədən çox alınır
- ☐ qiymətin artması ilə istehlakçı aldığı əmtəənin miqdarını dəyişmir

255 Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir:

- ☒ əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur
- ☐ əmtəə istehsalı, əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur

- ☐ əmtəə istehsalı özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutmur
- ☐ əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur
- ☐ əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil

256 Bazar infrastrukturunu anlayışının düzgün tərifini müəyyən edin:

- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətinin formalaşmasına xidmət edən sahədir
- ☒ iqtisadiyyatın ümumi quruluşunda bazar sisteminə xidmət edən və onun fəaliyyəti üçün zəruri şərait yaradan tərkib hissədən ibarətdir
- ☐ iş qüvvəsinin təkrar istehsalı və ölkə əhalisinin həyat fəaliyyəti üçün normal şəraitin yaradılmasına xidmət edən sahədir
- ☐ ölkənin maddi istehsalı ilə bilavasitə əlaqədar olan sahələrin məcmusudur
- ☐ silahlı qüvvələrin həyat fəaliyyətini təmin edən obyekt və tikililərin tərkib hissəsindən ibarətdir

257 Broker:

- ☐ birja bülleteni və reklam informasiyalarını dərc etdirən şəxsdir
- ☐ müstəqil hüquqi şəxsdir
- ☐ yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanının nümayəndəsidir
- ☒ əmtəə, qiymətli kağızlar və valyuta birjasında vasitəçilik edən şəxsdir
- ☐ qanunla sahibkarlıq fəaliyyəti hüququndan məhrum edilmiş fiziki şəxsdir

258 Diler:

- ☐ yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanının nümayəndəsidir
- ☒ fond birjasının üzvü olan ayrıca şəxs, firma başa düşülür
- ☐ müstəqil hüquqi şəxsdir
- ☐ birja bülleteni və reklam informasiyalarını dərc etdirən şəxsdir
- ☐ qanunla sahibkarlıq fəaliyyəti hüququndan məhrum edilmiş fiziki şəxsdir

259 Milli pul vahidinin məzənnəsində baş verən dəyişikliklər harada qeydə alınır?

- ☐ reklam kompaniyalarında
- ☐ banklarda
- ☐ fond birjalarında
- ☐ yarmarkalarda
- ☒ valyuta birjalarında

260 Dünya ticarətində əmtəə birjalarının rolu nədən ibarətdir:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ əsas dünya əmtəə dövriyyəsinə təmin edir
- ☐ mühüm dünya əmtəələrinin müvazinət qiymətlərinin müəyyənləşdirir
- ☐ dünya iqtisadiyyatının daha səmərəli sahələrinə pul axınını təmin edir
- ☒ dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında məlumat verir

261 Tələb əyrisi göstərir ki:

- ☐ gəlirlərin və istehlakın səviyyəsi sabit qalmır
- ☐ qiymətlərin yüksəlməsi ilə istehlak artır
- ☒ alıcıların gəlirləri azalmaqla istehlak aşağı düşür
- ☐ qiymətlərin yüksəlməsi ilə istehlak azalır
- ☐ gəlirlərin və istehlakın səviyyəsi sabit qalır

262 əgər inhisarçının son xərcləri müsbətdirsə, onda o, öz istehsalını başlayır orada, harada ki:

- ☐ tələbin elastikliyi vahidə bərabərdir
- ☐ tələbin elastikliyi birdən kiçikdir
- ☐ tələbin elastikliyi sıfıra bərabərdir
- ☐ bunların hamısı doğrudur

☒ tələbin elastikliyi birdən böyükdür

263 Aşağıdakılardan hansı bazarın funksiyasına aiddir:

- ☐ tənzimləyici
☐ bölüşdürücü
☐ vasitəçilik
☐ sistem əmələ gətirici
☒ bunların hamısı

264 İlk fond birjası neçənci ildən fəaliyyət göstərir?

- ☒ 1531-ci il
☐ 1631-ci il
☐ 1431-ci il
☐ 1831-ci il
☐ 1731-ci il

265 Təklifin elastikliyi, bu:

☐ cavablar doğru deyil

☐ $E_{xy} = \frac{\Delta Q_x}{Q_x} : \frac{\Delta P_y}{P_y}$

☐ $E_d = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta P}{P}$

☐ $E_i = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta i}{i}$

☒ $E_s = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta P}{P}$

266 Aşağıdakılardan hansı bazar fəaliyyətinə aid deyil:

- ☐ dövlət tərəfindən işsizliyə görə müavinət
☒ bütün cavablar doğru deyil
☐ bütün cavablar doğrudur
☐ həyatıyanı sahədə öz şəxsi istehlakı üçün tərəvəzin yetişdirilməsi
☐ ev şəraitində yeməyin hazırlanması

267 əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- ☐ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmamalıdır
☐ tələb təklifə bərabər olmalıdır
☐ qiymət istehsal xərcləri ilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır
☐ texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir
☒ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır

268 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi necə yerdəyişməyə səbəb olur:

- ☒ təklif əyrisinin aşağı və sağa
☐ tələb əyrisinin yuxarı və sağa
☐ tələb əyrisinin aşağı və sağa
☐ təklif əyrisinin yuxarı və sola
☐ təklif əyrisinin aşağı və sola

269 Yaxın əvəzediciləri olmayan əmtəələrin yalnız bir satıcı tərəfindən satıldığı bazar strukturu:

- ☐ duopoliya

- ☐ təkamil rəqabət
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ oliqopoliya
- ☒ xalis inhisar

270 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- ☐ sahədaxili rəqabət
- ☐ haqsız rəqabət
- ☐ təkamil rəqabət
- ☒ inhisarçı rəqabət
- ☐ sağlam rəqabət

271 Rəqabətin tipləri:

- ☒ təkamil və qeyri-təkamil rəqabət
- ☐ azad bazar rəqabəti
- ☐ monopoliya
- ☐ inhisar rəqabət
- ☐ duapoliya

272 İstehsal inhisarı:

- ☐ istehsalçı müəssisələrin birliyi
- ☒ müəyyən növ məhsul istehsalının az sayda istehsalçıların əlində cəmlənməsi
- ☐ istehsalın ən uğurlu şəraitinin təmin olunması
- ☐ daha uğurlu satış bazarını formalaşdırmaq
- ☐ hamısı doğrudur

273 Aşağıda göstərilənlərdən hansı xalis rəqabətin şərti hesab edilmir:

- ☐ hamısı səhvdir
- ☐ firma maksimum mənfəət almağa meyllidir
- ☐ firma uzunmüddətli vaxtda mənfəət götürür
- ☐ hamısı düzdür
- ☒ firma bazara hakim deyil

274 Antiinhisar qanunvericiliyi ilk növbədə istiqamətlənib:

- ☒ rəqabətlik şəraitinin yaradılmasına
- ☐ mənfəətin tənzimlənməsinə
- ☐ ÜDM artırılmasına
- ☐ tələbin artırılmasına
- ☐ vergilərin azaldılmasına

275 İnkişaf səviyyəsinə görə bazarda yarışma bölünür:

- ☐ qara bazara keçid
- ☐ gizli yarışma
- ☐ tənzimlənməyən yarışma
- ☒ azad və tənzimlənən yarışma
- ☐ nəzarətdən kənar yarışma

276 Bazarda alıcı və satıcılar arasında iki növ mübarizə mövcuddur:

- ☐ mülkiyyət uğrunda
- ☐ yüksək qiymətlər uğrunda
- ☐ aşağı qiymətlər uğrunda mübarizə
- ☐ bir-birindən asılı olmamaq uğrunda

☒ rəqabət və inhisarçılıq uğrunda

277 Inhisar birliyinin belə forması yoxdur:

- ☒ firma
- ☐ sindikat
- ☐ konqlomerat
- ☐ trest
- ☐ karter

278 Hansı amil azad rəqabətin zəifləməsini şərtləndirir?

- ☐ alıcıların davranışı
- ☐ dövlətin iqtisadi siyasəti
- ☐ alıcıların sayının artması
- ☐ məhsulun miqdarının artması
- ☒ iqtisadiyyatda inhisarçılıq

279 Inhisarçılığın güclənməsi iqtisadiyyatın inkişafına necə təsir göstərir?

- ☐ məhsul istehsalını artırır
- ☐ müsbət
- ☒ mənfi
- ☐ təsir etmir
- ☐ əmək məhsuldarlığını artırır

280 Azad rəqabət mexanizminin başlıca müsbət səmərəsi nədə istifadə olunur?

- ☒ istehsalın stimullaşdırılmasında
- ☐ istehlakın artmasında
- ☐ gəlirlərin yenidən bölgüsündə
- ☐ dövlətin gəlirlərinin artmasında
- ☐ müəssisənin normal fəaliyyətində

281 Dövlət hansı yolla inhisarların fəaliyyətinə mane olur?

- ☐ iqtisadiyyatın ərazi quruluşunu təkmilləşdirməklə
- ☐ bazarı tənzimləməklə
- ☐ qiymətləri tənzimləməklə
- ☒ antiinhisar siyasəti həyata keçirməklə
- ☐ iqtisadiyyatın sahə quruluşunu tənzimləməklə

282 Inhisarların yaranması səbəbləri hansılardır?

- ☐ dövlətin iqtisadi siyasəti
- ☐ iqtisadiyyatın inkişafı
- ☐ sahibkarların gəlirlərinin artması
- ☐ alıcıların sayının artması
- ☒ kapitalın təmərküzləşməsi və mərkəzləşməsi

283 Sahədə yalnız bir firma fəaliyyət göstərən bazar quruluşu:

- ☐ duopoliya
- ☒ xalis inhisar
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ oliqopoliya

284 Qeyri-təkmil rəqabətin forması kimi monopsoniya:

- ☒ yalnız istehlak məhsulları bazarında təzahür etməsi ilə xarakterizə olunur
- ☐ yalnız rəqabətli bazarda təzahür edir
- ☐ yalnız planlı bazara xasdır
- ☐ təkmil bazarla xarakterizə olunur
- ☐ rəqabət olması ilə xarakterizə olunur

285 Aşağıdakılardan xalis bazar rəqabətini səciyyələndirməyəni seçin:

- ☐ bazara çıxışın azad və sadə olması
- ☐ əmtəələrin birinci olması
- ☐ bazara girişin azad və sadə olması
- ☐ satıcılar qiymətə təsir edə bilmir
- ☒ bazar təklifinin çox hissəsini ayrıca şirkətlər təmin edir

286 İnhisar elə bazar strukturudur ki, orada:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ sahələrə giriş maneələri praktiki olaraq dəf edilməzdir
- ☐ ancaq bir alıcı fəaliyyət göstərir
- ☒ öz aralarında rəqabət aparan istehsalçıların sayı da böyük deyil
- ☐ məhsulun qiyməti üzərində nəzarət yoxdur

287 Yalan məlumat yayan, yaxud rəqibinin əmtəələrini təqlid edən-bu:

- ☐ qeyri-mükəmməl rəqabət
- ☐ sərbəst (mükəmməl) rəqabət
- ☐ bütün cavablar doğru deyil
- ☐ qiymətdən kənar rəqabət
- ☒ intizamsız rəqabət

288 əgər istehsal bazara nəzarət edən bir neçə firma arasında bölüşdürülsə, onda bazarın belə strukturu necə adlanır:

- ☐ monopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☒ oliqopoliya
- ☐ inhisar
- ☐ xalis rəqabət

289 Rəqabətin zəifləməsi nəyə gətirib çıxarır:

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ qeyri-siyasi stabilliyə
- ☐ resursların bölgüsünün qeyri-effektliyinə
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin zəifləməsinə
- ☐ qeyri-tarazlığın yaranmasına

290 Aparılma vasitəsinə görə rəqabətin üsulları:

- ☐ fərdi rəqabət
- ☐ sahələrarası rəqabət
- ☒ qiymət və qeyri-qiymət rəqabəti
- ☐ sahədaxili rəqabət
- ☐ yerli rəqabət

291 Xammalın alınması və məhsulun satışını birgə həyata keçirmək üçün, müəssisələrin birləşməsini nəzərdə tutan inhisarın təşkil forması:

- ☐ karter

- ☐ konsersum
- ☐ trest
- ☒ sindikat
- ☐ bazar

292 Göstərilənlərdən hansı təkml rəqabətin şərtlərinə aid deyil?

- ☐ istehlakın diversifikasiyası
- ☐ bazara sərbəst daxilolma
- ☐ bazardan sərbəst çıxma
- ☒ istehsalın diversifikasiyası
- ☐ çoxlu sayda satıcı və alıcılar

293 İlk antiinhisar qanunu qəbul edilib:

- ☒ ABŞ-da
- ☐ Almaniyada
- ☐ Italiyada
- ☐ İngiltərədə
- ☐ Fransada

294 Oliqopoliya – bu:

- ☒ bir neçə iri firmaların hökmran olduğu bazar strukturu
- ☐ yaxın əvəzədiciləri olmayan əmtəələrin yalnız bir tərəfindən satıldığı bazar strukturu
- ☐ inhisarçı-satıcının inhisarçı-alıcı ilə qarşılıqlı bazar strukturu
- ☐ çoxlu sayda satıcıya qarşı yalnız bir alıcının dayandığı bazar strukturu
- ☐ fəaliyyət sahəsində yalnız iki təsərrüfat subyektinin çıxış etdiyi bazar strukturu

295 Təkml rəqabətin şərti deyil:

- ☐ sahə bazarında bir-birindən asılı olmayan çoxsaylı istehsalçı firmalar fəaliyyət göstərir və digər tərəfdən çoxsaylı istehlakçı mövcuddur
- ☐ firmaların sahəyə heç nə ilə məhdudlaşmayan girişi və çıxışı mövcuddur
- ☐ hər firmanın təklif etdiyi məhsul təklifin cüzi hissəsini təşkil etdiyindən bazar onun bütün məhsulunu cari bazar qiymətləri ilə qəbul etməyə hazırdır
- ☒ firma qiymət ayrı-seçkiliyi apara bilmir, yəni firmanın məhsulu bütün istehlakçılara eyni bir qiymətə satılır
- ☐ sahə məhsulu differensiasiya olunmayıb

296 İnvestisiyanın dəyişməsindən asılı olaraq gəlirin dəyişməsini xarakterizə edən əmsal:

- ☐ akselerator
- ☐ əmanət istəyi
- ☐ istehlak arzusu
- ☐ investisiya istəyi
- ☒ multiplikator

297 Oliqopoliya şəraitində qiymət inhisar səviyyəsində müəyyən olunur. Bu fikir hansı iqtisadçılara aiddir?

- ☐ U.Cevons, K.Menger, L.Valras
- ☐ A.Marşal, C.M.Keyns
- ☐ A.Smit, D.Rikardo, K.Marks
- ☐ P.Samuelson, C.Robinson, C.Helbreyt
- ☒ E.Çemberlin, P.Samuelson, R.Dorfman

298 Rəqabət-bu:

- ☒ fəaliyyət göstərən iqtisadi subyektlərin davranışını təyin edən hüquqi və norma sistemi
- ☐ hər hansı bir sahədə yüksək nəticələrə nail olmaq uğrunda iqtisadi bəhsləşmə
- ☐ istehsalçıların ən yüksək mənfəət uğrunda mübarizəsi

- ☐ istehlakçıların ən ucuz qiymətə əmtəələri almaq hüququnu qazanmaq üçün mübarizə
- ☐ bazarın hərəkətləndirici qüvvəsi

299 Eyni məhsulun müxtəlif satıcılara müxtəlif qiymətlərlə satışı, bu:

- ☐ qeyri-qiymət ayrı- seçkiliyi
- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ sənaye-istehsal bəhsləşməsi
- ☐ elmi-texniki bəhsləşmə
- ☒ qiymət ayrı-seçkiliyi salınması (diskriminasiya)

300 Oliqopoliya elə təsəvvür olunur ki:

- ☐ oliqopolistlər öz rəqiblərinin davranışını nəzərə almır və özünü mükəmməl rəqabətdə olduğu kimi aparır
- ☐ yuxarıda göstərilən modellərin davranışının hamısından istifadə oluna bilməz
- ☒ yuxarıda göstərilən modellərin davranışının hamısından istifadə edilə bilər
- ☐ oliqopolistlər özləri bir-birilə danışığa girirlər
- ☐ oliqopolistlər öz rəqiblərinin davranışını irəlicədən, lakin çox da böyük olmayan iqtisadi cəmiyyətdə görsünlər

301 Hesab edilir ki, mükəmməl rəqabət anlayışı:

- ☒ bazar haqqında satıcılar və alıcıların informasiyası məhduddur
- ☐ bazara giriş maneəsizdir
- ☐ ölkədə fəaliyyət göstərən əmtəə istehsalçılarının, qeyri həmcins məhsul buraxanların sayı çoxdur
- ☐ çoxlu sayda firmaların buraxdığı əmtəələr standartlaşdırılıb
- ☐ buraxılan məhsulun ancaq bir alıcısı var

302 əgər rəqabətli əmək bazarında minimum əmək haqqının səviyyəsini əmək haqqının taraz dərəcəsindən yüksək müəyyənləşdirsə, onda əmək haqqının səviyyəsi:

- ☐ azalacaq
- ☐ artacaq
- ☐ nominal əmək haqqı real əmək haqqına bərabər olacaq
- ☒ defisit yaranacaq
- ☐ necə olubsa elə qalacaq

303 Monopolist rəqabətli bazar modelinin təkmil rəqabətli modeldən fərqli cəhəti:

- ☐ bazarda çoxlu sayda firmaların iştirakı
- ☐ başqa kapitalların axınına şəraitin olmaması
- ☒ firmanın məhsuluna tələb əyrisinin elastikliyinə olmaması
- ☐ müxtəlif bazarlarda güclü rəqabətin olması
- ☐ tək bir məhsulun istehsal olunması

304 Aşağıda sadalanan indekslərdən hansı inhisar hakimiyyətin ölçüsüdür?

- ☐ Laffər
- ☒ Lerner
- ☐ Olin
- ☐ Fişer
- ☐ Cini

305 Oliqopoliya məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarında ilk dəfə kim işlətmişdir:

- ☐ U.Cevons
- ☐ C.K.Helbreyt
- ☐ A.Marşal
- ☐ İ.Bentam
- ☒ E.Çemberlin

306 Bir qədər eybəcər (biçimsiz) və ən az tənzimləməyə, nəzarətə məruz qalan bazar strukturu hansıdır:

- ☐ xalis (mükəmməl) inhisar
- ☐ inhisar rəqabəti
- ☒ bilateral (ikitərəfli) inhisar
- ☐ mükəmməl rəqabət
- ☐ oliqopsoniya

307 Firma haqqında ənənəvi nəzəriyyə:

- ☒ mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi
- ☐ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ son hədd xərcləri nəzəriyyəsi
- ☐ firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsi

308 Mühasibat mənfəəti:

- ☐ mühasibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- ☐ gəlir həddi – xərc həddi
- ☐ ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ☒ ümumi gəlir – mövcud (xarici) xərclər
- ☐ ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri

309 Dəyişən məsrəflər-bu:

- ☐ idarə işçilərinin əmək haqqı
- ☐ istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olmayaraq sərf edilən xərclər
- ☒ istehsal həcmindən dəyişməsi ilə dəyişən xərclər
- ☐ aşkar və məxfi xərclər
- ☐ istehsalın alternativ məsrəfləri

310 Orta sabit məsrəflər-bu:

- ☐ məhsulun vahidinə sərf olunan mühasibat xərcləri
- ☐ xammala, avadanlığa, əmək haqqına sərf olunan itkilər
- ☐ hamısı düzdür
- ☐ məhsul vahidinə sərf olunan iqtisadi məsrəflər
- ☒ məhsulun hər bir vahidinə sərf olunan sabit xərclər

311 Ümumi məsrəflər-bu:

- ☐ sabit və dəyişən məsrəflər
- ☒ mühasibat məsrəfləri
- ☐ iqtisadi məsrəflər
- ☐ sabit məsrəflər
- ☐ dəyişən məsrəflər

312 Dəyişən xərclərə aid olan amillər:

- ☐ yanacaq
- ☐ elektrik enerjisi
- ☒ xammal
- ☐ hamısı doğrudur
- ☐ heç biri doğru deyil

313 Sabit xərclər-bu:

- ☐ fəhlələrin əmək haqqına, mühafizəyə, avadanlıqlara və xammalın dəyərinə sərf olunan itkilər

- ☐ işçilərin əmək haqqına, avadanlığın aşınmasına, renta ödənişlərinə sərf olunan itkilər
- ☐ xammala, elektron enerjisinə, rentaya, kredit faizinə sərf olunan itkilər
- ☐ bütün sadalananlar
- ☒ idarə işçilərinin əmək haqqında, mühafizəyə görə, avadanlığın amortizasiyasına sərf olunan itkilər, kredit faizinə görə

314 Alternativ xərclər nəyi əks etdirir?

- ☐ rəqabətin zəifləməsini
- ☐ əmək məhsuldarlığının artmasını
- ☒ mümkün xərclərin müxtəlif variantlarını
- ☐ rəqabətin kəskinləşməsini
- ☐ istehsalın səviyyəsini

315 Investisiyaların dövrüyyə sürətini əks etdirən xərc növləri hansılardır:

- ☐ son hədd xərcləri
- ☐ orta xərclər
- ☐ daxili və xarici xərclər
- ☒ sabit və dəyişən xərclər
- ☐ alternativ xərclər

316 Ümumi daxili məhsul hansı qiymətlərlə ölçülür?

- ☐ istehsalçı qiymətləri ilə
- ☐ müqayisəli qiymətlər ilə
- ☐ istehsalçı və istehlakçı qiyməti ilə
- ☐ istehlakçı qiymətləri ilə
- ☒ bazar qiymətləri ilə

317 İstehsal amillərindən birinin qiyməti dəyişdikdə istehsal xərclərində nə dəyişir?

- ☐ dəyişiklik baş vermir
- ☐ hökmən son hədd xərcləri dəyişməlidir
- ☒ hökmən orta xərclər dəyişməlidir
- ☐ a və b doğrudur
- ☐ orta xərclər sabit qalır

318 Firmanın strategiyası hansı tipə ayrılır?

- ☐ hamısı doğrudur
- ☐ hücum və gözləmə
- ☐ risk və hücum
- ☐ gözləmə, bazar, hücum
- ☒ hücum və müdafiə

319 Müəyyən sahədə istehsal bazara nəzarət edən bir neçə firma arasında bölünərsə, bu hansı bazar modelidir?

- ☐ azad rəqabət
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ xalis rəqabət
- ☒ inhisarçı rəqabət
- ☐ təkmil rəqabət

320 Postindustrial iqtisadiyyatın inkişafında təyinedici amil nədir?

- ☐ elmtutumlu məhsul
- ☒ intellektual kapital

- ☐ istehsalın diversifikasiyası
- ☐ materialtutumluluğun azalması
- ☐ innovasiyalar

321 Hasilat, emal, xidmət sahələrinin birliyi aşağıdakılardan hansıdır?

- ☐ rayon iqtisadiyyatı
- ☐ makroiqtisadiyyat
- ☐ mikroiqtisadiyyat
- ☒ mezoiktisadiyyat
- ☐ regional iqtisadiyyat

322 İqtisadiyyatın strukturunda firma hansı yeri tutur?

- ☒ biznes fəaliyyətinin əsas struktur elementidir
- ☐ yeganə mümkün struktur elementidir
- ☐ ən kiçik struktur elementidir
- ☐ ən böyük struktur elementidir
- ☐ struktur elementi deyil

323 Firma nədir?

- ☐ gəlir əldə etmək üçün yaradılan təsərrüfatlar
- ☒ bazar iqtisadiyyatında biznes fəaliyyətinin əsas strukturu həlqəsidir
- ☐ insanların birgə təsərrüfat fəaliyyəti üçün birləşməsidir
- ☐ dövlətin təsis etdiyi müəssisədir
- ☐ aktiv fəaliyyətdə olan müəssisə

324 Firmanın fəaliyyət aktivliyinin artmasına təkan verən xarici şərtlər hansılardır?

- ☐ qeyri-mükəmməl rəqabət
- ☐ bazarın inhisara alınması
- ☐ bazarın dövlət tərəfindən tənzimlənməsi
- ☐ qiymətin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi
- ☒ mükəmməl rəqabət

325 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi bu:

- ☐ konqlomerat
- ☒ üfiqi əlaqəli firmalar
- ☐ konsern
- ☐ trest
- ☐ şaquli əlaqəli firmalar

326 Firmanın U.Baumol modelində hansı göstərici maksimumlaşdırılır?

- ☐ firmanın təşkili səviyyəsinin dəyişilməsi
- ☐ artım tempi
- ☐ mənfəət
- ☒ satışın həcmi
- ☐ kapitalın mərkəzləşdirilməsi

327 Baumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir?

- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☒ menecerial firma nəzəriyyəsi
- ☐ artımın maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ davranış nəzəriyyəsi

328 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru hesab edilir:

- ☐ iqtisadi mənfəət çıxılsın məxfi məsrəflər=mühasibat mənfəəti
- ☐ aşkar məsrəflər+məxfi məsrəflər=mühasibat mənfəəti
- ☐ heç biri doğru deyil
- ☒ mühasibat mənfəəti çıxılsın məxfi məsrəflər= iqtisadi mənfəət
- ☐ iqtisadi mənfəət çıxılsın mühasibat mənfəəti= aşkar məsrəflər

329 İstehsal xərclərini yığılmış əmək məsrəfləri kimi izah edib, onun əmtəənin daxili dəyəri hesab edən iqtisadçılar:

- ☐ F.Xayek, M.Aller
- ☐ A.Marşal, C.M.Keyns
- ☐ K.Marks, A.Foyol
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☒ C.Mill, C.Mak-Kullox

330 Qısamüddətli dövrdə firmanın dəyişən məsrəflərinin artmasına səbəb olan amillər:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☒ xammala qiymətlərin artırılması
- ☐ yerli kreditlərin artırılması
- ☐ bank kreditlərinə tarif faizlərinin artırılması
- ☐ firmanın avadanlıqlarının icarə ödənişlərinin artırılması

331 əgər qrafikdə son hədd xərcləri orta xərclər əyrisindən aşağıda yerləşirsə, bu, o deməkdir ki:

- ☐ ümumi xərclər azalır
- ☒ orta xərclər azalır
- ☐ son hədd xərcləri artır
- ☐ son hədd xərcləri azalır
- ☐ orta xərclər artır

332 İstehsal miqyasında qənaət o deməkdir ki, irimiqyaslı istehsal aşağıdakına səbəb olur:

- ☐ əməyin daha yaxşı təşkilinə
- ☐ istehsal amillərinin son hədd məhsuldarlığının artmasına
- ☒ hər məhsul vahidinə xərclərin azalmasına
- ☐ mənfəətin artmasına
- ☐ hər xərc vahidinə düşən istehsalın artmasına

333 Aşağıdakılardan hansı tələbin həcminə təsir göstərən qeyri-qiymət amillərinə aid deyildir:

- ☐ qarşılıqlı əlaqədə olan əmtəələrə qiymətlərin səviyyəsi
- ☐ əhalinin pul gəlirlərinin artması
- ☐ bazarda alıcıların sayı
- ☐ alıcıların zövqü və onun dəyişməsi
- ☒ ehtiyatlarla qiymətlərin səviyyəsi

334 Orta xərclərin dinamikası nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ sahibkarların gəlirlərinin artması ilə
- ☐ ümumi xərclərin artması ilə
- ☐ məhsul buraxılışının artması ilə
- ☐ qiymətlərin artması ilə
- ☒ ictimai əməyin məhsuldarlığının artması ilə

335 Məhsul buraxılışının optimal həcmələrini hansı xərclər müəyyən edir?

- ☐ daxili xərclər
- ☒ son hədd xərcləri
- ☐ dəyişən xərclər
- ☐ sabit xərclər
- ☐ xarici xərclər

336 Təsərrüfat subyektlərinin istehsal və bazar fəaliyyətinin səmərəliliyini xarakterizə edən xərclər hansılardır?

- ☒ aşkar və gizli xərclər
- ☐ sabit, alternativ xərclər
- ☐ orta və aşağı səviyyəli xərclər
- ☐ sabit və dəyişən xərclər
- ☐ alternativ xərclər

337 İstehsal funksiyası nə deməkdir?

- ☐ ÜMM-un nominal həcmi
- ☐ ÜDM və milli gəlirin nominal həcmi
- ☐ inflyasiya və işsizliyin qarşılıqlı əlaqəsi
- ☒ əmək və kapital məsrəflərinin məhsulun həcminə təsiri
- ☐ xalis milli məhsulun istehsalı amilləri

338 Milli gəlirdən şəxsi gəlirlərə keçərkən hansılar nəzərə alınmır?

- ☐ dolayı vergilər
- ☒ fərdi vergilər
- ☐ müəssisələrdən tutulmuş vergilər
- ☐ transfert ödəmələri
- ☐ sosial sığorta ödəmələr

339 Mühasibat mənfəəti necə hesablanır?

- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ satışdan əldə olunmuş pulla daxili xərclərin fərqi
- ☒ satışdan əldə olunmuş pulla xarici xərclərin fərqi
- ☐ daxili xərclərlə xarici xərclərin cəmi
- ☐ xarici xərclərlə daxili xərclərin fərqi

340 Sabit xərclər nisbətən dəyişməyən xərclərdir?

- ☐ elmi-texniki tərəqqi
- ☐ texnologiyaya
- ☐ zaman
- ☒ istehsal olunan məhsulun miqdarına
- ☐ minimum əmək haqqına

341 İqtisadi mənfəət:

- ☐ mühasibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- ☒ ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri
- ☐ ümumi gəlir – mövcud xərclər
- ☐ ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ☐ gəlir həddi – xərc həddi

342 Ümumi mənfəət:

- ☐ mühasibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- ☐ ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri

- ☐ ümumi gəlir – mövcud xərclər
- ☒ ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ☐ gəlir həddi – xərc həddi

343 Firma və ev təsərrüfatlarının qarşılıqlı əlaqəsi nəyin hesabına baş verir:

- ☐ təşkilin
- ☐ planlaşmanın
- ☐ dövlətin
- ☒ bazarların
- ☐ idarəetmənin

344 Aşağıda adları çəkilənlərdən hansı əlamət ancaq şirkətə xarakterikdir:

- ☐ bütün əlamətlər aiddir
- ☒ dividendin ödənilməsi
- ☐ firma mülkiyyətçiləri arasında mənfəətin bölünməsi
- ☐ muzzdlu menecerlərin idarəçiliyə cəlb edilməsi
- ☐ muzzdlu əməyin istifadəsi

345 Aşağıda adları çəkilənlərdən hansı firmanın biznes planının şəbəsi deyil:

- ☐ rəqabət
- ☐ əmtəə (xidmət)
- ☐ qiymətlərin və itkilərin proqnozlaşdırılması
- ☐ xülasə, nəticə, şərhətmə
- ☒ təchizat

346 Aşağıda adları çəkilənlərdən hansı kooperativin xarakterik xüsusiyyəti deyil:

- ☐ istehsal olunan məhsulun əmək tutumunun aşağı olması
- ☐ istehsal olunan məhsulun əmək tutumunun yüksək olması
- ☒ istehsal investisiyalarına yüksək meylik
- ☐ nisbətən işçilərin sayı çox deyil
- ☐ ehtiyat vasitələrinin az olması

347 Firmanın resurs məhdudluğu hansı modeldə öz əksini tapır?

- ☐ istehsal funksiyası modelində
- ☐ Uilyamson modelində
- ☐ Merris modelində
- ☒ «istehsal imkanlarının həddi» modelində
- ☐ klassik sahibkarlıq modelində

348 Hansı firmalar dövlət müəssisələrinə aid edilir?

- ☐ sahə müəssisələri
- ☐ kapitalist müəssisələri
- ☐ sahibkar müəssisələri
- ☒ bələdiyyə müəssisələri
- ☐ direktor müəssisələri

349 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə geniş yayılmışdır?

- ☐ Fransada
- ☐ ABŞ-da
- ☐ Almaniyada
- ☒ Yaponiyada
- ☐ İtaliyada

350 Firmada məhsulun qiyməti son hədd gəlirindən, son hədd gəliri isə son hədd xərclərindən yüksəkdirsə, onda firma mənfəətini maksimallaşdırmaq üçün:

- ☒ qiyməti azaltmalı və məhsul istehsalını artırmalıdır
- ☐ qiyməti endirməli və məhsul istehsalını azaltmalıdır
- ☐ qiyməti qaldırmalıdır
- ☐ məhsul istehsalını artırmalıdır
- ☐ məhsul istehsalını azaltmalıdır

351 Firmanın bərabərhüquqlu bazar əlaqələri necə adlanır?

- ☐ müvəqqəti əlaqələr
- ☐ daimi əlaqələr
- ☐ qısamüddətli əlaqələr
- ☒ üfqi əlaqələr
- ☐ uzunmüddətli əlaqələr

352 $P < MC$ – bu şəraitdə istehsalı:

- ☐ istehsalı çoxaltmaq
- ☐ istehsalı avtomatlaşdırmaq
- ☐ istehsalı hərəkət etdirmək
- ☐ istehsalı sabit saxlamaq
- ☒ istehsalı ixtisar etmək

353 $P > MC$ – bu şəraitdə istehsalı:

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ istehsalı təmərküzləşdirmək
- ☐ ixtisar etmək
- ☒ istehsalı genişləndirmək
- ☐ istehsalı azaltmaq

354 Aşağıdakılardan hansı I.Fişerin mübadilə düsturudur?

- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ $M \times P = V \times Q$
- ☒ $M \times V = P \times Q$
- ☐ $M \times Q = P \times V$
- ☐ $M \times V = P \times V$

355 Firmanın xüsusi vasitələrini ayırd edin:

- ☐ aşınmalar üçün təyin olunan pullar
- ☐ mənfəət hesabına yaranan əmanətlər
- ☒ mənfəət hesabına yaranan əmanətlər, aşınmalar üçün təyin olunan pullar, səhmlərin və istiqrazların satışından daxil olan kapital
- ☐ səhmlərin və istiqrazların satışından daxil olan kapital
- ☐ bank və kommersiya kreditləri

356 Benqmarkinqinq devizi:

- ☐ “yaxşıdan pisə”
- ☐ «pisdən yaxşıya»
- ☒ «yaxşıdan yaxşıya»
- ☐ «yuxarıdan aşağıya»
- ☐ «aşağıdan yuxarıya»

357 Mənfəət normasını bərabər paylarla artırıqda, istehsal xərcləri dəyişmədikdə mənfəətin kütləsi necə dəyişir?

- ☐ qeyri-bərabər sürətlə dəyişir
- ☐ dəyişmir
- ☐ azalır
- ☒ bərabər paylarla artır
- ☐ bərabər paylarla azalır

358 Mənfəətin kütləsi dəyişməz qalsa, istehsal xərcləri azalsa, mənfəət norması necə dəyişər?

- ☐ dəyişməmişdir
- ☒ qalxmışdır
- ☐ aşağı düşmüşdür
- ☐ az miqdarda dəyişmişdir
- ☐ bərabər paylarla azalmışdır

359 İstehsal xərcləri ilə mənfəət arasında hansı asılılıq mövcuddur?

- ☐ daima dəyişən asılılıq
- ☒ tərs mütənasib asılılıq
- ☐ düz mütənasib asılılıq
- ☐ sabit asılılıq
- ☐ heç bir asılılıq

360 Gəlir effekti göstərir ki:

- ☐ gəlir effekti yoxsulluğun azalmasını göstərir
- ☐ gəlir effekti istehsalçıların gəlirlərinin çoxalmasını göstərir
- ☒ qiymətlərin aşağı düşməsi ilə istehlakçıların nisbi varlanması baş verir
- ☐ gəlir effekti istehlakçıların varlanmasını göstərir
- ☐ gəlir effekti qiymətlərin aşağı düşməsinə göstərir

361 Uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır?

- ☐ qısamüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır
- ☒ uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır
- ☐ minimum əmək haqqı yüksəldikdə sabit xərclər dəyişilməz qalır
- ☐ texnologiya dəyişilməz qaldıqda sabit xərclər dəyişilməz qalır
- ☐ uzunmüddətli dövrdə işçilərin sayı dəyişilməz qaldıqda sabit xərclər dəyişilməz qalır

362 Transaksion xərclər – mübadilə sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsilə əlaqədar xərclərdir?

- ☐ bu xərclər sərəncam vermək sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- ☒ bu xərclər mübadilə sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- ☐ bu xərclər istehsal sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- ☐ bu xərclər istehlak sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- ☐ bu xərclər istifadə etmək sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir

363 Xalis iqtisadi mənfəət:

- ☐ mühasibat mənfəəti – istehsalın qeyri-mövcud (daxili) xərcləri
- ☐ ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ☒ ümumi gəlir – mövcud xərclər
- ☐ ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri
- ☐ gəlir həddi – xərc həddi

364 Firma sahibliyini saxlayır, əgər:

- ☐ bazarda liderin qoyduğu qiymət ardınca hərəkət edirsə
- ☐ qiyməti həddi məsrəflər səviyyəsində təyin edirsə
- ☐ tələb əyrisindən irəli gələn qiyməti qormursa
- ☒ tələb əyrisindən irəli gələn qiyməti qoyursa
- ☐ qiyməti orta dəyişən məsrəflərin səviyyəsində təyin edirsə

365 İstehsalçının (firmanın) tarazlığı qanunla müəyyən edilir:

- ☐ istehsalın maksimumlaşdırılması
- ☐ tələb və təklifin bərabərliyi
- ☐ bütün sadalananlar doğrudur
- ☐ istehsal amilləri xərclərinin minimumlaşdırılması
- ☒ istehsalın ölçülüb-biçilən həddi məhsuldar amillərin bərabərliyi

366 Müəssisə əsas məqsəd olaraq mənfəətin artırılması və biznesin genişləndirilməsi fəaliyyətini özündə saxlayır. Bu hal aşağıda göstərilənlərin hansı üçün xarakterikdir:

- ☐ ancaq iri müəssisə üçün
- ☐ ancaq xırda bizneslə məşğul olan müəssisə üçün
- ☐ satışla məşğul olan müəssisələr üçün
- ☒ hamısı üçün
- ☐ heç bir müəssisə üçün

367 Aşağıdakı göstərilənlərin hansı doğru deyil? Fyuçers-bu:

- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ müəyyən müqavilə bağlanmış vaxta əmtəələrin göndərilməsi
- ☐ müqavilə bağlanan vaxtı qiymətlər üzrə təyin olunmuş vaxta əmtəələrin ödənilmə və göndərilmə müqaviləsi
- ☒ müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı qiymətlər üzrə müəyyən tarixə əmtəələrin göndərilməsi və ödənilməsi haqqında müqavilə
- ☐ müəyyən tarixə sazişlərin bağlanması vaxtı əmtəənin göndərilməsi haqqında müqavilə

368 Firma nəzəriyyəsi hansı prinsiplərə əsaslanır?

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ bütün cavablar düzgündür
- ☐ uzunmüddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmək
- ☒ həm qısa, həm uzun müddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmək
- ☐ qısamüddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmə

369 İqtisadi nəzəriyyədə formalaşmış firma haqqında konsepsiyalar:

- ☐ təmərəküzləşmə indeksi
- ☒ neoklassik, institusional, bixeviorist, təkamül
- ☐ sahibkar, kapitalist, dövlət, direktor
- ☐ iqtisadi artım, mənfəətin maksimumlaşması
- ☐ Herfindal-Xrişman indeksi

370 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir?

- ☐ intellektual mülkiyyət
- ☐ bələdiyyə mülkiyyəti
- ☐ kollektiv mülkiyyət
- ☐ kooperativ mülkiyyət
- ☒ səhmdar cəmiyyəti

371 Bütün gəlirlərin mənbəyinin, o cümlədən torpaq rentasının da izafi dəyər olduğunu söyləyən iqtisadi nəzəriyyə:

- ☐ monetarist
- ☐ marjinal
- ☐ merkantilizm
- ☒ marksizm
- ☐ keynsçi

372 Mütləq rentanın mövcudluğunun səbəbi:

- ☐ keyfiyyətsiz torpaqların çoxluğu
- ☐ keyfiyyətli torpaqların məhdudluğu
- ☐ keyfiyyətli torpağa olan tələb
- ☒ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətin inhisarçılığı
- ☐ dövlət torpaqlarının məhdudluğu

373 Torpağın təbii keyfiyyətində olan fərqə müvafiq formalaşan renta:

- ☐ təbii renta
- ☒ differensial renta I
- ☐ mütləq renta
- ☐ inhisar renta
- ☐ differensial renta II

374 Faiz gətirən pul kapitalı:

- ☐ bunların heç biri
- ☐ əmtəə kapitalı
- ☐ ticarət kapitalı
- ☒ borc kapitalı
- ☐ sənaye kapitalı

375 Kapital bazarının subyektlərinə aiddir:

- ☐ birjalar
- ☐ banklar və onların müştəriləri
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ şirkətlər və xüsusi firmalar
- ☐ dövlət

376 Firmanın istiqraz vasitələrini aid edin:

- ☐ hamısı düzdür
- ☐ aşınmalar üçün təyin olunan pullar
- ☒ bank və kommersiya kreditləri
- ☐ səhmlərin və istiqrazların satışından daxil olan kapital
- ☐ mənfəət hesabına yaranan əmanətlər

377 Qeyri-mükəmməl rəqabət bazarında aşağıdakı amillərin təsiri var:

- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ əməyin qiyməti
- ☐ işçilərin ixtisası
- ☐ həmkarlar ittifaqı
- ☐ inhisarlar

378 Qısa müddət ərzində istehsalda məhsul hasilatını ani olaraq çoxaltmaq tələb olunur. Bu halda işçilərin əmək haqqını ödəmək üçün hansı forma məqsəduyğundur:

- ☒ əmək haqqının işəməzd üsulu ilə
- ☐ əmək haqqının günəməzd üsulu ilə

- ☐ əmək haqqının vaxtamuzd üsulu ilə
- ☐ realizə olunmuş məhsul məbləğinin faizi ilə
- ☐ mənfəətdən faiz ilə

379 Aşağıda göstərilənlərdən hansı əmək birjasının fəaliyyətini xarakterizə edir:

- ☒ işsizlərin qeydiyyatı
- ☐ boş iş yerlərin qeydiyyatı
- ☐ investisiyanın genişləndirilməsi vasitəsi ilə iş yerlərinin yaradılması
- ☐ peşəkarlıq səmtini bilən və iş axtaranların işə düzəldilməsi
- ☐ işsizliyə görə yardımın ödənilməsi

380 Torpağın gətirdiyi gəlir necə adlanır?

- ☐ əmək haqqı
- ☐ mənfəət
- ☐ dividend
- ☒ renta
- ☐ faiz

381 Mülkiyyətçinin istifadə olan pis torpaq sahələrindən və yataqlarından əldə etdiyi gəlir:

- ☐ təbii renta
- ☐ dağ-mədən rentası
- ☒ mütləq renta
- ☐ differensial renta
- ☐ inhisar rentası

382 Torpağa olan tələb əyrisi:

- ☒ mənfi əyridir
- ☐ müvazinətlidir
- ☐ üfüqi istiqamətlidir
- ☐ müsbət əyridir
- ☐ horizontal şəkildədir

383 Differensial renta kimə aiddir?

- ☐ torpağı icarəyə götürənə
- ☐ dövlətə
- ☒ torpaq mülkiyyətçisinə
- ☐ torpağı satmayana
- ☐ yeraltı müəssisələrə

384 Kənd təsərrüfatında gəlirin bölgüsü və təkrar istehsalını təhlil edən ilkin iqtisadi məktəb:

- ☐ marksizm
- ☐ marjinalizm
- ☐ neoklassik
- ☒ fiziokrat
- ☐ merkantilizm

385 Kənd təsərrüfatında əsas istehsal vasitəsi və istehsal amili:

- ☐ kənd təsərrüfatı texnologiyası
- ☒ torpaq
- ☐ idarəçilik qabiliyyəti
- ☐ fermer
- ☐ iş qüvvəsi

386 Kapitalın hansı hissəsi aşınır?

- ☐ dövriyyə kapitalı
- ☐ hamısı
- ☐ heç biri
- ☐ intellektual kapital
- ☒ əsas kapital

387 Kapitalın hərəkəti nədən başlayır?

- ☐ əmtəə yığımından
- ☐ istehsal vasitələri yığımından
- ☐ sahibkarlıq təşəbbüsünün göstərilməsindən
- ☒ pulun investisiya edilməsindən
- ☐ muzzdlu işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi

388 Uzunmüddətli dövrdə istehsal amilləri dəyişən hesab edilir?

- ☐ torpaq resursu tükənəndə istehsal amilləri dəyişilir
- ☒ uzunmüddətli dövrdə istehsal amilləri dəyişən hesab olunur
- ☐ qısamüddətli dövrdə istehsal amilləri dəyişilir
- ☐ əmək resursları tükənəndə istehsal amilləri dəyişilir
- ☐ kapital amili çoxalanda istehsal amilləri dəyişilir

389 Torpaq rentasını kim ödəyir?

- ☐ hamısı
- ☐ torpaq mülkiyyətçisinə-idarəedici
- ☒ torpaq mülkiyyətçisinə-icarədar
- ☐ torpaq mülkiyyətçisinə-dövlət
- ☐ torpaq mülkiyyətçisinə-muzzdlu fəhlə

390 Torpağa əlavə kapital qoyuluşunun formalaşdırdığı renta:

- ☐ hamısı
- ☐ differensial renta I
- ☐ mütləq renta
- ☐ inhisar rentası
- ☒ differensial renta II

391 Kənd təsərrüfatında əsas istehsal vasitəsi və istehsal amili:

- ☐ idarəçilik qabiliyyəti
- ☒ torpaq
- ☐ kənd təsərrüfatı texnologiyası
- ☐ iş qüvvəsi
- ☐ fermer

392 Amortizasiya ayırmalarının məbləğinin əmək vəsaitlərinin dəyərində faizlə nisbəti:

- ☒ dövriyyə kapitalının dəyəri
- ☐ amortizasiya ayırmaları norması
- ☐ amortizasiya norması
- ☐ əsas kapitalın dəyər kütləsi
- ☐ faiz norması

393 Faiz məbləğinin borc verilən pul kapitalına olan nisbəti:

- ☐ likvidlik həddi

- ☐ faiz həddi
- ☐ borc faizi
- ☒ faiz norması
- ☐ faiz dərəcəsi

394 Kapitalı öz-özünə artan dəyər kimi izah edən iqtisadçı kim olmuşdur?

- ☐ D.Rikardo
- ☐ A.Smit
- ☐ F.Kene
- ☒ K.Marks
- ☐ J.B.Sey

395 Kapitalın ilk yığılı-bu elə prosesdir ki:

- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ torpağın sərbəstləşməsi
- ☐ əməyin sərbəstləşməsi və maddi fəhlələrin yaradılması
- ☐ istehsal vasitələrinin və pulların kapitala çevrilməsi
- ☐ bütün cavablar doğru deyil

396 Mütləq torpaq rentasının mövcudluğuna səbəb nədir:

- ☐ torpaq təklifinin qeyri-elastikliyi
- ☐ bir təsərrüfat obyekti kimi torpağa inhisarçılıq
- ☐ torpağın müxtəlif keyfiyyətdə olması
- ☐ torpağın məhdudluğu
- ☒ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətçiliyin inhisarlığı

397 F.Kene fermerləri cəmiyyətin hansı sinfinə aid edirdi?

- ☐ sahibkarlara
- ☐ sənətkarlığa
- ☐ mülkiyyətçi sinfə
- ☐ qeyri-məhsuldar, səmərəsiz sinfə
- ☒ məhsuldar sinfə

398 Digər resursların nisbətən daha yüksək məhsuldarlıqla səciyyələnən resursun istifadəsi nəticəsində əldə edilən gəlir:

- ☐ inhisar rentası
- ☒ differensial renta
- ☐ dağ-mədən rentası
- ☐ təbii renta
- ☐ mütləq renta

399 İqtisadi rentanın ölçüsü əmək təklifinin:

- ☐ fərdi əmək təklifindən asılıdır
- ☐ fərdi əmək tələbindən asılıdır
- ☒ elastikliyindən asılıdır
- ☐ qeyri-elastiklikdən asılıdır
- ☐ bütün cavablar düzdür

400 əmək, kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən ümumi əlamət hansıdır?

- ☐ hamısı düzdür
- ☐ milli sərvət
- ☐ istehsal vasitəsi

- ☒ istehsal amili
☐ istehsal funksiyası

401 Fermerlərin gəlirləri bir qayda olaraq qeyri-kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalçıların gəlirlərindən aşağıdır, çünki:

- ☐ heç biri düz deyil
☐ kənd təsərrüfatı məhsulu tez xarab olur
☒ texniki tərəqqi məhsuldarlığın xeyli artmasına səbəb olur
☐ kənd təsərrüfatı məhsuluna tələb gəlirə görə elastikdir
☐ kənd təsərrüfatı məhsuluna tələb qiymətə görə elastikdir

402 Torpaq sahələrinin qiymətinin müəyyən edilməsi üçün hansı amillərdən istifadə olunur?

- ☐ faydalı qazıntıların mövcudluğu
☐ əkinçiliyin inkişaf səviyyəsi
☐ aqrotexniki tədbirlər
☐ torpağın münbitliyi
☒ illik rentanın məbləği və faiz norması

403 əgər dövlət torpaq vergisini qaldırsa:

- ☐ heç biri düz deyil
☒ torpaq mülkiyyətçisinin gəliri azalar
☐ torpağın icarəsinə olan tələb azalar
☐ torpağın qiyməti artar
☐ torpağa olan tələb sabit qalar

404 Torpaq və onun tək, bitki və heyvanat aləmi, meşə və su resursu, hava baseyni və iqlim bu:

- ☐ istehlak olunmuş resurslar
☒ təbii resurs
☐ iqtisadi resurs
☐ istehsal olunmuş resurslar
☐ tükənməz resurslar

405 İqtisadi nəzəriyyə elmi rentanın hansı növlərini tədqiq edir:

- ☐ sənaye rentası, differensial renta I və inhisar rentası
☒ inhisar rentası, mütləq renta və differensial rentanı
☐ mütləq renta, sənaye rentası, inhisar rentası
☐ mütləq renta, sənaye rentası, differensial renta
☐ sənaye rentası, differensial renta II və inhisar rentası

406 Kapitalın dövrəni:

- ☒ kapitalın üç mərhələni əhatə edən və əvvəlki mərhələyə qayıdan hərəkətinə
☐ kapitalın məhsuldar forma alan hərəkətinə
☐ bunların hamısına
☐ birdəfəlik əməliyyat kimi nəzərdən keçirilən hərəkətinə
☐ kapitalın fasiləsiz təkrar və bərpa olunan hərəkətinə

407 Aşağıdakı fondlardan hansı bilavasitə borc kapitalının mənbəyi kimi çıxış edə bilməz?

- ☐ yığım fondu
☐ amortizasiya fondu
☒ istehsal fondları
☐ əmək haqqı fondu
☐ xammal tədarükü fondu

408 Kapitalın dövrüyyə vaxtı:

- ☐ amortizasiya fondundan istifadə dövrüdür
- ☒ istehsal vaxtı ilə tədavül vaxtının cəmidir
- ☐ kapitalın dövrəsidir
- ☐ kapitalın dövrüyyəsidir
- ☐ əsas kapitalın fiziki aşınması müddətidir

409 F.Kenenin fikrincə Xalis məhsul harada yaranır?

- ☒ kənd təsərrüfatında
- ☐ sənayedə
- ☐ ticarətdə
- ☐ sənətkarlıqda
- ☐ tədavüldə

410 Aşağıdakılardan hansı torpaq vergisidir?

- ☐ xüms
- ☐ cizyə
- ☐ fitrə
- ☒ xərac
- ☐ zəkat

411 Mütləq torpaq rentasının həcmi müəyyən edin:

- ☐ heç biri
- ☐ qiymətlə istehsal xərcləri arasındakı fərq
- ☒ məcmu gəlirlə istehsal qiyməti arasındakı fərq
- ☐ qiymətlə məhdud torpaqların qiyməti arasındakı fərq
- ☐ məcmu mənfəətlə dəyişən xərclər arasındakı fərq

412 Başqa şərtlər eyni qalmaqla torpağın qiymətini nə yüksəldər?

- ☒ faiz dərəcəsi azalarsa, illik renta artarsa
- ☐ faiz dərəcəsi azalarsa
- ☐ faiz dərəcəsi artarsa
- ☐ cavablardan heç biri düz deyil
- ☐ illik renta artarsa

413 Aşağıdakı təriflərdən hansı təkrar kapital bazarını xarakterizə edir:

- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ ilk dəfə dövrüyyəyə çıxarılan uzunmüddətli qiymətli kağızların tədavül edildiyi bazar
- ☒ yenidən dövrüyyəyə buraxılan və hələ də dövrüyyədə olan qiymətli kağızların tədavül edildiyi bazar
- ☐ birjada katirovkaya alınmış qiymətli kağızların birja xaricində alınıb-satılması ilə formalaşan bazar
- ☐ qiymətli kağızların fasiləsiz alınıb-satılması ilə formalaşan bazar

414 Kapital - yeni əmtəələrin istehsalı üçün iqtisadiyyatın yaratdığı uzun müddət istifadə olunan nemətlərdən ibarətdir:

- ☐ F.Xayek, M.Alle
- ☐ U.Baumöl və A.Bilinder
- ☐ A.Smit və D.Rikardo
- ☒ P.Samuelson və U.Nordhauz
- ☐ D.Bedd və S.Fişer

415 əmək bazarında müəssisə inhisarçısıdır. Həmin müəssisədə işləyənlərin sayı eyni inhisarçı olmayan müəssisəyə nisbətən:

- ☐ çoxdur
- ☒ azdır
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmindən asılı olmayacaq
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmindən asılı olacaq
- ☐ eyni sayda olacaq

416 Aztəminatlı sosial ailələrin saxlanılmasına dövlət xərcləri artdıqca cəmiyyətdə kasıblıq səviyyəsi:

- ☐ praktiki olaraq dəyişmir
- ☒ əvvəl azalır, sonra artır
- ☐ fasiləsiz olaraq azalır
- ☐ əvvəl artır, sonra azalır
- ☐ fasiləsiz olaraq artır

417 Kapital bazarının təsnifatı hansı kriteriyalara əsaslanır:

- ☐ kapital bazarlarının fəaliyyət formaları və müəyyən bir bazar yerinin olub-olmamasına görə
- ☐ bazarda dövriyyə edən qiymətli kağızların bazara ilk dəfə təklif olunub- olunmamasına görə
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ bütün cavablar səhvdir
- ☐ bazarda alınıb-satılan qiymətli kağız növlərinə görə

418 Bütün inkişaf etmiş ölkələrdə işçilər xeyli məbləğdə vəsait alırlar, cəmiyyət bu xərci edir, ona görə ki:

- ☐ hamısı doğrudur
- ☐ varlı ölkədə insanların açıqdan ölməyə yol vermək olmaz
- ☒ daimi işsizlər ordusunun olması müasir normal istehsal üçün zəruridir
- ☐ cəmiyyət əhalinin müxtəlif qruplarının gəlirlərində iri fərq olmasına yol verə bilməz
- ☐ fəhlə sinfi daimi öz hüquqları üçün mübarizə aparır

419 Nə üçün şirkətlərin rəhbərləri öz işçilərinin əmək haqqının artırılmasına, hətta həmkarlar ittifaqının tələbləri olsa belə həvəs etmirlər, lakin işsizlərə, yetimlərə könüllü surətdə kömək edirlər:

- ☐ hamısı doğrudur
- ☐ onlar cəmiyyətdə xoş rəy yaradırlar
- ☐ onlar inanırlar ki, işçilərə heç nə olan deyil, yetimlərə isə rəhm etmək lazımdır
- ☒ onlar hesab edirlər ki, belə əlverişlidir
- ☐ onlarda bir qayda olaraq acgözlük çox, rəhmlik isə nadir hallarda yada düşür

420 əgər diferensial rentanın həcmi mütləq rentanın həcmindən aşağı olarsa, onda torpaq sahibi:

- ☐ torpağa investisiya cəlb etməyə çalışır
- ☒ torpaqdan istifadə etməyi dayandırır
- ☐ torpaq ərazisi genişləndirilir
- ☐ torpaq dincə qoyulur
- ☐ torpağa kapital qoyuluşu artırılır

421 Xüsusi keyfiyyətləri ilə seçilən məhsulların istehsal edildiyi torpaqlardan əldə olunan gəlir:

- ☒ inhisar rentası
- ☐ mütləq renta
- ☐ diferensial renta
- ☐ dağ-mədən rentası
- ☐ təbii renta

422 Rentanın hansı növü torpağın təbii keyfiyyətində müxtəlifliklərlə əlaqədardır:

- ☐ rentanın bütün növləri
- ☒ diferensial renta I

- ☐ differensial renta II
- ☐ differensial renta I və II
- ☐ mütləq renta

423 Differensial rentanın miqdarı nəyə bərabərdir:

- ☐ ümumi və iqtisadi mənfəət arasındakı fərqə
- ☐ ümumi və orta mənfəət arasındakı fərqə
- ☐ istehsal məsrəfləri ilə qiymət fərqinə
- ☐ son məsrəflərlə qiymət arasındakı fərqə
- ☒ istehsalın ictimai və fərdi məqsədlərin arasındakı fərqə

424 Renta ilə icarə arasındakı fərq nədən ibarətdir:

- ☐ bu differensial və mütləq rentanın cəmidir
- ☐ fərq yoxdur
- ☐ bütün cavablar doğru deyil
- ☐ icarə ödənişi rentadan başqa tikinti və qurğular şəklində kapitalın istifadəsi üçün ümumi məbləği özünə aid edir
- ☒ bu həmin sahəyə qoyulmuş kapitalın istifadəsi üçün ödənişdir

425 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır:

- ☒ bütün adları çəkilən amillərdən
- ☐ rentanın ölçüsündən
- ☐ ssuda faizinin tarifindən
- ☐ torpağa olan tələbdən
- ☐ torpağın mövcud təklifindən

426 Digər şərtlər sabit olduqda torpaq rentası artarsa:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ torpağa olan təklif artır
- ☐ torpağın qiyməti azalır
- ☒ torpağa olan tələb artır
- ☐ torpağa olan tələb azalır

427 Qısamüddətli dövrdə torpağa təklif:

- ☒ tam qeyri-elastikdir
- ☐ tam elastikdir
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ qismən qeyri-elastikdir
- ☐ qismən elastikdir

428 Differensial renta II formalaşır:

- ☐ torpağın qiymətinin yüksək olması ilə
- ☒ təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması hesabına
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ dövlətin dotasiyaları hesabına
- ☐ icarədarlar arasındakı rəqabətlə

429 Differensial rentanın həcmi:

- ☐ son hədd xərcləri ilə istehsal xərcləri arasındakı fərq
- ☐ son hədd xərcləri ilə qiymət arasındakı fərq
- ☐ heç biri düz deyil
- ☒ istehsalın ictimai və fərdi dəyərləri arasındakı fərq
- ☐ istehsal xərcləri ilə orta xərclər arasındakı fərq

430 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- ☐ borc kapitalının faizi, torpağın keyfiyyəti
- ☒ torpağa tələb və təklif, rentanın həcmi, borc kapitalının faizi
- ☐ torpaq üzərində inhisar, borc faizinin, faiz dərəcəsinin səviyyəsi
- ☐ torpaqda olan tələb və təklif, bank ssudasının faizi
- ☐ torpağın keyfiyyəti, bank faizi, rentanın həcmi

431 Kapitalın dövriyyə sürəti:

- ☐ bunların hamısıdır
- ☐ avans edilmiş kapitalın bir ildəki dövriyyələrinin sayıdır
- ☐ əsas kapitalın bir ildəki dövrlərinin sayıdır
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin bir ildəki dövrlərinin sayıdır
- ☒ kapitalın bir dövrünə sərf olunan vaxtın miqdarıdır

432 Kapitalın dövriyyəsi:

- ☐ bunların hamısına
- ☐ kapitalın məhsuldar forma alan hərəkətinə
- ☐ kapitalın üç mərhələni əhatə edən və əvvəlki mərhələyə qayıdan hərəkətinə
- ☒ kapitalın fasiləsiz təkrar və bərpa olunan dövrünə
- ☐ birdəfəlik əməliyyat kimi nəzərdən keçirilən hərəkətinə

433 Əhali gəlirləri:

- ☐ natural gəlirlərdən ibarətdir
- ☒ milli gəlirin pul, məhsul və xidmətlər şəklində ev təsərrüfatlarının sərəncamına keçən hissəsidir
- ☐ əmək haqqından ibarətdir
- ☐ pul gəlirlərindən ibarətdir
- ☐ nominal və real gəlirlərdən ibarətdir

434 ÜDM-i müəyyən edərkən aşağıdakılardan hansılar nəzərə alınır?

- ☐ transfer ödəmələri
- ☐ hes biri aid deyil
- ☐ yuxarıda göstərilənlərdən hamısı
- ☐ əlavə olunmuş dəyər
- ☒ işlənmiş malların alqı-satqısı

435 Milli sərvətin yeniləşməsinin və artırılmasının əsas mənbəyi:

- ☐ daxili məhsuldur
- ☒ ictimai məhsuldur
- ☐ idxaldır
- ☐ ixracdır
- ☐ milli gəlirdir

436 Nəticə göstəricilərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunan əsas göstərici:

- ☒ milli sərvət
- ☐ milli gəlir
- ☐ ümumi məhsul
- ☐ xalis milli məhsul
- ☐ ümumi daxili məhsul

437 Xərclər üzrə ÜMM hesablandıqda, aşağıdakı növ xərclər cəmlənir

- ☐ şəxsi istehlak xərcləri, əmtəə və xidmətlərin dövlət alışı və xarici investisiyalar

- ☐ daxili investisiya xərcləri, büdcə xərcləri, şəxsi istehlak xərcləri
- ☐ transfert xərcləri, şəxsi istehlak xərcləri, büdcə xərcləri
- ☐ dövlətin büdcə xərcləri, müəssisənin xərcləri
- ☒ şəxsi istehlak xərcləri, ümumi xüsusi daxili investisiyalar və əmtəə və xidmətlərin dövlət alışı

438 Mövcud ilin məhsul istehsalından əldə edilən pul gəliri bərabərdir:

- ☐ keçən ilin istehsal xərclərinin həcminə
- ☐ daxili investisiya xərclərinin həcminə
- ☐ xarici investisiya xərclərinin həcminə
- ☐ həm daxili, həm də xarici investisiyaların həcminə
- ☒ mövcud ildə istehsal xərclərinin həcminə

439 İlk xərclər – buraxılış cədvəli kim tərəfindən və hansı ölkə üçün tərtib olunub:

- ☐ V.Nemçin tərəfindən 1944-cü ildə Almaniya üçün
- ☐ Rendratev tərəfindən 1940-cı ildə Rusiya üçün
- ☐ V.Kossov tərəfindən 1945-ci ildə Rusiya üçün
- ☒ V. Leontyev tərəfindən 1936-cı ildə ABŞ üçün
- ☐ V.Belkin tərəfindən 1945-ci ildə Estoniya üçün

440 Milli gəlirin istehlaka getməyən hissəsi:

- ☐ ümumi xərclər
- ☐ ümumi gəlir
- ☐ ümumi daxili məhsul
- ☐ məcmu tələb
- ☒ ümumi yığım (əmanət)

441 Makroiqtisadi səviyyədə istehsal və istehlak xarakterli məhsul və xidmətlər istehsalının daim təkrarlanması prosesi:

- ☐ cavablar düz deyil
- ☐ geniş təkrar istehsal
- ☒ ictimai təkrar istehsal
- ☐ sadə təkrar istehsal
- ☐ fərdi təkrar istehsal

442 İctimai təkrar istehsalın formaları:

- ☐ tənəzzüllü sadə və geniş təkrar istehsal
- ☐ tənəzzüllü və konyukturalı təkrar istehsal
- ☐ sadə və geniş təkrar istehsal
- ☒ sadə, geniş, konyukturalı və tənəzzüllü geniş təkrar istehsal
- ☐ konyukturalı sadə və geniş təkrar istehsal

443 Ölkənin illik məhsulunu milli gəlirlə eyniləşdirən klassik siyasi iqtisad məktəbinin nümayəndəsi:

- ☐ J.B.Sey
- ☒ S.Sismondi
- ☐ D.Rikardo
- ☐ A.Smit
- ☐ K.Marks

444 Hər bir ölkənin milli sərhədləri çərçivəsində təşəkkül tapmış iqtisadiyyat:

- ☐ mikroiqtisadiyyat
- ☐ qapalı iqtisadiyyat
- ☒ milli iqtisadiyyat

- ☐ açıq iqtisadiyyat
- ☐ mezo iqtisadiyyat

445 Milli iqtisadiyyatın iqtisadi modelləri:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ ənənəvi və dövlət tənzimlənməsi modeli
- ☐ inzibati-amirlik modeli, liberal və qarışıq model
- ☒ liberal milli iqtisadiyyat, dövlət tərəfindən tənzimlənən milli iqtisadiyyat və qarışıq iqtisadi modellər
- ☐ inzibati, qarışıq və ənənəvi model

446 Sahələrin, istehsal növlərinin və ərazi komplekslərinin qarşılıqlı əlaqəli sistemi:

- ☐ bütün istehsal sahələrinin məcmusu
- ☐ ərazi iqtisadiyyatı
- ☐ sahələr kompleksinin məcmusu
- ☒ milli iqtisadiyyat
- ☐ regional iqtisadiyyat

447 Müasir makroiqtisadi nəzəriyyənin banisi:

- ☒ C.Keyns
- ☐ L.Valras
- ☐ N.D.Kondratyev
- ☐ A.Marşal
- ☐ V.V.Kosova

448 Müasir makroiqtisadi modelləşdirmənin marjinal nümayəndəsi kim idi?

- ☐ A.Marşal
- ☐ C.B.Klark
- ☒ L.Valras
- ☐ U.Cevons
- ☐ V.Pareto

449 ÜDM-i necə ölçmək olar?

- ☐ hamısı düzdür
- ☒ gəlirlərə və xərclərə görə
- ☐ xərclərə və istehsala görə
- ☐ gəlirlərə və istehlaka görə
- ☐ istehsala və istehlaka görə

450 Məcmu tələb nə deməkdir?

- ☐ bütün cavablar düzgündür
- ☒ ev təsərrüfatlarının və dövlətin cəm tələbi
- ☐ planlaşdırılan xərclərin cəmi
- ☐ bütün ev təsərrüfatlarının tələbi
- ☐ düzgün cavab yoxdur

451 İctimai təkrar istehsalın tipləri:

- ☐ qarışıq, geniş, ekstensiv
- ☐ ekstensiv, geniş, sadə
- ☐ geniş, sadə, intensiv
- ☐ sadə və təkrar
- ☒ ekstensiv, intensiv, qarışıq

452 Milli iqtisadiyyatın iqtisadi və siyasi müstəqillik səviyyəsinə görə formaları:

- ☐ qapalı və asılı milli iqtisadiyyat
- ☐ zəif inkişaf etmiş və inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
- ☐ açıq və qapalı milli iqtisadiyyat
- ☒ asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat
- ☐ sənaye yönümlü və aqrar yönümlü milli iqtisadiyyat

453 Makroiqtisadi səviyyədə infrastrukturun formaları:

- ☐ yarmarka və əmtəə bazarı
- ☐ sosial infrastruktur
- ☐ iqtisadi infrastruktur
- ☒ istehsal və sosial infrastruktur
- ☐ istehsal infrastruktur

454 Təkrar istehsal nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- ☐ A.Smit
- ☐ F.Akvinski
- ☐ K.Marks
- ☐ U.Petti
- ☒ F.Kene

455 Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar makroiqtisadiyyata aiddir?

- ☐ rentabellik səviyyəsinin yüksəlməsi
- ☐ 2001-ci ildə AR Dövlət neft şirkəti tərəfindən 8 mln. ton xam neft istehsal olunub
- ☐ keçən tədris ilində ADİU-ya 1500 nəfər tələbə qəbul olunub
- ☒ son bir ildə ölkədə inflyasiyanın səviyyəsi 2% təşkil etmişdir
- ☐ bu il Bakı şəhərinin Yasamal rayonunda 500 yeni iş yeri açılıb

456 Ölkənin illik məhsulunu milli gəlirlə eyniləşdirən klassik siyasi iqtisad məktəbinin nümayəndəsi:

- ☐ B.Sey
- ☒ S.Sismondi
- ☐ D.Rikardo
- ☐ A.Smit
- ☐ K.Marks

457 Hər bir ölkənin milli sərhədləri çərçivəsində təşəkkül tapmış iqtisadiyyat:

- ☐ mikroiqtisadiyyat
- ☐ qapalı iqtisadiyyat
- ☒ milli iqtisadiyyat
- ☐ açıq iqtisadiyyat
- ☐ mezoiqtisadiyyat

458 Azərbaycanda neçənci ildən ÜDM və ÜMM hesablanmasına keçilmişdir?

- ☐ 2000
- ☐ 1989
- ☐ 1987
- ☒ 1988
- ☐ 1986

459 Konkret əmtəə bazarında deyil bütün bazarlarda qiymətin hər bir mümkün səviyyəsində fərdi istehsalçılar, müəssisələr və hökumət tərəfindən təklif edilən əmtəə və xidmətlərin məcmuu:

- ☐ məcmu tələb və tələbat
- ☐ məcmu tələbat
- ☒ məcmu təklif
- ☐ məcmu tələb
- ☐ məcmu tələb və təklif

460 Makroiqtisadi subyektlərin müəyyənləşdirilməsinin əsas kriteriyası spesifik roldur ki, onlardan hər biri iqtisadi fəaliyyətin təşkilində öz rolunu yerinə yetirir. Bu subyektlərə aiddir:

- ☐ xarici, sahibkar və aksioner sektor
- ☐ xarici, dövlət, aksioner və sahibkarlıq sektoru
- ☐ ev təsərrüfatı, firma və dövlət sektoru
- ☒ xarici sektor, sahibkarlıq, dövlət və ev təsərrüfatı sektoru
- ☐ xarici, ev təsərrüfatı, dövlət sektoru

461 Ümumi daxil məhsul hansı qiymətlərlə ölçülür?

- ☐ istehsalçı və istehlakçı qiyməti ilə
- ☒ bazar qiymətləri ilə
- ☐ istehsalçı qiymətləri ilə
- ☐ müqayisəli qiymətlər ilə
- ☐ istehlakçı qiymətləri ilə

462 Milli gəlirdən şəxsi gəlirlərə keçərkən hansılar nəzərə alınmır?

- ☐ dolay vergilər
- ☒ fərdi vergilər
- ☐ müəssisələrdən tutulmuş vergilər
- ☐ transfert ödəmələri
- ☐ sosial sığorta ödəmələr

463 Qərb iqtisadi ədəbiyyatında ÜMM strukturu elementlərindən biri səhvdir:

- ☐ əlavə xərclər
- ☒ əhali xərcləri
- ☐ amillər üzrə xərclər
- ☐ istifadə olunan xərclər
- ☐ sahibkarların gəliri

464 İl ərzində istehsal və istehlak edilmiş əmtəə və xidmətlərin dəyəri:

- ☐ İG (izafi gəlir)
- ☐ MG (milli gəlir)
- ☐ ÜMM (ümumi milli məhsul)
- ☒ XMM (xalis milli məhsul)
- ☐ XG (xalis gəlir)

465 İl ərzində istehsal edilmiş məhsulun dəyərinin həmin fondların orta illik dəyərinə olan nisbəti:

- ☐ fond tutumu
- ☐ fond qalığı
- ☒ fondverimi
- ☐ amortizasiya norması
- ☐ amortizasiya

466 İctimai istehsalın daim təkrarlanan əlaqə və axın formasında yenidən bərpası və təkrarlanması:

- ☐ intensiv təkrar istehsal
- ☐ sadə təkrar istehsal

- ☐ fərdi təkrar istehsal
- ☒ ictimai təkrar istehsal
- ☐ geniş təkrar istehsal

467 İstehsalın dəyərcə daim genişlənən həcmdə təkrarlanması:

- ☐ fərdi təkrar istehsal
- ☐ konyukturlu təkrar istehsal
- ☒ geniş təkrar istehsal
- ☐ sadə təkrar istehsal
- ☐ tənəzzüllü təkrar istehsal

468 İstehsalın dəyərcə əvvəlki həcmdə təkrarlanması:

- ☐ fərdi təkrar istehsal
- ☐ konyukturlu təkrar istehsal
- ☒ sadə təkrar istehsal
- ☐ geniş təkrar istehsal
- ☐ tənəzzüllü təkrar istehsal

469 İstehsal proseslərinin daimi bərpası və təkrarlanması:

- ☐ üç bənd düzdür
- ☐ sadə təkrar istehsal
- ☐ fərdi təkrar istehsal
- ☒ təkrar istehsal
- ☐ geniş təkrar istehsal

470 Xammal resursları hansı qrupa bölünür:

- ☐ tükənən və təkrar istehsal olunan resurslara
- ☐ tükənməz və təkrar istehsal olunan resurslara
- ☐ tükənməz resurslara
- ☒ tükənən və yeniləşən resurslara
- ☐ təkrar istehsal olunan və bərpa olunan resurslara

471 Müəyyən bir dövr ərzində cəmiyyətin yaratdığı maddi nemətlərin məcmu dəyəri:

- ☐ ümumi gəlir
- ☐ ümumi daxili məhsul
- ☐ ümumi milli məhsul
- ☒ ümumi ictimai məhsul
- ☐ ümumi daxili investisiya

472 İqtisadi inkişaf səviyyəsinə görə milli iqtisadiyyat:

- ☐ asılı, inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- ☒ zəif inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- ☐ zəif və yarımasılı inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- ☐ asılı və inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- ☐ asılı və zəif inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat

473 Bütün iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin ümumiləşmiş nəticəsinin predmeti hansı yanaşma üsulu vasitəsilə öyrənilir?

- ☐ dünya iqtisadiyyatı
- ☐ mezo iqtisadi
- ☐ mikro iqtisadi
- ☒ makro iqtisadi

- ☐ meqoiqtisadi

474 Mövcud bazar qiymətləri ilə hesablanan ÜMM (ümumi milli məhsul) necə adlanır:

- ☐ xalis milli məhsul
☐ ÜMM deflyatoru
☒ nominal ÜMM
☐ real ÜMM
☐ qiymət indeksi

475 əgər potensial və faktiki ÜDM bir-bilərinə bərabərdirlərsə, bu halda iqtisadiyyatda:

- ☐ hamısı düzdür
☒ tsiklik işsizlik yoxdur
☐ işsizliyin təbii səviyyəsi mövcuddur
☐ friksion işsizlər var
☐ struktur işsizlər var

476 Milli hesablar sistemində (MHC) mülkiyyətdən gəlirlər kateqoriyasına aid edilir:

- ☐ xırda sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
☐ xüsusi sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
☐ korporativ sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
☒ qeyri-korporativ sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
☐ korporativlərin mənfəəti

477 Təkrar hesablanmanı aradan qaldırmaq üçün:

- ☐ heç biri düz deyil
☐ istehlak fondu ilə yığım fondu arasındakı fərq kimi
☐ mövcud məhsulların satış qiyməti ilə aralıq məhsul satışından alınan fərq
☐ bütün ictimai məhsulun ümumi məbləği kimi
☒ ümumi məhsulla aralıq məhsulun fərq kimi hesablanan son ictimai məhsul

478 Xərclər-buraxılış metodunun gəlirlər-xərclər metodu ilə müqayisədə əsas məsələ onun istiqamətləndirilməsidir – bu:

- ☐ bu istehsalın məhsuldarlığı və həm də milli istehsalın tempidir
☐ bu istehsal proporsiyası və onlar arasındakı nisbətdir
☒ ancaq təkcə son deyil, həm də milli istehsalın ümumi nəticəsidir
☐ bu istehsalın fasiləsiz davamı və yığımıdır
☐ məcmu məhsulun artım tempidir

479 Gəlirin ödənilməsi ilə əlaqəli olmayan vəsait:

- ☐ heç biri düz deyil
☐ transfert ödəmələr və biznesə görə dolaylı vergilər
☐ birbaşa vergilər
☒ amortizasiya ayırmaları, biznesə görə dolaylı vergilər
☐ əmək haqqına əlavələr və amortizasiya ayırmaları

480 İnvestisiya həcmi ilə ÜDM-in tempinin dəyişməsi arasında nisbət:

- ☐ investisiya riski
☒ akselerator
☐ qiymət indeksi
☐ multiplikator
☐ gəlirin ümumi səviyyəsi

481 İl ərzində istehsal edilmiş məhsulun dəyərinin həmin fondların orta illik dəyərinə olan nisbəti:

- ☐ fond qalığı
- ☐ amortizasiya norması
- ☐ fond tutumu
- ☐ amortizasiya
- ☒ fondverimi

482 Məcmu təklif nəyin dəyəridir?

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ ümumi daxili məhsulun
- ☐ ümumi ictimai məhsulun
- ☒ satışa təqdim edilən bütün son məhsul və xidmətlərin
- ☐ hamısı düzdür

483 Ölkənin istehsalının inkişaf dərəcəsini, onun əhalisinin rifah halını ən real müəyyən edən göstərici:

- ☒ adambaşına düşən ümumi milli məhsul
- ☐ xalis milli məhsul
- ☐ ümumi daxili məhsul
- ☐ ümumi milli məhsul
- ☐ milli gəlir

484 Aşağıdakılardan hansılar ÜDM-in xərclərə görə hesablanmasında nəzərə alınmır?

- ☐ hamısı düzdür
- ☐ dövlət xərcləri
- ☐ dividendlər
- ☐ investisiya xərcləri
- ☒ amortizasiya

485 Cəmiyyətin iqtisadi-sosial rifah halını əks etdirən təkrar istehsal:

- ☐ geniş və konyukturlu təkrar istehsal
- ☐ konyukturlu təkrar istehsal
- ☒ fərdi və ictimai təkrar istehsal
- ☐ sadə geniş təkrar istehsal
- ☐ tənəzzüllü təkrar istehsal

486 İqtisadi şəraitdən asılı olaraq istehsalın həcmnin dəyərcə fərqli templərlə təkrarlanması:

- ☐ ictimai təkrar istehsal
- ☒ konyukturlu təkrar istehsal
- ☐ sadə təkrar istehsal
- ☐ geniş təkrar istehsal
- ☐ tənəzzüllü təkrar istehsal

487 İctimai təkrar istehsalın nəticəsi:

- ☐ istehsal olunmuş məhsulun dəyərcə ifadəsi
- ☐ məcmu ictimai məhsul
- ☐ məcmu gəlir
- ☐ məcmu məhsul
- ☒ istehsalın milli həcmi

488 İstehlakın həcminə təsir edən əsas amillər:

- ☐ gəlirin səviyyəsi, alıcının zövqü, qiymət

- ☐ qiymət, alıcının zövqü, gəlirlərin səviyyəsi
- ☐ alıcının zövqü, psixoloji və sosioloji amil
- ☒ gəlirlərin səviyyəsi, qiymətlərin səviyyəsi, psixoloji amil
- ☐ yığımın həcmi, gəlirlərin səviyyəsi

489 Makroiqtisadi bazarları müəyyənəldirin:

- ☐ tələb, təklif, valyuta və xidmətlər bazarı
- ☐ qiymətli kağızlar, istehlak malları və xidmətlər bazarı
- ☐ istehlak malları, istehsal vasitələri, xidmətlər və maliyyə bazarı
- ☒ əmtəə və xidmətlər, maliyyə, iqtisadi resurslar və valyuta bazarı
- ☐ tələb və təklif, istehsal vasitələri, xidmətlər və valyuta bazarı

490 Ev təsərrüfatının məqsədi:

- ☐ iş qüvvəsinin hərəkətinin maksimumlaşdırılması
- ☐ rentanın maksimumlaşdırılması
- ☒ faydalılığın maksimumlaşdırılması
- ☐ mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ☐ əmtəə və xidmətlərin istehlakının maksimumlaşdırılması

491 ÜMM-un hesablanması metodları:

- ☐ gəlirlərin məcmusuna görə
- ☐ milli gəlirə və xalis milli məhsula görə
- ☐ xərclərə və milli gəlirə görə
- ☒ istehsala görə, xərclərin və gəlirlərin məcmusuna görə
- ☐ istehsalın səviyyəsi və xalis milli məhsula görə

492 Milli pul vahidi, iqtisadiyyatın mütərəqqi strukturu, inkişaf dinamizmi, mülkiyyət azadlığı mühiti olan milli iqtisadiyyat:

- ☐ qarışıq milli iqtisadiyyat
- ☒ müstəqil milli iqtisadiyyat
- ☐ yarım müstəqil milli iqtisadiyyat
- ☐ asılı milli iqtisadiyyat
- ☐ qapalı milli iqtisadiyyat

493 Sənaye istehsalının natamam tsikli, kənd təsərrüfatında yarımfabrikatlar istehsalının üstünlüyü, öz iqtisadi resursları üzərində sərbəst sərəncam verə bilməmək hansı iqtisadiyyatın xüsusiyyətləridir?

- ☐ qarışıq milli iqtisadiyyatın
- ☐ qapalı milli iqtisadiyyatın
- ☒ asılı milli iqtisadiyyatın
- ☐ açıq milli iqtisadiyyatın
- ☐ müstəqil milli iqtisadiyyatın

494 Bütün iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin ümumiləşmiş nəticəsinin predmeti hansı yanaşma üsulu vasitəsilə öyrənilir?

- ☐ dünya iqtisadiyyatı
- ☐ mezoiktisadi
- ☐ mikroiktisadi
- ☒ makroiqtisadi
- ☐ meqoiktisadi

495 Milli gəlirdən xalis gəlirə keçərkən nə nəzərə alınmır?

- ☐ dolay vergilər

- ☒ fərdi vergilər
- ☐ müəssisələrdən tutulan vergi
- ☐ nəqliyyat ödəmələri
- ☐ sosial sığorta ödəmələr

496 əgər Azərbaycanın vətəndaşı Türkiyənin özəl müəssisələrinin birində çalışırsa onun əldə etdiyi gəlir aid edilir:

- ☐ Azərbaycanın ÜMM-na və ÜDM-na
- ☐ həm Azərbaycanın və Türkiyənin ÜDİ-na
- ☐ Azərbaycanın ÜDM-na və Türkiyənin ÜMM-na
- ☒ Azərbaycanın ÜMM-na və Türkiyənin ÜDM-na
- ☐ Azərbaycanın və Türkiyənin ÜMM-na

497 İqtisadiyyat sahələrinin üstün inkişaf xarakterinə görə milli iqtisadiyyatın formaları:

- ☐ sənaye və aqrar yönümlü, regional inkişafa üstünlük verən milli iqtisadiyyat
- ☐ aqrar yönümlü, sənaye yönümlü, infrastruktur xarakterli milli iqtisadiyyat
- ☐ sənaye yönümlü, infrastruktur xarakterli milli iqtisadiyyat
- ☒ sənaye yönümlü, aqrar yönümlü və xidmət sahələrinin üstün inkişaf etdiyi milli iqtisadiyyat
- ☐ sənaye yönümlü, regional xarakterli milli iqtisadiyyat

498 İstehsal funksiyası nə deməkdir?

- ☐ ÜMM-un nominal həcmi
- ☐ ÜDM və milli gəlirin nominal həcmi
- ☐ inflyasiya və işsizliyin qarşılıqlı əlaqəsi
- ☒ əmək və kapital məsrəflərinin məhsulun həcminə təsiri
- ☐ xalis milli məhsulun istehsalı amilləri

499 Sənaye istehsalının natamam tsikli, kənd təsərrüfatında yarımfabrikatlar istehsalının üstünlüyü, öz iqtisadi resursları üzərində sərbəst sərəncam verə bilməmək hansı iqtisadiyyatın xüsusiyyətləridir?

- ☐ açıq milli iqtisadiyyatın
- ☐ müstəqil milli iqtisadiyyatın
- ☐ qapalı milli iqtisadiyyatın
- ☒ asılı milli iqtisadiyyatın
- ☐ qarışıq milli iqtisadiyyatın

500 əmtəələrin satışından əldə edilən pul vəsaiti ilə həmin əmtəələrin satın alınma qiymətlərinin cəmi arasındakı fərq:

- ☐ ümumi xərc
- ☐ ümumi satış həcmi
- ☐ ümumi tələbat
- ☒ ümumi gəlir
- ☐ ümumi məhsul

501 Tarixi olaraq makroiqtisadiyyatın predmeti və metodu nə vaxt formalaşmışdır?

- ☐ XX əsrin 50-ci illəri
- ☐ XIX əsrin 30-cu illəri
- ☒ XX əsrin 30-cu illəri
- ☐ XX əsrin 20-ci illəri
- ☐ XIX əsrin 50-ci illəri

502 Makroiqtisadiyyatın yarım sistemi bir-birilə üzvi surətdə bağlı olan sahələr kompleksi:

- ☐ meqoiqtisadiyyat

- ☒ mezoiktisadiyyat
- ☐ mikroiktisadiyyat
- ☐ makroiktisadiyyat
- ☐ qlobal iqtisadiyyat

503 Ümumi daxil məhsul nə deməkdir?

- ☐ bütün son məhsul və xidmətlərin bazar dəyəri
- ☒ istehlak üçün nəzərdə tutulmuş bütün hazır məhsulların kəmiyyəti
- ☐ bütün satılmış əmtəə və xidmətlərin həcmi
- ☐ bütün istehsal edilən əmtəə və xidmətlərin cəmi

504 ÜDM neçə metodla hesablanır?

- ☐ maya dəyərində görə
- ☐ sabit və dəyişən xərclərə görə
- ☐ əmək haqqına və istehsal xərclərinə görə
- ☒ gəlirlərə görə, xərclərə görə, əlavə dəyərə görə
- ☐ ümumi və dəyişən xərclərə görə

505 İntensiv təkrar istehsalın əsas formaları:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ neytral, qarışıq, resurstutumlu
- ☐ resursqoruyucu, qarışıq, neytral
- ☒ resurstutumlu, resursqoruyucu, neytral
- ☐ hamısı düzdür

506 İstehsalın dəyərcə həcmnin əvvəlki dövrə nisbətən aşağı səviyyədə təkrarlanması:

- ☐ geniş təkrar istehsal
- ☐ sadə təkrar istehsal
- ☐ fərdi təkrar istehsal
- ☐ konyukturalı təkrar istehsal
- ☒ tənəzzüllü təkrar istehsal

507 Ölkənin milli məhsulunun və milli gəlirinin xeyli hissəsi əsasən nəyin hesabına əldə olunur:

- ☐ əsas kapital ilə dövriyyə vəsaiti hesabına
- ☐ amortizasiya vəsaiti ilə əsas kapital hesabına
- ☐ dövriyyə vəsaitinin həcmi ilə amortizasiya vəsaiti hesabına
- ☒ əsas kapitalın həcmi və əsaslı vəsait qoyuluşunun yüksəlməsi hesabına
- ☐ əsas kapital ilə dövriyyə vəsaiti hesabına

508 İctimai təkrar istehsalın ilkin şərti və maddi əsası:

- ☐ ümumi milli məhsulun artımı
- ☐ ölkənin iqtisadi problemləri
- ☒ məcmu ictimai məhsulun reallaşması
- ☐ ailənin gəlirlərinin səviyyəsi
- ☐ milli gəlirin formalaşması

509 Milli iqtisadiyyatın modelləri:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ qarışıq iqtisadi model
- ☒ liberal milli iqtisadiyyat, dövlət tərəfindən tənzimlənən milli iqtisadiyyat, qarışıq modeli milli iqtisadiyyat
- ☐ liberal milli iqtisadiyyat, inzibati milli iqtisadiyyat, tənzimlənən milli iqtisadiyyat
- ☐ sosial və liberal modeli iqtisadiyyat

510 Milli iqtisadiyyatın beynəlxalq integrasiya səviyyəsinə görə formaları:

- ☐ açıq və inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyat
- ☐ asılı və zəif inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
- ☐ asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat
- ☒ açıq və qapalı milli iqtisadiyyat
- ☐ qapalı və sənaye yönümlü iqtisadiyyat

511 Milli iqtisadiyyatın əsas məqsədləri:

- ☐ iqtisadi integrasiya, milli iqtisadi sabitlik, işsizliyin ləğv edilməsi, xidmət sahələrinin inkişafı
- ☐ məşğulluq, işsizliyin ləğv edilməsi, ticarət balansının sabitliyi
- ☐ iqtisadi artım, işsizliyin ləğv edilməsi, ticarət balansının tarazlığı, sosial ədalət
- ☒ iqtisadi artım, məşğulluğun təmin olunması, qiymətlərin sabitlik səviyyəsi, iqtisadi səmərəlilik, tədiyyə balansının tarazlığı, cəmiyyətdə sosial ədalət
- ☐ iqtisadi səmərəlilik, idxal-ixrac balansının sabitliyi, sosial ədalət, beynəlxalq dünya təsərrüfatına integrasiya

512 Milli iqtisadiyyat dedikdə nə nəzərdə tutulur:

- ☐ müxtəlif fəaliyyət növlərinin özünütənzimləyən sistemi
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəsi olan sahə və növləri və ərazi kompleksləri sistemi
- ☐ tarixən formalaşmış ictimai təkrar istehsal sistemi
- ☒ bütün cavablar düzdür

513 Aşağıdakılardan hansılar ÜDM-da gəlirlərə görə hesablaşmasında nəzərə alınmamışdır?

- ☐ birbaşa vergilər
- ☐ bölünməmiş mənfəət
- ☒ xalis ixrac
- ☐ dolaylı vergilər
- ☐ renta ödəmələri

514 Sahəlararası balans modeli istiqamətlənib:

- ☐ sahənin iqtisadi inkişafına
- ☐ sahəlararası proporsiyalarda nisbəti tənzimləməyə
- ☐ ayrı-ayrı sahələrin məhsul istehsalı və onların ehtiyatlarının yaranması
- ☒ hər sahənin məhsul istehsalının ehtiyatına, mövcud tələbin dolğun olması məqsədi ilə
- ☐ sahədaxili istehsal ehtiyatlarına, təklifi dolğun təşkil etmək üçün

515 İstehsalın real həcmi, cari ildə yaradılmış bütün əmtəə və xidmətlərin fiziki məbləğinin cəmi müəyyənləşir, bu hansı düsturla ifadə olunur:

$$Q = \sum_{i=1}^n Q_i$$

- ☐ $P = y/Q_i$
- ☐ $Y_i = P_i \times Q_i$
- ☐ $ay = x_1 + y_i$
- ☐ $X_1 = X_y/X_i$

516 Ümumi milli məhsul ilə ümumi daxili məhsul arasında nominal fərq adətən neçə faiz təşkil edir:

- ☐ 6%-dən artıqdır
- ☐ 5%-dən artıqdır
- ☒ 1%-dən artıq olmur
- ☐ milli iqtisadiyyatın qloballaşma və integrasiyası nəticəsində 1%-dən çox artmağa meyllidir
- ☐ 4%-dən artıqdır

517 Milli hesablar sisteminə əsasən makroiqtisadi göstəricilər hesablanarkən hansı sahələr arasında fərq müəyyənləşmir:

- ☐ qeyri-maddi istehsal və onun bölmələri arasında
- ☒ maddi və qeyri-maddi istehsal
- ☐ qeyri-maddi istehsal və xidmət sahələri arasında
- ☐ maddi istehsal və xidmət sahələri arasında
- ☐ maddi istehsal və onun bölmələri arasında

518 O, bir tərəfdən, əmtəə və xidmətlərin alınmasının axırıncı istifadəçilərinin xərclərinin məbləği kimi müəyyənləşir, digər tərəfdən, o, istehsal prosesində yaradılmış təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətin gəlirlərinin məbləği kimi hesablanır, bu:

- ☐ milli gəlir
- ☐ son ictimai məhsuldur
- ☒ ÜDM və ya ÜMM-dur
- ☐ ümumi ictimai məhsuldur
- ☐ faktor gəlirlər qalığı

519 ÜDM-dan xalis milli məhsula (XMM) keçmək üçün nə etmək lazımdır?

- ☐ birbaşa vergiləri çıxmaq lazımdır
- ☐ əsas fondların aşınması dəyərini ÜDM-a əlavə etmək lazımdır
- ☒ amortizasiya xərclərini çıxmaq lazımdır
- ☐ xalis investisiya xərclərini əlavə etmək lazımdır
- ☐ müstəqim (dolayı) vergiləri çıxmaq lazımdır

520 Ümumi daxili məhsul (ÜDM) və Ümumi milli məhsul (ÜMM) hansı metodla hesablanır?

- ☒ gəlir, sahə və xərc metodu
- ☐ hesab və xərc metodu
- ☐ balans metodu
- ☐ hesab metodu
- ☐ balans və gəlir metodu

521 ÜDM-nin real həcmi müəyyən etmək üçün istifadə olunan qiymət indeksi:

- ☐ yığım deflyatoru
- ☐ məcmu gəlir deflyatoru
- ☒ ÜDM deflyatoru
- ☐ ÜMM deflyatoru
- ☐ qiymət deflyatoru

522 ÜDM aşağıdakılardan hansılarla səciyyələnir?

- ☐ hamısı düzdür
- ☐ ÜDM həm dəyər, həm də kəmiyyət ifadəsində əks olunur
- ☐ ÜDM kəmiyyət ifadəsində əks olunur
- ☒ ÜDM dəyər ifadəsində əks olunur
- ☐ yuxarıda göstərilənlərdən heç biri düz deyil

523 Makroiqtisadi modelin iqtisadiyyatın dörd əsas funksional asılılığına müvafiq quruluşu:

- ☒ texnoloji, defision, davranışlı, institusional
- ☐ davranış, texnoloji, qiymət, qərar qəbul olunması
- ☐ tələb-təklif əlaqəsi, texnoloji, qiymət, davranış
- ☐ davranış, qərar qəbul olunması amili, institusional, tələb-təklif əlaqəsi
- ☐ qərar qəbul olunması, qiymət, xarici iqtisadi və institusional

524 Məcmu təklif aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- ☐ ÜMM həcminə
- ☒ ÜMD-in potensial həcminə
- ☐ bazara çıxan məhsulların nominal həcminə
- ☐ bazara çıxarılan bütün məhsulların dəyərində
- ☐ xalis milli məhsulun real həcminə

525 əmtəə və xidmətlər istehsalı ilə bağlı xərcləri və nəticələri əks etdirən dəyər və natural göstəricilər sistemini əks etdirən iqtisadi artım modeli:

- ☐ çoxamilli model
- ☒ universal model
- ☐ biramilli model
- ☐ ikiamilli model
- ☐ qarışıq model

526 İqtisadi artımın neçə əsas tipi vardır?

- ☐ 4
- ☐ 5
- ☒ 2
- ☐ 6
- ☐ 3

527 Həyat səviyyəsi kateqoriyası ilk dəfə kim tərəfindən istifadə edilmişdir?

- ☐ A.Marşal
- ☐ C.Klark
- ☐ C.Mill
- ☒ K.Marks
- ☐ D.Rikardo-

528 Artan kapitalla silahlanma və artan əmək məhsuldarlığı daimi kapitalverimi ilə müşayiət olunur. Bu:

- ☐ Xiksə görə ETP
- ☐ ETP kapitalqoruyucu tipi
- ☐ əməkqoruyucu ETP
- ☐ Xarroda görə ETP
- ☒ neytral ETP

529 Fasiləsiz proses olub cəmiyyətin inkişafının bütün mərhələlərində baş verən mütərəqqi dəyişiklikləri ifadə edir:

- ☐ elmi nailiyyətlər
- ☐ sürətli inkişaf
- ☐ texnoloji təkmilləşmə
- ☐ tərəqqi
- ☒ elmi-texniki tərəqqi

530 Qiymət dəyişməz qaldıqda təklifə təsir edən amillər:

- ☐ xərc amili
- ☐ qiymət amili
- ☐ tələb amili
- ☒ qeyri-qiymət amilləri
- ☐ təklif amili

531 İstifadə edilmə növünə görə investisiyalar:

- ☐ dövlət və xüsusi
- ☒ borc və sahibkar
- ☐ birbaşa və portfel
- ☐ dövlət və portfel
- ☐ dövlət və birbaşa

532 Müəyyən vaxt ərzində alınan və istehlak edilən əmtəələrin ümumi miqdarı:

- ☐ yığım
- ☒ istehlak
- ☐ hamısı düzdür
- ☐ investisiya
- ☐ bölgü

533 Gəlirlərin dəyişməsinin investisiyaların dəyişməsindən asılılığını xarakterizə edən əmsal:

- ☐ multiplikator
- ☒ investisiya arzusu
- ☐ yığım etmək arzusu
- ☐ akselerator
- ☐ istehlakçı arzusu

534 Gəlirin istehlak edilməyən, yığma yönəldilən hissəsi:

- ☐ gəlirin həcmi
- ☒ əmanət
- ☐ istehlak
- ☐ izafi məhsul
- ☐ izafi dəyər

535 əhali gəlirləri:

- ☐ natural gəlirlərdən ibarətdir
- ☐ nominal və real gəlirlərdən ibarətdir
- ☒ milli gəlirin pul, məhsul və xidmətlər şəklində ev təsərrüfatlarının sərəncamına keçən hissədir
- ☐ əmək haqqından ibarətdir
- ☐ pul gəlirlərindən ibarətdir

536 İqtisadi artımın hansı əsas tipləri var?

- ☒ ekstensiv və intensiv tipi
- ☐ ekstensiv tip
- ☐ intensiv tip
- ☐ sabit inkişaf tipi
- ☐ sürətli inkişaf tipi

537 İqtisadi artım nədir?

- ☐ resursların sahələr arasında bölgüsü
- ☐ bank faizlərini aşağı salıb, istehsalı genişləndirmək
- ☐ amortizasiya ayırmaları hesabına istehsalı genişləndirmək
- ☐ ÜDM-in amillərinin kəmiyyətinin saxlanması
- ☒ istehsal amillərinin sahələr arasında bölgüsü
- ☐ real ÜMM-in mütləq həcmnin və adambaşına düşən real ÜMM-in artımı

538 Domar və Xarrodun iqtisadiyyatının keynsian modelində əsas diqqət nəyə yönəlir:

- ☐ dövlət gəlirlərinə
- ☒ investisiyalara
- ☐ inflyasiyaya

- ☐ vergilərə
- ☐ dövlət xərclərinə

539 Məhsul buraxılışı ilə kapital artımı arasında nisbəti xarakterizə edən göstərici ($V = \Delta K / \Delta Y$) və ya kapitaltutumlu artımın koefisienti:

- ☐ investisiya
- ☒ akselerator
- ☐ multiplikator
- ☐ kapital qoyuluşu
- ☐ avtonom investisiyalar

540 Milli gəlirin və tələbin yüksəlməsi səbəbindən artan investisiya:

- ☒ asılı investisiyalar
- ☐ sərbəst (avtonom) inflyasiya
- ☐ birbaşa investisiyalar
- ☐ funksional investisiyalar
- ☐ portfel investisiyalar

541 Məhsul artımı ilə kapital artımı arasında olan nisbəti xarakterizə edən göstərici:

- ☐ koeffisient
- ☒ akselerator
- ☐ multiplikator
- ☐ funksiya
- ☐ asılılıq

542 Səhm və uzunmüddətli öhdəliklərlə bağlı əməliyyatları özündə əks etdirən investisiya:

- ☐ transfertlər
- ☐ xarici investisiyalar
- ☒ portfel investisiyalar
- ☐ birbaşa investisiyalar
- ☐ digər investisiyalar

543 Aşağıdakılardan biri əhali gəlirlərinə daxil deyil:

- ☐ real gəlirlər
- ☐ nominal gəlirlər
- ☐ pul gəlirləri
- ☐ natural gəlirlər
- ☒ nisbi gəlirlər

544 Aşağıdakılardan biri iqtisadi artımın amillərinə daxil deyil:

- ☐ texniki tərəqqi
- ☐ əsas kapitalın həcmi
- ☐ artan resursların səmərəli bölgüsü
- ☒ intensiv artım
- ☐ təbii resursların kəmiyyət və keyfiyyəti

545 Y. Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- ☐ iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə
- ☒ investisiyaya
- ☐ əmək məsrəflərinə
- ☐ kapitala
- ☐ torpağa

546 İnvestisiya həcmnin artmasına müvafiq olaraq ÜMM-un həcmi göstərən rəqəm koefisienti:

- ☐ həyat səviyyəsi indeksi
- ☐ akselerator
- ☐ qiymət indeksi
- ☐ həyat səviyyəsi göstəricisi
- ☒ multiplikator

547 Qiymətli kağızların əldə edilməsinə yönəldilən investisiya:

- ☒ portfel investisiya
- ☐ birbaşa investisiya
- ☐ investorun vəsaiti
- ☐ müəssisənin investisiyaları
- ☐ dövlət investisiyası

548 Nominal gəlir dedikdə:

- ☐ gəlirdən vergiləri və digər məcburi ödəmələri çıxıldıqdan sonra yerdə qalan hissə başa düşülür
- ☒ ayrı-ayrı şəxslərin, ev təsərrüfatlarının müxtəlif mənbələrdən əldə etdikləri pul məbləği nəzərdə tutulur
- ☐ zəhmətlə və zəhmətsiz qazanılan gəlir nəzərdə tutulur
- ☐ zəhmətlə qazanılan gəlirdir
- ☐ sərəncamda qalan gəlirlər hesabına mövcud qiymətlərlə əldə edilən əmtəələrin miqdarında ifadə olunan gəlir nəzərdə tutulur

549 İqtisadi artımın optimal məqsədi:

- ☐ kənd təsərrüfatının inkişafı
- ☐ müəssisələrin inkişafı
- ☐ geniş təkrar istehsalın sabit artım tempi
- ☒ bütün əhəlinin həyat səviyyəsinin artması
- ☐ milli iqtisadiyyatın inkişafı

550 İqtisadi artıma yalnız əməyin və kapitalın təsirini öyrənən model:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ universal model
- ☒ ikiamilli model
- ☐ üçamilli model
- ☐ hamısı düzdür

551 İqtisadi artımın əsas məqsədi:

- ☐ sərbəst vaxtın və investisiyanın artırılması
- ☐ insan kapitalının investisiyalaşdırılması
- ☒ əhəlinin maddi rifahının yüksəldilməsi, iqtisadi təhlükəsizliyin təmin olunması
- ☐ iqtisadi artımı keyfiyyətcə yaxşılaşdırmaq
- ☐ investisiyanın həcmnin artırılması

552 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi artımın təklif amillərinə daxil deyildir?

- ☐ iqtisadi resurslar
- ☐ təbii resurslar
- ☒ əsas kapitalın həcmi
- ☐ məcmu xərclər
- ☐ əmək resursları

553 Sənayedə istehsalın təmərküzləşmə forması, bir müəssisədə müxtəlif istehsalların birləşməsinə əsaslanır:

- ☐ kooperativ

- ☒ kombinəlaşmə
- ☐ kooperativləşmə
- ☐ korporasiya
- ☐ kooperasiya

554 Yeni avadanlığın tətbiqi nəticəsində mövcud əmtəənin istehsalı ilə məşğul olan işçilərin sayı 1,5 dəfə azalır, əmək məhsuldarlığı isə 3 dəfə artır. Məhsulun fiziki həcmnin necə dəyişildiyini tapın:

- ☐ məhsulun fiziki həcmi 3,0 dəfə artmışdır
- ☐ məhsulun fiziki həcmi 4 dəfə artmışdır
- ☐ məhsulun fiziki həcmi 1,5 dəfə artmışdır
- ☐ məhsulun fiziki həcmi 2,5 dəfə artmışdır
- ☒ məhsulun fiziki həcmi 2 dəfə artmışdır

555 İqtisadi artım nədə ifadə olunur?

- ☐ neft hasilatının artımında
- ☐ əmək haqqının artımında
- ☐ ÜMM-in dəyərində
- ☐ ÜMM-in mütləq artımında
- ☒ real ÜMM-in artım tempində

556 Amillərin rolundan asılı olaraq (milli gəlirin real həcmnin dəyişməsi və real faiz dərəcələri) tələbin formalaşmasına olan investisiyalar:

- ☒ müəssisənin əsas fondlarına olan tələb investisiyaları
- ☐ asılı (fərdi) və sərbəst (avtonom) investisiyalar
- ☐ funksional investisiyalar
- ☐ mənzil tikintisi üçün sərf olunan investisiyalar
- ☐ mal ehtiyatları və hazır məhsula olan investisiyaları

557 İstehlak məhsulları və xidmətlərin qiymətinin dəyişməsinə ölçmək üçün istifadə olunan qiymət indeksi:

- ☐ infrastruktur məhsulların qiymət indeksi
- ☐ xidmət qiymət indeksi
- ☐ istehlak və xidmət qiymət indeksi
- ☒ istehlak şeylərinin qiymət indeksi
- ☐ qiymət indeksi

558 İstehlakın həcminə təsir edən amillər:

- ☐ psixoloji amil, yığımın həcmi
- ☐ psixoloji amil, alıcının zövqü
- ☒ gəlirlərin səviyyəsi, qiymətlərin səviyyəsi, psixoloji amil
- ☐ gəlirlərin səviyyəsi, alıcının zövqü, qiymət
- ☐ qiymətlərin səviyyəsi, alıcının zövqü

559 İnvestisiyanın həcm və dinamikasına təsir edən amillər:

- ☒ milli gəlirin real həcmnin dəyişməsi və real faiz dərəcəsi
- ☐ ümumi daxili məhsulun real həcmnin dəyişməsi
- ☐ C,D düzdür
- ☐ məcmu ictimai məhsulun real həcmnin dəyişməsi
- ☐ xalis məhsulun real həcmnin dəyişməsi və faiz dərəcəsi

560 İqtisad elmində psixoloji faktor adlanır, insanların istehlak məhsulları almaq istəyini (arzusunu) ifadə edir:

- ☐ istehlakın son hədd meyli

- ☒ istehlakın orta hədd meyli
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ sadəcə investisiya istehlakı
- ☐ istehlaka meyilli olmaq

561 $\frac{\text{yığımda dəyişiklik}}{\text{gəlirdə dəyişiklik}}$ bu :

- ☐ istehsalla bağlı son hədd meyli
- ☒ əmanətlə bağlı son hədd meyli
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ istehlakla bağlı son hədd meyli
- ☐ gəlirlə bağlı son hədd meyli

562 İstehlakla bağlı son hədd meyli (MPC)=1/2 olarsa:

- ☐ cavablardan heç biri düz deyil
- ☒ gəlirin artan hissəsi istehlak və yığım arasında bölüşdürüləcək
- ☐ gəlirin artan hissəsi istehlak və yığma bərabər olacaq
- ☐ gəlirin artan hissəsi istehlak və yığımdan çox olacaq
- ☐ gəlirin artan hissəsi yığım istehlaka bərabər olacaq

563 əgər istehlakla bağlı son hədd meyli (MRS)=0 olarsa:

- ☐ istehlaka gedən hissə azalacaq
- ☐ bu halda gəlirin artan hissəsi istehlak olunacaq
- ☐ bu halda gəlirin istehlaka gedən hissəsi artacaq
- ☒ bu halda gəlirin artan hissəsi yığılacaqdır
- ☐ bu halda gəlirin bir hissəsi yığma gedəcək

564 əhali qrupları arasında gəlirlərin bölgüsündəki bərabərsizliyi ölçmək üçün:

- ☐ real əmək haqqını müəyyənləşdirirlər
- ☒ Lorens əyrisindən istifadə olunur
- ☐ yaşayış minimumundan istifadə edilir
- ☐ yoxsulluq səviyyəsini müəyyən edirlər
- ☐ Filips əyrisindən istifadə olunur

565 Cinni əmsalının daha da çox olması:

- ☐ əhali gəlirlərində bərabərsizlik sabitdir
- ☒ əhali gəlirlərində bərabərsizlik daha da çoxalır
- ☐ əhali gəlirlərində bərabərsizlik daha da azalır
- ☐ əhali gəlirlərində bərabərsizlik bərabərləşir
- ☐ əhali gəlirlərində bərabərsizlik sıfıra bərabər olur

566 Kobba-Duqlas modelində həmin dövrün hansı amilinin rolu nəzərə alınmamışdır:

- ☒ təbii resursların rolunun nəzərə alınmaması
- ☐ kapital məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- ☐ əmək məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- ☐ məcmu məhsulun həcmnin nəzərə alınmaması
- ☐ istehsalın texnoloji parametrlərinin nəzərə alınmaması

567 Qiymət indeksinin növləri:

- ☒ istehlak şeylərinin, istehsalın topdansaş və real ümumi milli məhsulun qiymət indeksi
- ☐ real ümumi milli məhsul göstəricisi
- ☐ istehlak şeylərinin və milli məhsulun qiymət indeksi

- ☐ istehsalın və xidmətin qiymət indeksi
- ☐ istehsal səviyyəsinin və istehlak səviyyəsinin qiymət indeksi

568 C.Keynsin multiplikator nəzəriyyəsi hansı əlaqəni nəzərdə tutmuşdur?

- ☐ istehsalla istehlak arasında əlaqəni
- ☐ yığımla istehlak arasında əlaqəni
- ☒ investisiyanın artımı ilə milli gəlirin artımı arasında əlaqəni
- ☐ milli gəlirlə həyat səviyyəsi arasında əlaqəni
- ☐ ümumi daxili məhsulun artımı ilə milli gəlirin arasında əlaqəni

569 İqtisadi artımın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələrinə aid deyildir:

- ☐ keynsçilik
- ☐ neoklassik
- ☒ klassik
- ☐ monetarist
- ☐ neokeynsçilik

570 Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar iqtisadi artıma dövlət təsiri kimi çıxış edir?

- ☐ iqtisadi artım
- ☒ elmi-texniki tədqiqatın stimullaşdırılması
- ☐ kadr hazırlığına dövlət xərcləri
- ☐ vergi sisteminin təkmilləşməsi
- ☐ ixtisaslaşma

571 İqtisadi artımın amillər üzrə modelləri:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☒ ikiamilli, çoxamilli, universal model
- ☐ biramilli, universal və dördamilli model
- ☐ universal, bir və ikiamilli model
- ☐ çoxamilli və ikiamilli model

572 İqtisadi artımın inkişaf meyllərindən və nisbətlərindən asılı olaraq onun intensiv tipinin formaları:

- ☐ fondtutumlu, fondverimli
- ☒ fondtutumlu, resursqoruyucu, fondaneytral
- ☐ əməktutumlu, fondaneytral, resursqoruyucu
- ☐ resursqoruyucu, xərclərin səmərəliliyi
- ☐ resursların qənaətli formada istifadəsi

573 Funksional təyinatına görə investisiya xərclərinin növləri:

- ☐ tikintiyə investisiya, xidmət sahəsinə investisiya
- ☒ müəssisənin əsas fondlarına yönəldilən investisiyalar, mal ehtiyatlarına çevrilən maddi dəyərlərə investisiyalar, tikintiyə investisiyalar
- ☐ hamısı düzdür
- ☐ istehlak əmtəələrinə investisiya, mal ehtiyatlarına çevrilən investisiyalar, ehtiyat investisiyaları
- ☐ mal ehtiyatlarına çevrilən maddi dəyərlərə investisiya, tikintiyə investisiyalar, səhiyyə müəssisələrinə investisiyalar

574 əmanətin (yığımın) həcminə təsir edən amillər:

- ☐ faiz norması, istehlakın və yığımın həcmi
- ☐ gəlirin həcmi və yığıma gedən hissəsi
- ☐ hamısı düzdür
- ☒ gəlirin həcmi, istehlakın həcmi, faiz norması, psixoloji amil
- ☐ heç biri düz deyil

575 $\frac{\text{istehlakda dəyişiklik}}{\text{gəlirdə dəyişiklik}} = \text{bu:}$

- ☐ heç biri düz deyil
- ☒ istehlakla bağlı son hədd meyli
- ☐ istehsalla bağlı son hədd meyli
- ☐ istehlakla bağlı orta hədd meyli
- ☐ istehsalla bağlı orta hədd meyli

576 İnvestisiya kapitalının optimal həcmi dedikdə:

- ☐ mövcud texnologiya istehlakın həcmi artırır
- ☐ mövcud texnologiya məhsulun maya dəyərini aşağı salır
- ☒ mövcud texnologiya maksimum gəliri təmin edir
- ☐ mövcud texnologiya əmək məhsuldarlığını artırır
- ☐ mövcud texnologiya intensivliyi artırır

577 Aşağıdakılardan hansılar iqtisadi artımın hərəkətverici qüvvələrinə aiddir: 1. ziddiyyətlər 2. iqtisadi tarazlıq 3. iqtisadi bəhsləşmə 4. kapitalın həcmi 5. iqtisadi mənafeələr

- ☐ 3, 4
- ☐ 1, 2, 5
- ☐ 1, 2
- ☒ 1, 3, 5
- ☐ 1, 2, 3

578 Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar iqtisadi artımın amillərinə aiddir?

- ☒ işçilərin sayının artması, əmək məhsuldarlığının artması, becərilən torpaqların həcmi azalması
- ☐ işçilərin sayının artması
- ☐ məhsulların qiymətinin artması
- ☐ əmək məhsuldarlığının artması
- ☐ becərilən torpaqların həcmi azalması

579 Qiymət artımı və işsizlik dinamikası arasında qrafik asılılıq:

- ☐ Lorens əyrisi
- ☒ Filips əyrisi
- ☐ Engel əyrisi
- ☐ Laffer əyrisi
- ☐ Valras əyrisi

580 Aşağıdakılardan hansılar inflyasiyanın sürətli artım növünə aid deyil?

- ☐ qəfil
- ☐ mülayim
- ☐ sürətli
- ☒ gözlənilən
- ☐ ifrat (hiper)

581 Xidmət və əmtəələrin istehsalı üçün mövcud resurslardan iqtisadiyyatın istifadə etmək qabiliyyətində olmaması:

- ☐ savadsızlıq
- ☐ potensial
- ☐ yoxsulluq
- ☐ məşğulluq
- ☒ işsizlik

582 İnflyasiyanın əksi olub qiymətlərin ümumi səviyyəsinin davamlı və ardıcıl olaraq aşağı düşməsi:

- ☐ qiymətin ümumi səviyyəsinin dəyişməsi
- ☐ inflyasiya tempi
- ☐ qiymət indeksi
- ☒ deflyasiya
- ☐ staqflyasiya

583 İnflyasiya ilə işsizlik arasında əlaqəni ilk dəfə kim araşdırmışdır?

- ☐ K.Marks
- ☐ V.Oyken
- ☒ O.Filips
- ☐ M.Fridman
- ☐ C.Keyns

584 əhalinin hər nəfərinə düşən maddi nemətlərin və xidmətlərin kəmiyyət və keyfiyyətini əks etdirən göstərici:

- ☐ əmək haqqı
- ☐ həyat göstəricisi
- ☒ həyat səviyyəsi
- ☐ həyat tərz
- ☐ yaşayış vasitələri

585 Qiymətlərin ümumi səviyyəsi durmadan yüksəlir, pulun alıcılıq qabiliyyəti durmadan aşağı enir:

- ☐ xərclər inflyasiyası
- ☐ təklif inflyasiyası
- ☐ gizli inflyasiya
- ☒ açıq inflyasiya
- ☐ tələb inflyasiyası

586 Xarakterinə görə inflyasiyanın növləri:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☒ açıq-gizli
- ☐ uyğunlaşan-gözlənilən
- ☐ tələb və təklif
- ☐ hiper-mülayim

587 İnflyasiyanın səbəbləri hansılardır:

- ☐ əmək haqqının əmək məhsuldarlığına nisbətən üstün artımı
- ☐ işsizliyin sürətli artımı
- ☒ istehsalçılar arasında rəqabətin pozulması
- ☐ sabit templi iqtisadi artım

588 Qısamüddətli işsizliyə aiddir:

- ☐ tsiklik, friksion
- ☐ mövsümi, tsiklik
- ☐ friksion, tsiklik
- ☐ struktur, tsiklik
- ☒ mövsümi, friksion

589 Uzunmüddətli işsizliyə aiddir:

- ☐ tsiklik friksion

- ☐ mövsümi, friksion
- ☐ friksion, struktur
- ☐ mövsümi, tsiklik
- ☒ tsiklik, struktur

590 İnflyasiya və işsizliyin nəticələri iqtisadiyyatın hansı səviyyəsinin problemdir:

- ☐ qlobal iqtisadiyyatın
- ☐ regional iqtisadiyyatın
- ☐ dünya iqtisadiyyatının
- ☐ meqaiqtisadiyyatın
- ☒ makroiqtisadiyyatın

591 Qiymətlərin aşağıdakı hansı artım sürəti sürətli inflyasiyaya aiddir?

- ☐ 10%-dən 500%-ə qədər
- ☐ 50%-dən 500%-ə qədər
- ☒ 10%-dən 50%-ə qədər
- ☐ 500%-dən yuxarı
- ☐ il ərzində qiymətlərin artım sürəti 10%-ə qədər

592 Məsrəflərin ümumi həcmnin artması ilə bağlı inflyasiyanın səbəblərini öyrənən nəzəriyyə:

- ☐ tələb nəzəriyyəsi
- ☐ yığım nəzəriyyəsi
- ☐ xərclər nəzəriyyəsi
- ☐ gözləmə nəzəriyyəsi
- ☒ təklif nəzəriyyəsi

593 Məcmu tələb məcmu təklifdən yüksək olan zaman baş verən inflyasiya:

- ☐ xərclər inflyasiyası
- ☐ təklif inflyasiyası
- ☐ açıq inflyasiya
- ☐ struktur inflyasiya
- ☒ tələb inflyasiyası

594 İnflyasiya nəyə gətirir?

- ☒ real gəlirlərin azalmasına, ev təsərrüfatlarının alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsinə, məcmu tələbin azalmasına
- ☐ ev təsərrüfatlarının alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsinə
- ☐ real gəlirlərin azalmasına
- ☐ məcmu tələbin azalmasına
- ☐ düzgün cavab yoxdur

595 Ölkə iqtisadiyyatının əksər sahələrində tələblə təklif arasında uzun-müddətli tarazlığın pozulması ilə əlaqədar qiymətlərin ümumi səviyyəsinin artması:

- ☐ tənzimlənmənin pozulması
- ☐ tarazlığın pozulması
- ☒ inflyasiya
- ☐ inhisarçılıq
- ☐ deflyasiya

596 Təklif inflyasiyasını yarada bilən səbəb:

- ☐ ticarət balansının mənfi saldosu
- ☐ xalis ixracın çoxalması
- ☐ dövlət büdcə kəsirinin artması

- ☐ ölkə tədiyyə balansının kəsirinin artması
- ☒ əmək haqqı səviyyəsinin artması

597 İnflyasiyanın mövcudluğunu və səviyyəsini müəyyənləşdirən vacib, mühüm iqtisadi göstərici:

- ☐ qiymət səviyyəsi
- ☒ qiymət indeksi
- ☐ qiymətin bazar tənzimlənməsi
- ☐ bazar qiymətləri
- ☐ qiymətin dövlət tənzimlənməsi

598 İnflyasiyanın tam məzmunu özünü aşağıdakılardan hansında əks etdirir?

- ☐ qiymətlərin səviyyəsinin uzun müddətli artım tempi
- ☒ məcmu tələblə məcmu təklif arasında tarazlığın pozulması nəticəsində qiymətlərin ümumi səviyyəsinin artması
- ☐ büdcə kəsirinin artması ilə əlaqədar qiymətlərin qeyri-proporsional artımı
- ☐ istehlak mallarının istehsalının azalması nəticəsində qiymətlərin artımı
- ☐ gəlirlərin həcmnin artması nəticəsində qiymətlərin artımı

599 Gözlənilən inflyasiya:

- ☐ açıq inflyasiyadır
- ☐ təbii inflyasiyadır
- ☐ tələb inflyasiyasıdır
- ☐ təklif inflyasiyasıdır
- ☒ əvvəlcədən nəzərə alınan, proqnozlaşdırılan inflyasiyadır

600 Aşağıdakılardan hansılar inflyasiyanın sosial-iqtisadi nəticələrinə daxildir?

- ☐ heç biri düz deyil
- ☒ mülayim inflyasiya şəraitində istehsalın tənəzzülü, pulun alıcıq qabiliyyətinin aşağı düşməsi, sürətli inflyasiya şəraitində istehsalın artımı
- ☐ mülayim inflyasiya şəraitində istehsalın tənəzzülü
- ☐ pulun alıcıq qabiliyyətinin aşağı düşməsi
- ☐ sürətli inflyasiya şəraitində istehsalın artımı

601 Mövsümi işsizlik hansı növ işsizlik daxilində öyrənilir?

- ☐ tsiklik işsizlik
- ☒ friksion işsizlik
- ☐ natamam işsizlik
- ☐ hamısı daxilində
- ☐ struktur işsizlik

602 İstehsalın durğunluğu zamanı baş verən işsizlik:

- ☐ axıcı işsizlik
- ☐ xroniki işsizlik
- ☐ struktur işsizlik
- ☒ tsiklik işsizlik
- ☐ gizli işsizlik

603 İş qabiliyyətli əhalinin hərəkətini və istifadəsini xarakterizə edən qanun necə adlanır?

- ☐ əhalinin hərəkət və yerdəyişmə qanunu
- ☐ əhalinin hərəkət və istifadəsi qanunu
- ☐ əhalinin yerdəyişməsi qanunu
- ☒ əhali məşğulluğu qanunu
- ☐ belə bir qanun yoxdur

604 İşsizlik nəticəsində potensial əmtəə və xidmətlərin itkisinin hesablanması kimin işlədiyi qanuna əsasən həyata keçirilir?

- ☒ amerikan alimi A.Ouken
- ☐ amerikan alimi X.Berner
- ☐ amerikan alimi P.Samuelson
- ☐ ingilis iqtisadçısı A.Filiks
- ☐ amerikan iqtisadçısı M.Fridmen

605 İş axtarmaqla, iş yeri gözləməklə və yaxın gələcəkdə işlə təmin olunan əmək qabiliyyətli adamlar aiddir:

- ☐ struktur işsizliyə
- ☒ friksion işsizliyə
- ☐ tsiklik işsizliyə
- ☐ təbii işsizliyə
- ☐ institutsional işsizliyə

606 Amerikan iqtisadçısı A.Oukenin hesablamasına görə faktiki işsizlik məşğulluğun təbii səviyyəsindən 1% olunması, bu ÜDM-un həcmnin aşağıdakı qədər itirilməsidir:

- ☒ 2,5%
- ☐ 2%
- ☐ 3,5%
- ☐ 1,5%
- ☐ 3%

607 İnstitusional əhali göstəricisi, iş qüvvəsi tərkibinə daxil olmayan məşğul, işsizlərin sayı nəyi xarakterizə edir?

- ☐ işləməyən işçilərin sayını
- ☐ işsizliyi
- ☒ məşğulluğu-işsizliyi
- ☐ əməkqabiliyyətli əhalini
- ☐ işlək insanların sayını

608 İstehsalın durğunluğu zamanı baş verən işsizlik:

- ☐ axıçı işsizlik
- ☐ gizli işsizlik
- ☐ xroniki işsizlik
- ☐ struktur işsizlik
- ☒ tsiklik işsizlik

609 İşsizliyin iş qüvvəsinə faizlə olan nisbəti:

- ☒ işsizlik norması
- ☐ işsizliyin kəmiyyəti
- ☐ işsizliyin əyrisi
- ☐ işsizliyin səviyyəsi
- ☐ işsizlik

610 İnflyasiya tempini hesablamaq üçün hansı qiymət indeksi daha xarakterikdir?

- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ istehsal vasitələri indeksi
- ☐ istehlak vasitələri indeksi
- ☒ real ümumi məhsul indeksi
- ☐ hamısı düzdür

611 İstehsal xərclərinin yüksəlməsi ilə qiymətlərin artması nəticəsində baş verən inflyasiya:

- ☐ açıq inflyasiya
- ☒ təklif inflyasiyası
- ☐ xərclər inflyasiyası
- ☐ tələb inflyasiyası
- ☐ struktur inflyasiya

612 Açıq inflyasiya hansı formalarda təzahür edir?

- ☐ qiymət inflyasiyası və gözləmə adaptasiya olma inflyasiyası
- ☐ sürüşən inflyasiya və xərclər inflyasiyası formasında
- ☒ tələb inflyasiyası, xərclər inflyasiyası və struktur inflyasiyası formasında
- ☐ hiper inflyasiya, təklif inflyasiyası və tələb inflyasiyası formasında
- ☐ heç biri düz deyil

613 Aşağıdakı amillərdən hansı tələb inflyasiyasını yarada bilər?

- ☐ kommunal xidmət qiymətlərinin artırılması
- ☐ neftin qiymətinin artması
- ☐ istehlaka meyllilik həddinin azalması
- ☐ əhalidən tutulan gəlir vergisinin artırılması
- ☒ dövlət büdcə kəsirinin artması

614 A. Lauqulerin Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi hansı problemin həllini nəzərdə tutmurdu?

- ☒ inflyasiyanın tənzimlənməsi
- ☐ sosial proqramların dondurulması
- ☐ vergilərin azaldılması
- ☐ təklifin stimullaşdırılması
- ☐ büdcənin sağlamlaşdırılması

615 İşsizlik haqqında məlumat ona görə doğru deyil ki:

- ☐ gizli iqtisadiyyat mövcuddur
- ☐ qismən məşğulluq mövcuddur
- ☐ bütün cavablar səhvdir
- ☒ hamısı düzdür
- ☐ tsiklik işsizlik mövcuddur

616 İşsizliyin təbii şəraiti üçün aşağıdakı hallar mümkündür:

- ☐ iqtisadiyyatda struktur işsizlik mövcuddur
- ☐ iqtisadiyyatda tsiklik işsizlik mövcuddur
- ☒ iqtisadiyyatda friksion və struktur işsizlik mövcuddur
- ☐ iqtisadiyyatda işsizlər yoxdur
- ☐ yuxarıdakıların heç biri düz deyil

617 ÜMM-un (ümumi milli məhsul) dinamikası və məcmu təklif əyrisi cəmiyyətdə nəyin həcmi haqda təsəvvür yaradır?

- ☐ cəmiyyətdə xərclərin həcmnin dəyişməsi haqda
- ☒ cəmiyyətdə məşğulluğun həcmnin dəyişməsi haqda
- ☐ cəmiyyətdə işsizliyin həcmnin dəyişməsi haqda
- ☐ cəmiyyətdə əmək haqqının həcmnin dəyişməsi haqda
- ☐ cəmiyyətdə gəlirlərin həcmnin dəyişməsi haqda

618 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi hansı iqtisadi siyasəti nəzərdə tutmur?

- ☐ iqtisadi siyasətin nəticəsinin dəyişməsinə
- ☐ makro və mikro iqtisadi əlaqələndirməni
- ☒ məşğulluğun tənzimlənməsini
- ☐ dövlətin iqtisadiyyata məhdud müdaxiləsini
- ☐ gözləmənin mümkün təsirini

619 İş qabiliyyətinə malik olan əhəlinin hərəkət dinamikası və istehsal prosesində ondan istifadə xarakterini ifadə edən qanun:

- ☐ əhəli artımı qanunu
- ☒ əhəli məskunluğu qanunu
- ☐ istehsal potensialından tam istifadə qanunu
- ☐ işsizliyin təbii səviyyəsi qanunu
- ☐ tam məşğulluq qanunu

620 Uzunmüddətli dövrdə iş qüvvəsinin tərkibində işsizlərin payını ifadə edir:

- ☐ təbii özüməşğulluq
- ☒ işsizliyin təbii səviyyəsi
- ☐ cavablardan heç biri düz deyil
- ☐ işsizliyin təbii norması
- ☐ təbii ikili məşğulluq

621 Tam məşğulluq nə deməkdir?

- ☐ yuxarıda göstərilənlərin heç biri doğru deyil
- ☐ bütün əmək qabiliyyətli əhəli işlə təmin edilmişdir
- ☒ əmək qabiliyyəti olan və işləmək istəyən hər bir şəxs işlə təmin olunmuşdur
- ☐ ölkədə işsizliyin olmadığı bir dövr
- ☐ yuxarıda göstəricilərin hamısı doğrudur

622 İşsizliyin təbii səviyyəsi necə ölçülür?

- ☐ $\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{əhəlinin işsizlər + tsiklik işsizlər}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{struktur işsizlər + tsiklik işsizlər}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{riksion işsizlər + işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- ☒ $\frac{\text{riksion işsizlər + struktur işsizlər}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{riksion işsizlər + struktur işsizlər}}{\text{məşğul əhəlinin sayı}} \times 100\%$

623 İş qüvvəsinin iştirak dərəcəsi necə ölçülür?

- ☐ $\frac{\text{struktur işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- ☒ $\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{əmək qabiliyyəti əhəlinin sayı}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{əmək qabiliyyəti əhəlinin sayı}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{riksion işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$

624 Friksion işsizliyin səviyyəsi necə ölçülür?

- ☐ $\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{əmək qabiliyyəti əhalinin sayı}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- ☒ $\frac{\text{friksion işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{friksion işsizlərin sayı}}{\text{orta əmək qabiliyyətli əhali}} \times 100\%$
- ☐ $\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{məşğul əhalinin sayı}} \times 100\%$

625 Daxili və xarici mənbələr hesabına əvəzsiz verilən məqsədli maliyyə yardımı:

- ☐ sekvestr
- ☐ büdcə federalizmi
- ☐ büdcə artıqlığı
- ☐ büdcə xərcləri
- ☒ qrant

626 Dövlət büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsait:

- ☐ büdcə defisiti
- ☐ büdcə gəlirləri
- ☐ büdcə profisiti
- ☐ büdcə fondları
- ☒ büdcə xərcləri

627 Büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləği:

- ☒ büdcə (artıqlığı) profisiti
- ☐ büdcə xərcləri
- ☐ büdcə defisiti
- ☐ faktiki defisit
- ☐ büdcə gəlirləri

628 Hüquqi şəxslər, hüquqi şəxslərlə dövlət, hüquqi və fiziki şəxslər (əhali) arasında maliyyə əlaqələrinin məcmusu:

- ☐ maliyyə siyasəti
- ☐ əhalinin maliyyəsi
- ☐ dövlət maliyyəsi
- ☐ maliyyə sistemi
- ☒ təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi

629 Pul vəsaitləri fondlarının bölgüsü, yenidən bölgüsü və istifadəsi ilə əlaqədar yaranan münasibətlər sistemi:

- ☐ sığorta
- ☐ vergi
- ☐ büdcə
- ☒ maliyyə
- ☐ bank

630 Aşağıdakılardan hansı maliyyənin funksiyasına aid deyildir:

- ☐ bölüşdürücü
- ☐ nəzarət
- ☐ rəqabətqabiliyyətlilik
- ☐ müdafiəqabiliyyətlilik
- ☒ C,D düzdür

631 Pul-kredit siyasətinin subyekti, hansı ki, müxtəlif metodlarla pul bazarında tələb və təklifə təsir edir:

- ☐ Milli Məclis
- ☐ ölkənin Maliyyə Nazirliyi
- ☐ ölkənin Vergi Nazirliyi
- ☐ Nazirlər Kabineti
- ☒ ölkənin Mərkəzi Bankı

632 Bank sistemi neçə qrupdan ibarətdir?

- ☒ Mərkəzi Bank, Kommersiya bankları və İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları
- ☐ Mərkəzi Bank, İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları
- ☐ Mərkəzi Bank, Kommersiya bankları
- ☐ İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları və Mərkəzi Bank
- ☐ Mərkəzi Bank, Universal və İxtisaslaşmış bank

633 Şirkətlər tərəfindən öz debitor borclarının idarə edilməsi hüququnun banka verilməsi:

- ☐ fors major
- ☒ faktoring
- ☐ fiziki şəxs
- ☐ hüquqi şəxs
- ☐ lizinq

634 Aşağıdakılardan hansılar bank kreditinin formasına aid deyil?

- ☐ heç biri
- ☐ kommersiya krediti
- ☐ bank krediti
- ☐ istehlak krediti
- ☒ əmanətlər

635 Dövlətin vətəndaşlara, firmalara və müəssisələrə borcu:

- ☐ kassa borcu
- ☐ istiqraz
- ☐ səhmlər üzrə borc
- ☐ xarici borc
- ☒ daxili borc

636 Maliyyə vasitəçisi olub, mənfəət qazanan:

- ☐ maliyyə orqanları
- ☒ bank
- ☐ yarmarka
- ☐ auksion
- ☐ birja

637 Bankların üstünlüyü şəraitində pul vəsaitləri sahiblərinin pul borcu necə müəyyən olunur?

- ☐ bank əməliyyatları
- ☒ bank krediti
- ☐ bank passivləri+aktivləri

- ☐ bank passivləri]
- ☐ bank aktivləri

638 Kredit infrastrukturunun özəyi – əsası:

- ☐ vergi sistemi
- ☐ maliyyə sistemi
- ☐ sığorta sistemi
- ☒ bank sistemi
- ☐ pul sistemi

639 Beynəlxalq kredit bazarında istifadə olunan xüsusi növ qiymətli kağız:

- ☐ avroistiqraz
- ☐ avrokredit
- ☐ avrovalyuta
- ☒ varrat
- ☐ istiqraz vərəqəsi

640 Aşağıdakılardan hansı büdcə kəsirinin səbəbidir?

- ☐ yuxarıdakılardan heç biri doğru deyil
- ☐ yuxarıdakılardan hamısı doğrudur
- ☐ iqtisadiyyatın hərbiləşdirilməsi
- ☐ fəvqəladə baş verən hadisələr
- ☒ iqtisadiyyatda tənəzzül

641 Dövlət borcunun formaları:

- ☐ xarici borc, uzunmüddətli borc
- ☐ uzunmüddətli borc, xarici borc
- ☐ xarici borc, ortamüddətli borc
- ☐ xarici borc, qısamüddətli borc
- ☒ daxili borc, xarici borc

642 Dövlət maliyyəsinin strukturunu müəyyənləşdirin:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ müəssisənin büdcəsi, yerli büdcə
- ☐ büdcə, büdcə gəlirləri, dövlət büdcəsi
- ☐ büdcə, kredit, büdcə xərcləri
- ☒ dövlət büdcəsi, büdcədən kənar fondlar, dövlət krediti

643 Dövlət və müəssisələr, müəssisələr, müəssisələr və banklar sistemi, eləcə də müəssisənin daxili iqtisadi subyektləri arasında, dövlət və əhali arasında pul münasibətləridir:

- ☐ maliyyənin funksiyaları
- ☐ məqsədli maliyyə resursları
- ☐ maliyyə mexanizmi
- ☒ maliyyə münasibətləri sistemi
- ☐ xüsusi maliyyə fondları

644 Yerli özünüidarəetmə və dövlət orqanlarına məxsus vəzifə və funksiyaların yerinə yetirilməsi üçün lazım olan pul vəsaitlərinin yığılması və istifadə olunması formasıdır:

- ☒ dövlət büdcəsi
- ☐ büdcə fondları
- ☐ dövlət gəlirləri
- ☐ dövlət müəssisələrinin maliyyəsi

☐ dövlət xərcləri

645 Dövlətə məxsus olan, lakin büdcə sisteminə daxil olmayan maliyyə fondları:

- ☐ büdcə gəlirləri
☐ büdcə xərcləri
☒ büdcədənkənar dövlət fondları
☐ büdcə profisiti
☐ büdcə kəsiri

646 Maliyyə sisteminin başlıca həlqəsi:

- ☐ Mərkəzi Bank
☐ Maliyyə Nazirliyi
☐ dövlət müəssisələri
☒ dövlət büdcəsi
☐ büdcədənkənar dövlət fondları

647 Hansı müddətdə dövlət büdcəsinin tələblərinin yerinə yetirilməsi həyata keçirilir?

- ☐ büdcənin müəyyənləşdirilməsi
☐ büdcəsinin planlaşdırılması
☒ büdcə ili
☐ büdcənin təsdiqi
☐ büdcənin təsdiq vaxtı

648 Dövlət xərclərinin gəlirlərdən üstün artması:

- ☒ büdcə kəsiri
☐ büdcə tarazlığının pozulması
☐ büdcə tarazlığının pozulması
☐ büdcə məsrəflərinin azalması
☐ büdcə daxilolmalarının azalması

649 Aşağıdakılardan hansı kreditin mənbəyinə aid deyil?

- ☐ büdcə sisteminin vəsaitləri
☐ amortizasiya yığımları
☐ hamısı aiddir
☒ müəssisələrin hesablaşma hesabındakı vəsait
☐ əhalinin gəlirləri və yığımları

650 Kredit siyasəti nədir?

- ☐ maliyyə reformaları
☐ Mərkəzi Bank tərəfindən faiz dərəcələrinin müəyyən edilməsi
☐ dövlət tərəfindən pul tədavülü əməliyyatlarının tənzimlənməsi
☒ Milli Bank və dövlət tərəfindən pul-kredit sferasında həyata keçirilən tədbirlər
☐ dövlət reformaları

651 Aşağıdakılardan hansı kredit mexanizminin quruluşuna aid deyil?

- ☐ A,B düzdür
☐ kreditləşmənin obyektləri
☐ kredit planlaşması
☒ bank hesablarında vəsaitlərin toplanması
☐ hamısı düzdür

652 Bankın öz müştərisinə pula olan öhdəliyinin yerinə yetirilməsi haqqında zəmanət verməsi:

- ☐ bankın pul sənədi
- ☐ bank öhdəliyi
- ☒ bank zəmanəti
- ☐ bank məktubu
- ☐ bank aktivi

653 Kreditləşmə üsuluna görə kreditin formaları:

- ☐ məhsuldar formada, natural formada
- ☐ məhsuldar formada
- ☐ pul formasında, məhsuldar formada
- ☐ natural formada
- ☒ pul formasında natural formada

654 Müasir dövrdə kreditin aşağıdakı formalarından biri yanlıştır:

- ☐ kommunal kredit
- ☐ kənd təsərrüfatı krediti
- ☐ beynəlxalq kredit
- ☐ dövlət krediti
- ☒ sənaye krediti

655 Beynəlxalq hesablaşmaların subyektləri:

- ☐ idxal və ixrac edənlər, sahibkarlar
- ☐ idxal edənlər, sahibkarlar
- ☒ banklar, ixrac və idxal edənlər
- ☐ beynəlxalq banklar
- ☐ ixrac edənlər, fermerlər

656 Aşağıdakılardan hansı pul-kredit siyasətinin ümumi metodlarına aiddir?

- ☐ faiz dərəcələrinin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ hamısı düzdür
- ☐ uçot (diskont) siyasəti
- ☒ bank krediti əməliyyatlarının likvidliyinin tənzimlənməsi
- ☐ açıq bazarlarda əməliyyatlar

657 Maliyyə sisteminin subyektlərinə görə formaları:

- ☐ qeyri-dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrin maliyyəsi
- ☐ dövlətin valyuta ehtiyatları
- ☐ müxtəlif səviyyəli büdcələr
- ☐ sosial, əmlak və şəxsi sığorta fondları
- ☒ dövlətin (mərkəzləşdirilmiş) maliyyəsi, təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi, əhəlinin maliyyəsi

658 Büdcə sistemi vasitəsilə büdcənin hansı funksiyaları reallaşır:

- ☐ təkrar istehsal, tənzimləyici
- ☐ nəzarətedici, həvəsləndirici
- ☐ həvəsləndirici, bölüşdürücü
- ☐ tənzimləyici, nəzarətedici
- ☒ bölüşdürücü, nəzarətedici

659 Aşağıdakılardan hansı kredit mexanizminin quruluşuna aid deyil?

- ☐ hamısı düzdür
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ kredit planlaşması

- ☐ kreditləşmənin obyektləri
- ☒ bank hesablarında vəsaitlərin toplanması

660 Aşağıdakılardan hansı kredit sisteminə aid deyil?

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ kredit hesablaşma münasibətləri
- ☐ kreditləşmənin forma və metodları
- ☒ bank hesablarında vəsaitlərin toplanması
- ☐ hamısı düzdür

661 Dövlətin yerli büdcələrə və hüquqi şəxslərə maliyyə dəstəyinin formaları:

- ☐ gəlirlər, büdcə ssudaları, subvensiya, subsidiya
- ☒ büdcə ssudaları, dotasiya, subvensiya, subsidiya
- ☐ gəlirlər, dotasiyalar, subsidiyalar
- ☐ büdcə ssudaları, xərclər, subvensiyalar
- ☐ subvensiya, dotasiya, xərclər, büdcə ssudaları

662 Mülkiyyət formasına görə maliyyə sistemi:

- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi
- ☐ əhalinin və bank müəssisələrinin maliyyəsi
- ☐ dövlətin mərkəzləşdirilmiş maliyyəsi
- ☒ dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrin maliyyəsi, qeyri-dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrin maliyyəsi

663 Dövlətin öz vətəndaşlarına və hüquqi şəxslərinə borcu:

- ☐ ortamüddətli borc
- ☐ qısamüddətli borc
- ☒ daxili borc
- ☐ heç biri düz deyil
- ☐ uzunmüddətli borc

664 Kreditləşmə müddətinə görə kreditin formaları:

- ☐ qısamüddətli, ortamüddətli xüsusi, uzunmüddətli
- ☐ qısamüddətli, uzunmüddətli xüsusi, ortamüddətli
- ☐ uzunmüddətli, uzunmüddətli xüsusi, qısamüddətli
- ☐ qısamüddətli xüsusi, ortamüddətli, uzunmüddətli
- ☒ qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli, uzunmüddətli xüsusi

665 Hansı resurslar hesabına bank vəsaiti formalaşır?

- ☐ sosial və ehtiyat kapitaları hesabına vəsait
- ☒ öz vəsaiti, cəlb olunan vəsaitlər və yönəldilmiş və ya istiqamətləndirilmiş
- ☐ istiqamətləndirilmiş və ya depozit hesabına
- ☐ depozitlər və cəlb olunan vəsaitlər hesabına
- ☐ bankın öz vəsaitləri və depozitlər hesabına

666 Təqdim olunma xarakterinə görə kreditin növləri:

- ☐ dövlətlərarası, dövlət, bank, kommersiya, istehlak krediti
- ☐ dövlətlərarası, dövlət, kommersiya istehlak krediti
- ☐ dövlətlərarası, dövlət, kommersiya, ipoteka krediti
- ☒ dövlətlərarası, dövlət, kommersiya, ipoteka, bank və istehlak krediti
- ☐ dövlətlərarası, bank, dövlət, kommersiya, ipoteka krediti

667 Geri qaytarılmaq şərti ilə büdcədən müəssisə, təşkilat və idarələrə onların xərclərinin müəyyən hissəsini və yaxud tam ödənilməsini təmin etmək üçün verilən pul vəsaiti:

- ☐ büdcə dotasiyası
- ☐ büdcə kəsiri
- ☐ büdcə ödənişi
- ☒ büdcə maliyyələşdirilməsi
- ☐ büdcə gəliri

668 Maliyyə münasibətləri nəyi əks etdirir?

- ☒ pul vəsaitləri fondunun yaradılması, bölgüsü və istifadəsi münasibətlərini
- ☐ dövlətlə müəssisələr arasında pul vəsaitlərinin bölgüsü münasibətlərini
- ☐ pul vəsaitlərinin dövlətlə vətəndaşları arasında bölgüsü
- ☐ müəssisələrin pul vəsaitlərinin yaradılması üzrə münasibətləri
- ☐ dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərcləri arasında olan münasibətləri

669 İqtisadiyyatın dövlət tərəfindən idarəedilməsinin hansı prinsipləri vardır?

- ☐ həvəsləndirmə
- ☐ məcburetmə
- ☐ maraqlandırtma
- ☒ inandırma
- ☐ yuxarıdakılardan hamısı düzdür

670 İqtisadiyyatın tənzimlənməsinin hansı tipləri var?

- ☐ qeyri-mərkəzləşmə
- ☐ mərkəzləşmiş planlaşma
- ☐ dövlət tənzimlənməsi
- ☒ mərkəzləşmiş planlaşma, dövlət tənzimlənməsi
- ☐ heç biri düz deyil

671 Müxtəlif ölkələrdə və əhali qrupları arasında gəlirlərin bölgüsündəki bərabərsizliyi ölçmək üçün istifadə olunan əyri:

- ☐ Filips əyrisi
- ☐ Laffer əyrisi
- ☒ Lorens əyrisi
- ☐ Lyukas əyrisi
- ☐ Engel əyrisi

672 Şəxsi yardımçı təsərrüfatda yaradılan və əhəlinin şəxsi istehlakına natural şəkildə daxil olan vəsaitlərin dəyərini əks etdirir:

- ☐ real gəlirlər
- ☐ pul gəlirləri
- ☒ natural gəlirlər
- ☐ nominal gəlirlər
- ☐ şəxsi sərəncamda qalan gəlirlər

673 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin metodları:

- ☐ rəqabətqabiliyyətlik və inzibati
- ☒ inzibati və iqtisadi
- ☐ dolay və məcburi
- ☐ məqsədli və inzibati
- ☐ məcburetmə və iqtisadi

674 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi məsələlərində keynsçilərin fikri fərqlidir və üç əsas cərəyana bölünür – onları müəyyənə bilərsiniz:

- ☐ konservativ, marjinal və neoklassik
- ☐ solçular (liberal), klassik və neoklassik
- ☐ solçular, marjinal və neoklassik
- ☒ solçular (liberal), konservativ və neoklassiklər
- ☐ konservativ, klassik və neoklassik

675 Mövcud sosial-iqtisadi sistemi təsərrüfatçılıq şəraitinə uyğunlaşdırmaq məqsədilə səlahiyyətli dövlət strukturları tərəfindən məqsədyönlü və mərkəzləşdirilmiş qaydada həyata keçirilən qanunvericilik, icra və nəzarət xarakterli tədbirlər sistemi:

- ☐ hamısı düzdür
- ☐ iqtisadiyyatın dövlət planlaşdırılması
- ☐ dövlətin iqtisadi siyasəti
- ☐ dövlət proqramlaşdırılması
- ☒ iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi

676 Dövlət xərcləri və vergi ilə bağlı tənzimləmə sistemi:

- ☐ iqtisadi tənzimləmə siyasəti
- ☐ maliyyə siyasəti
- ☒ fiskal siyasət
- ☐ pul-kredit siyasəti
- ☐ dövlət siyasəti

677 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində iqtisadiyyatın tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyil:

- ☐ istehlakın artımı
- ☒ istehsal vasitələrinin inkişafının üstün artımı
- ☐ iqtisadi sabitlik
- ☐ iqtisadi müvazinət
- ☐ iqtisadi artım

678 C.M.Keyns bazar konsepsiyasında tənzimləmə siyasət kimi nəyi əsas hesab etmişdir?

- ☒ büdcə-vergi siyasəti
- ☐ sosial siyasət
- ☐ pul-kredit siyasəti
- ☐ xarici ticarət siyasəti
- ☐ qiymət siyasəti

679 İqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsi aşağıdakı problemlərdən hansının ilk növbədə həlli üçün vacibdir?

- ☒ işgüzar fəallığı təmin etmək
- ☐ inflyasiyanın güclənməsinə yol verməmək
- ☐ azad rəqabətin təmini
- ☐ inhisarçılığın qarşısının alınması
- ☐ yuxarıdakılardan hamısı düzdür

680 Bir məşğul olana və ya əhalinin adambaşına düşən gəlirlərin səviyyəsindəki fərq:

- ☒ gəlirlərin differensiyası
- ☐ sərəncamda qalan gəlir
- ☐ nominal hesablanmış əmək haqqı
- ☐ nominal gəlir
- ☐ real gəlir

681 əmək haqqı, pul və natural formada haqq, silahlı qüvvələrin, işçilərin pul və natural formada aldıkları haqq, sosial sığorta və başqa məqsədlər üçün sahibkarların ayırmaları:

- ☒ məşğulluqdan gəlir
- ☐ real gəlirlər
- ☐ özüməşğulluqdan gəlir
- ☐ mülkiyyətdən gəlir
- ☐ transfer gəlirlər

682 C.M.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- ☐ gəlirlərin artırılması
- ☒ tələbin stimullaşdırılması
- ☐ səmərəli təklif
- ☐ vergi dərəcələrinin artırılması
- ☐ gəlirlərin artırılması

683 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin iqtisadi metodunun formaları:

- ☐ inzibati və dolayı
- ☐ məqsədli və məcburi
- ☐ inzibati və birbaşa
- ☒ birbaşa və dolayı
- ☐ məqsədli və dolayı

684 Dövlətin iqtisadi siyasətinin əsas istiqamətləri:

- ☒ pul-kredit, fiskal, sosial və xarici iqtisadi siyasət
- ☐ valyuta, idxal-ixrac, sosial və xarici iqtisadiyyat
- ☐ xarici-iqtisadi, pul-kredit siyasəti
- ☐ fiskal, moneta və keynsçi
- ☐ məşğulluq, antiinflasiya, pul-kredit siyasəti

685 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin tipləri:

- ☐ indikativ planlaşdırma, tam inhisarçılıq
- ☐ dövlət və bazar tənzimlənməsinin vəhdətinin müxtəlif variantları
- ☐ tam liberal, təsərrüfatın idarə edilməsində dövlətin inhisarı
- ☒ tam liberal, təsərrüfatın idarə edilməsində dövlətin inhisarçılığı, dövlət və bazar tənzimlənməsinin müxtəlif variantları
- ☐ indikativ planlaşma, liberal və inzibati metod

686 M.Fridman iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- ☐ qiymət siyasətinə
- ☐ xarici iqtisadi
- ☐ büdcə-vergiyə
- ☒ pul-kreditə
- ☐ sosial siyasətə

687 Vergi çıxılmaqla qalan əhali gəlirləri bu:

- ☐ əmək haqqı
- ☐ əhalinin pul gəlirləri
- ☒ ev təsərrüfatlarının sərəncamında qalan gəlir
- ☐ orta aylıq əmək haqqı
- ☐ sərəncamda qalan real pul gəlirləri

688 Mövcud ölkədə (regionda) orta səviyyədə yaşamağa imkan verən minimal istehlak səbətinin dəyərinin göstəricisi:

- ☐ yaşayış minimumu
- ☐ minimum istehlak büdcəsi
- ☐ mütləq yoxsulluq həddi
- ☐ yoxsulluq
- ☒ nisbi yoxsulluq həddi

689 Cəmiyyətin bir hissəsinin iqtisadi vəziyyəti, mövcud cəmiyyətin yaşayış vasitələrinin minimum normalarının olmaması:

- ☐ yoxsulluğun ən aşağı həddi
- ☐ aşağı həyat səviyyəsi
- ☒ yoxsulluq
- ☐ yoxsulluğun nisbi həddi
- ☐ yoxsulluğun mütləq həddi

690 İnsan inkişafı indeksini müəyyən edən göstəricilər sistemi:

- ☐ gözlənilən gəlir, təhsil
- ☐ adambaşına düşən ümumi daxili məhsul
- ☐ adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, gözlənilən ömür uzunluğu
- ☒ adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, gözlənilən ömür uzunluğu, təhsilin səviyyəsi
- ☐ adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, təhsilin səviyyəsi

691 Dövlətin antitsiklik tənzimlənməsinə aid deyildir:

- ☒ xarici iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi
- ☐ vergi-büdcə alətlərindən istifadə etmək
- ☐ pul-kredit vasitəsilə
- ☐ işgüzar fəallığın stimullaşdırılması
- ☐ iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması

692 Aşağıdakılardan hansı dövlətin iqtisadi tənzimləmə funksiyasına daxil deyildir?

- ☐ işsizliyin və inflyasiyanın tənzimlənməsi
- ☐ rəqabətin qorunub saxlanması
- ☐ gəlir və sərvətlərin yenidən bölüşdürülməsi
- ☐ rəqabətin qorunması və gəlirlərin yenidən bölgüsü
- ☒ büdcə gəlirləri və xərcləri nisbətinin tənzimlənməsi

693 Müxtəlif ölkələrin milli təsərrüfatlarının əməkdaşlıq etmək yolu ilə onların ya tam və yaxud qismən vahid hala salınması:

- ☐ iqtisadi tənzimlənmə
- ☐ iqtisadi sistem
- ☐ iqtisadi stimullaşdırma
- ☒ iqtisadi inteqrasiya
- ☐ iqtisadi mühit

694 İstehsalda əmtəələrin satışında aparıcı vəziyyətinə görə dünya bazarında fəaliyyət göstərən ən iri kompaniya:

- ☐ trest
- ☐ konsern
- ☐ korporasiya
- ☐ oliqarxiya
- ☒ transmilli korporasiya

695 Dünya birliyinin gələcək sosial-iqtisadi tərəqqisinin mövcud güclənməsinə zərər yetirə bilən təhlükə:

- ☒ ekoloji fəlakət
- ☐ işsizlik
- ☐ su problemi
- ☐ xəstəliklər
- ☐ texniki tərəqqi

696 Urbanizasiyanın meydana gəlməsinin, inkişaf edib qlobal prosesə çevrilməsinin başlıca amillərindən biri:

- ☐ təbii resursların tükənməsi
- ☒ elmi-texniki tərəqqi
- ☐ ətraf mühitin qorunması
- ☐ elmi-texniki gerilik
- ☐ etnik çəkişmələr

697 Qlobal iqtisadiyyatın əsas göstəricilərindən biri olub, əhali faizi, hansı ki, gəlirlə və istehlak səviyyəsi ilə əlaqədardır, bu:

- ☐ beynəlxalq əmək bölgüsü
- ☐ xəstəlik
- ☒ yoxsulluq
- ☐ ətraf mühitin çirklənməsi
- ☐ istehsalın artımı

698 Mülkiyyət münasibətlərinin qloballaşması, əmək bölgüsü və kooperasiyalaşmanın daha yüksək səviyyəsi, təsərrüfatların təşkilinin yeni formaları, beynəlxalq iqtisadi təşkilatların tənzimləyici rolu:

- ☐ ictimai istehsalın artım tempi
- ☐ makroiqtisadi tendensiya
- ☒ qloballaşma tendensiyası
- ☐ xarici ticarətin güclənməsi tendensiyası
- ☐ beynəlxalq iqtisadi tendensiyanın güclənməsi

699 Beynəlxalq immiqrantlar neçə kateqoriyaya ayrılır:

- ☐ qeyri-leqal, sığınacaq istəyən, kontraktlı
- ☐ gizli yolla gələn, kontrakt üzrə işləyən
- ☒ qaçqınlar, sığınacaq istəyənlər, qeyri-leqal immiqrantlar, kontrakt üzrə işləyənlər, ölkəyə gizli yolla gələnlər
- ☐ qeyri-leqal, qaçqınlar, kontrakt üzrə işləyənlər
- ☐ gizli yolla gələn, qaçqınlar və leqal olan

700 Dünya təsərrüfatının strukturuna bunlardan hansı daxildir?

- ☐ mülkiyyətin iqtisadi reallaşması
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin sürətli inkişafı
- ☐ tədiyyə balansının təmin olunması
- ☐ məhsuldar qüvvələrlə istehsal münasibətləri arasında olan ziddiyyətlərin həlli
- ☒ transmilli korporasiyalar